

Godišnje izvješće za 2017.

Godišnje izvješće Eurojust-a za 2017-u. godinu prevedeno je s engleskog izvornika na hrvatski jezik.

Prijevod nije potvrđen od strane hrvatskog ureda pri Eurojust-u.

U slučaju nejasnoća predlaže se usporedba s engleskim izvornikom.

Catalogue no.: QP-AA-18-001-HR-N

ISBN: 978-92-9490-244-3

ISSN: 2443-6453

DOI: 10.2812/517447

Sadržaj

Predgovor.....	6
Izvršni sažetak	8
Kratak pregled Eurojusta	12
Poglavlje 1. Eurojust u praksi	15
1.1. Eurojustovi sastanci I. i II. razine	15
1.2. Koordinacijski sastanci	17
1.3. Koordinacijski centri.....	19
1.4. Eurojust i zajednički istražni timovi.....	21
Poglavlje 2. Eurojustov rad	26
Uvod	26
2.1. Terorizam	29
2.2. Kiberkriminalitet	34
2.3. Krijumčarenje migranata	37
2.4. Trgovanje ljudima	40
Poglavlje 3. Izazovi i najbolja praksa	45
Uvod	45
3.1. Šifriranje	45
3.2. Zadržavanje podataka	46
3.3. Europski uhiđbeni nalog.....	46
3.4. Europski istražni nalog	49
3.5. Zajedničke preporuke	52
GODIŠNJI FOKUS	54
Ocjena zajedničkih istražnih timova	54
Poglavlje 4. Eurojustova suradnja s trećim državama	58
Suradnička tužiteljica za Norvešku u središtu pažnje	63
Poglavlje 5. Eurojust i mreže stručnjaka.....	64
5.1. Europska pravosudna mreža.....	64
5.2. Mreža zajedničkih istražnih timova	65
5.3. Mreža za genocid	66
5.4. Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet.....	66
5.5. Savjetodavni forum	67

Poglavlje 6. Osooblje i proračun.....	69
Poglavlje 7. Organizacijski razvoj i ključni izazovi	70

Tablice

Rad od 2002. – 2017.
Bilateralni/multilateralni predmeti od 2013. – 2017.
Bilateralni/multilateralni predmeti
Države članice koje podnose zahtjev/države članice koje zaprimaju zahtjev
Koordinacijski sastanci
Treće države, partneri za suradnju i međunarodne organizacije uključene u koordinacijske sastanke
Koordinacijski centri
Zajednički istražni timovi koje podržava Eurojust, uključujući glavne vrste kaznenih djela
Sudjelovanje zemalja u zajedničkim istražnim timovima
Predmeti na temelju članka 13.
Eurojustov rad na predmetima povezanim s područjima kriminala
Predmeti po suradničkim tužiteljima 2013. – 2017.
Top deset trećih država uključenih u Eurojustov rad
Treće države, partneri za suradnju i međunarodne organizacije uključene u Eurojustov rad
Predmeti europskog uhiđenog naloga

Akronimi i kratice

CJEU Sud Europske unije
CJM Sudski bilten za kiberkriminalitet
CMS Sustav vođenja predmeta
EAW Europski uhiđbeni nalog
EC3 Europski centar za kiberkriminalitet
ECTC Europski centar za borbu protiv terorizma
EIN Europski istražni nalog
EJCN Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet
EJN Europska pravosudna mreža
EJTN Europska mreža za pravosudno osposobljavanje
EMPACT Europska multidisciplinarna platforma za borbu protiv kaznenih djela
ENCS Nacionalni koordinacijski sustav Eurojusta
EPPO Ured europskog javnog tužitelja
FTF Strani teroristički borci
JIT Zajednički istražni tim
LoR Zamolba
MLA Uzajamna pravna pomoć
OCC Dežurni koordinacijski ured
OCG Skupina organiziranog kriminala
PIF Zaštita financijskih interesa Europske unije
TCM Bilten za praćenje presuda za terorizam
THB Trgovanje ljudima

Odluka Vijeća Eurojusta

Odluka Vijeća Eurojusta donesena 28. veljače 2002. kojom je formiran Eurojust s ciljem jačanja borbe protiv teškog kriminala, posljednji put izmijenjena Odlukom Vijeća 2009/426/PUP od 16. prosinca 2008. o jačanju Eurojusta, u ovom će izvješću biti navedena kao „Odluka Vijeća Eurojusta”. [Pročišćenu verziju](#) Odluke Vijeća Eurojusta pripremilo je Glavno tajništvo Vijeća samo u informativne svrhe.

Statistika o Eurojustovim predmetima uključenim u ovo izvješće temelji se na podacima iz Eurojustovog sustava vođenja predmeta. Brojke su preuzete 3. i 31. siječnja 2018. i odražavaju tada dostupne podatke. Budući da su predmeti u tijeku, mogu postojati odstupanja od prethodno zabilježenih brojki.

Eurojustove objave i informativne grafike dostupne su na [našem web-mjestu](#).

Predgovor

U složenom svijetu sa sve većim sigurnosnim prijetnjama i razvojem u području politike i zakonodavstva potreba za jedinstvom veća je nego ikada prije. Eurojust se u svojem radu sve više usredotočuje na svoj doprinos tom jedinstvu tako što jača i konsolidira snažna partnerstva sa svim državama članicama i institucijama, tijelima i agencijama EU-a kako bi naši europski sugrađani mogli uživati u sigurnosti i pravdi.

Godine 2017. dogodila su se značajna postignuća i promjene u Eurojustu.

Pozdravili smo izbor novih članova predsjedništva Kolegija i imenovanje novog izvršnog direktora. Provedbom nove organizacijske strukture Uprave i pojednostavnjenjem podstrukture i procesa donošenja odluka Kolegija završila je institucionalna reforma usmjerena na to da Eurojust postane čvršća, učinkovitija i održivija organizacija, odnosno da postane organizacija bolje opremljena za izvršavanje svoje misije da bude europski dom tisućama nacionalnih tužitelja i dužnosnika za provedbu zakona koji, svakodnevno i u cijeloj Europi, naporno rade na borbi protiv svih oblika kriminaliteta, a posebno u našim prioritetnim područjima kriminala: terorizmu, kiberkriminalitetu, krijumčarenju migranata i trgovanju ljudima.

Eurojust je u novim prostorima ugostio rekordnih 4 400 pravosudnih i policijskih tijela koja su zatražila našu potporu u prevladavanju pravnih i praktičnih problema koji utječu na njihove istrage i progon te u pregovaranju i dogovoru sa svojim stranim kolegama o tome kako zajednički otkriti zločinačke mreže. Eurojust je radio s tim tisućama nacionalnih tužitelja i dužnosnika za provedbu zakona u više od 2 600 kaznenih istraga i progona, od kojih je većina vrlo složene prirode, a to je najveći broj predmeta koji su ikad registrirani u Eurojustu. Više od 8 000 stručnjaka posjetilo je naše prostore kako bi pronašli odgovore, najbolje prakse i nadahnuće u području pravosudne suradnje. Svi su došli u Eurojust kako bi se pobrinuli da se našim građanima omogući pravda i sigurnost.

Iako su se mnoge stvari promijenile 2017., temeljne vrijednosti Eurojusta ostale su jednake. Prošla, sadašnja i buduća postignuća Eurojusta čvrsto se temelje na konceptima povjerenja, suradnje i partnerstva.

Partnerstvo s nacionalnim nadležnim tijelima i stručnjacima doista je okosnica našeg rada. Eurojust je unaprijedio svoj odnos s Europskom pravosudnom mrežom za kiberkriminalitet (EJCN) i ponosan je što je i dalje domaćin tajništva Europske pravosudne mreže (EJN), najveće mreže pravosudnih kontaktnih točaka u svijetu, Mreže zajedničkih istražnih timova (JIT), jedinstvene strukture koja pruža pravnu, financijsku i logističku potporu prekograničnim istragama zajedničkih istražnih timova, i Mreže za genocid, jedinstvenog foruma koji povezuje nacionalna nadležna tijela, stručnjake, nevladine organizacije i tvorce politika koji sudjeluju u istragama i progonu najtežih međunarodnih zločina, te što i dalje podržava njihov rad. Osim toga, Eurojust je nastavio održavati dugogodišnje partnerstvo sa Savjetodavnim forumom.

Budući da kriminal ne poznaje granice, suradnja s trećim državama i dalje je bitna sastavnica Eurojustovog rada. Od svojeg osnutka Eurojust gradi mrežu pravosudnih kontaktnih točaka u trećim državama, koja sada obuhvaća 42 zemlje, a očekuje se daljnje širenje u narednim mjesecima. Eurojust usto ima čast ugostiti u svojim prostorima suradničke tužitelje za Crnu

Goru, Norvešku, Švicarsku i SAD. Oni su bitan dio proširene obitelji Eurojusta i djelotvoran alat za pružanje pomoći nacionalnim nadležnim tijelima u poboljšanju pravosudne suradnje s kolegama izvan granica EU-a.

No naš rad i postignuća u konačnici su mogući samo uz stalno povjerenje država članica, institucija EU-a i građana EU-a. Mi cijenimo to povjerenje i iz dana u dan predano se trudimo dokazati da je opravdano i zaslužno.

Ladislav HAMRAN

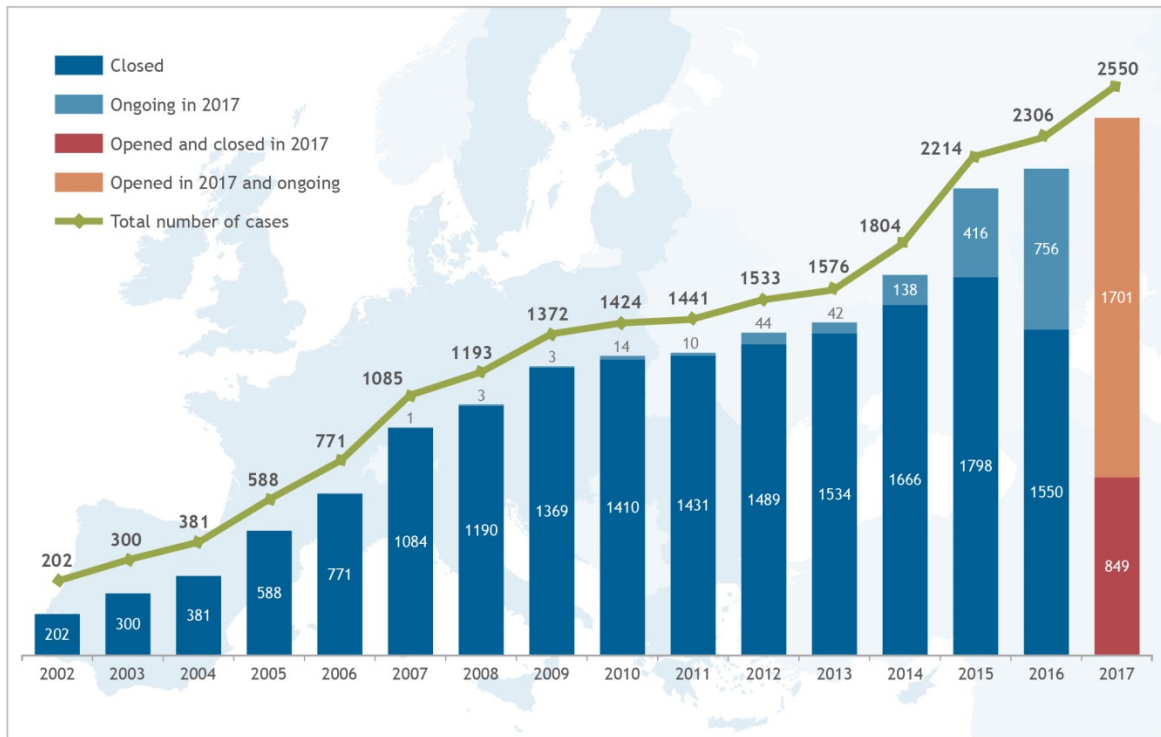
Predsjednik

Izvršni sažetak

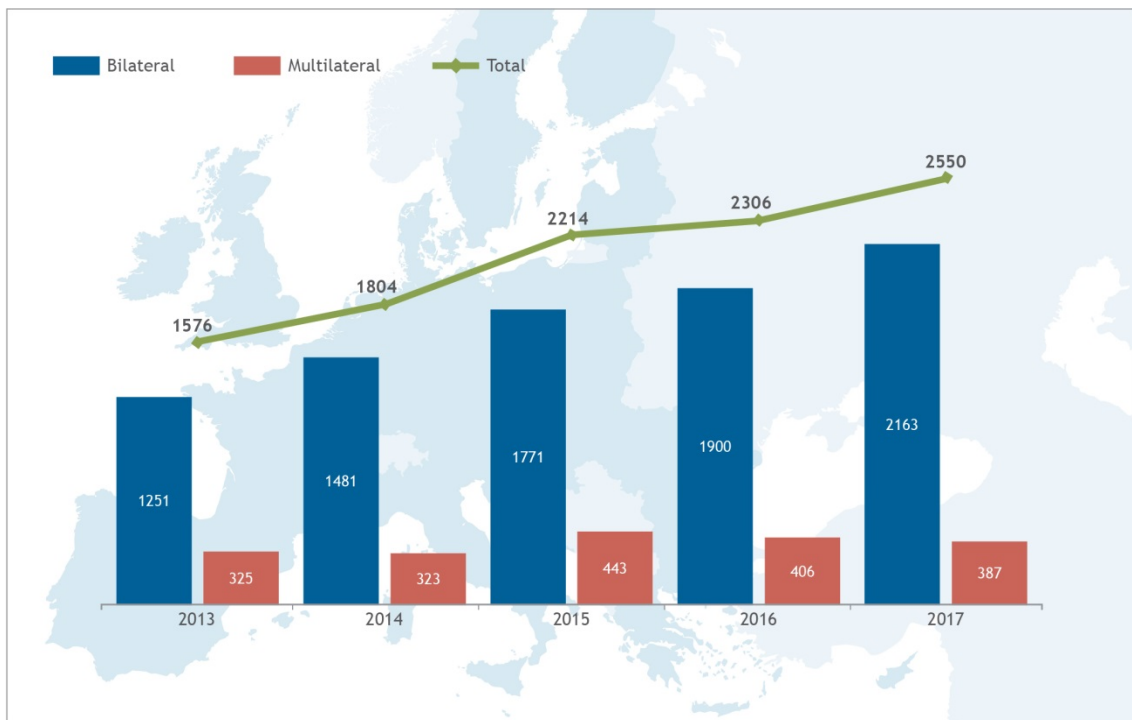
- **Broj predmeta** za koje su države članice zatražile Eurojustovu pomoć porastao je za 10,6 posto, s 2 306 u 2016. na 2 550. **Treće države** sudjelovale su u 258 predmeta.
- Eurojust je organizirao 302 **koordinacijska sastanka**, što je povećanje od 25 posto u odnosu na 2016. **Treće države** bile su uključene u 61 koordinacijski sastanak, a **Europol** u 108 koordinacijskih sastanaka.
- Eurojust je organizirao 17 **koordinacijskih centara**, pri čemu su **treće države** sudjelovale u pet, a Europol u sedam koordinacijskih centara.
- Eurojust je pružio potporu za 200 **zajedničkih istražnih timova**, što je povećanje od 35 posto u odnosu na 2016., a od toga je 87 novouspostavljeno. Zabilježeno je povećano sudjelovanje **trećih država** u 21 zajedničkom istražnom timu, od kojih je 11 novouspostavljeno. Broj **zajedničkih istražnih timova** povećao se u terorističkim predmetima te predmetima povezanim s prijevarom i trgovanjem ljudima.
- Eurojust je pružio **financijsku potporu** za 128 **zajedničkih istražnih timova**, što predstavlja povećanje od 42 posto u odnosu na 2016. godinu. Devet trećih država sudjelovalo je u zajedničkim istražnim timovima koji su primili financijsku potporu.
- Eurojust je pomogao u **izvršenju europskog uhidbenog naloga** u 320 navrata i izdao devet **zajedničkih preporuka**.
- Eurojust je rješavao pravne i praktične poteškoće u područjima šifriranja, zadržavanja podataka i europskog uhidbenog naloga. Eurojust je 2017. imao prvo iskustvo savjetovanja nacionalnih nadležnih tijela o europskom istražnom nalogu.
- Eurojustov je godišnji fokus na iskustvu sa zajedničkim istražnim timovima. Rezultati su navedeni u *Drugom izvješću o ocjeni zajedničkih istražnih timova* Eurojusta i Mreže zajedničkih istražnih timova.
- Eurojust je također **objavio**:
 - *Bilten za praćenje presuda za terorizam*
 - *Peto izvješće Strani teroristički borci*
 - *Priručnik o kemijskim, biološkim, radiološkim, nuklearnim tvarima i eksplozivima (CBRN-E)*
 - *Sudski bilten za kiberkriminalitet*
 - *Zajednički dokument Eurojusta i Europa o zajedničkim izazovima u borbi protiv kiberkriminaliteta*
 - *Završno izvješće o ocjeni Akcijskog plana Eurojusta protiv trgovanja ljudima 2012. – 2016.*
 - *Izvješće o zadržavanju podataka*
 - *Izvješće o europskom uhidbenom nalogu i zatvorskim uvjetima*
 - *Izvješće o Eurojustovom radu u području europskog uhidbenog naloga (2014. – 2016.)*
 - *Sudska praksa Suda Europske unije u području europskog uhidbenog naloga*
 - *Informativna obavijest o presudi u predmetu Petruhhin*
 - *Izvješće o radu na sprječavanju i rješavanju sukoba nadležnosti*
 - *Načelo ne bis in idem u sudskoj praksi Suda Europske unije*
 - *Bilješka Eurojusta i Europske pravosudne mreže o „odgovarajućim odredbama” i primjenjivom pravnom režimu u odgođenom prenošenju Direktive o Europskom istražnom nalogu*
- Eurojust je domaćin četirima **suradničkim tužiteljima** iz Norveške, SAD-a, Švicarske i Crne Gore. **Broj predmeta** koje su suradnički tužitelji registrirali u Eurojustu bio je 148. Ovo izdanje sadrži razgovor s suradničkom tužiteljicom za Norvešku.
- **Sporazumi o suradnji** s Crnom Gorom i Ukrajinom stupili su na snagu. Eurojust je potpisao Memorandum o razumijevanju s agencijom eu-LISA i Pismo razumijevanja s Europskom službom za vanjsko djelovanje (ESVD). Eurojustova **mreža pravosudnih kontaktnih točaka u trećim državama** broji ukupno 42 kontaktne točke.

- Eurojust je blisko surađivao s tri mreže smještene u Eurojustu, Europskom pravosudnom mrežom, Mrežom zajedničkih istražnih timova i Mrežom za genocid. Eurojust je organizirao dva sastanka s Europskom pravosudnom mrežom za kiberkriminalitet i jedan sastanak sa Savjetodavnim forumom.
- Eurojust je 24. ožujka preuzeo nove prostore, a u zgradu se preselio 3. srpnja.
- **Eurojustov proračun** iznosio je 48 689 237 EUR. Proračun je izvršen 99,97 posto.
- Dan je uvid u Eurojustov organizacijski razvoj i ključne izazove. Kolegij je donio i višegodišnju strategiju za 2019. – 2021.

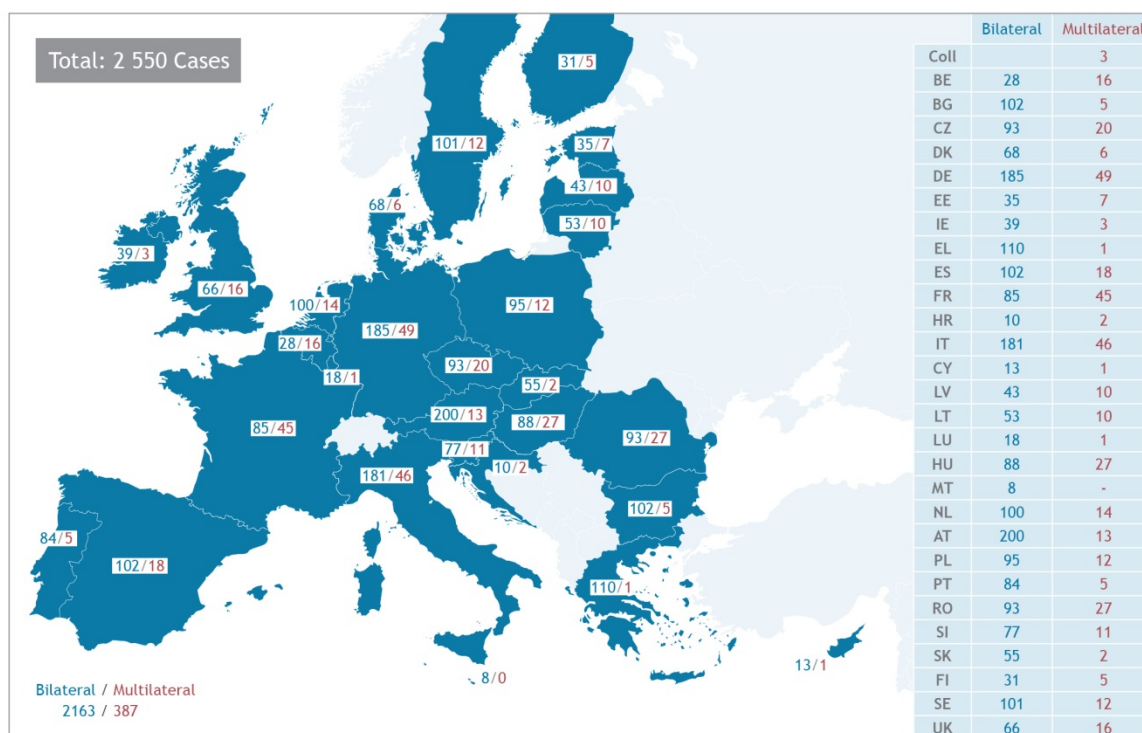
Casework 2002 - 2017

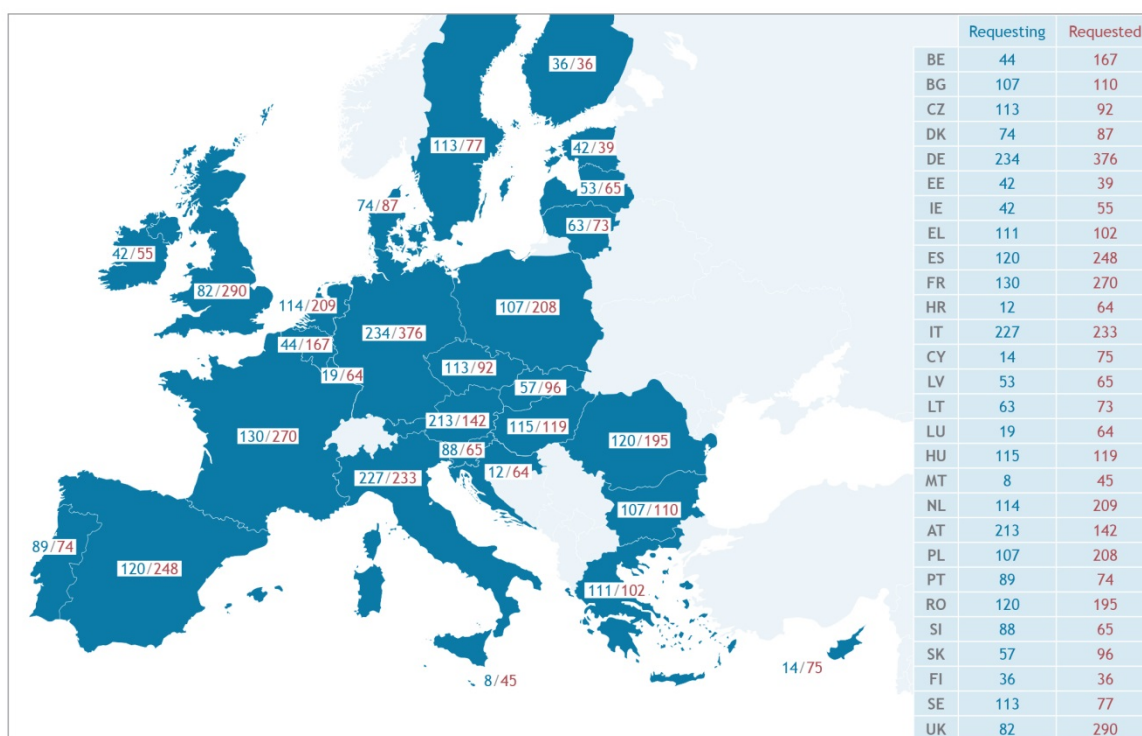
Bilateral/multilateral cases 2013 - 2017

Bilateral/multilateral cases

Requesting/requested Member States

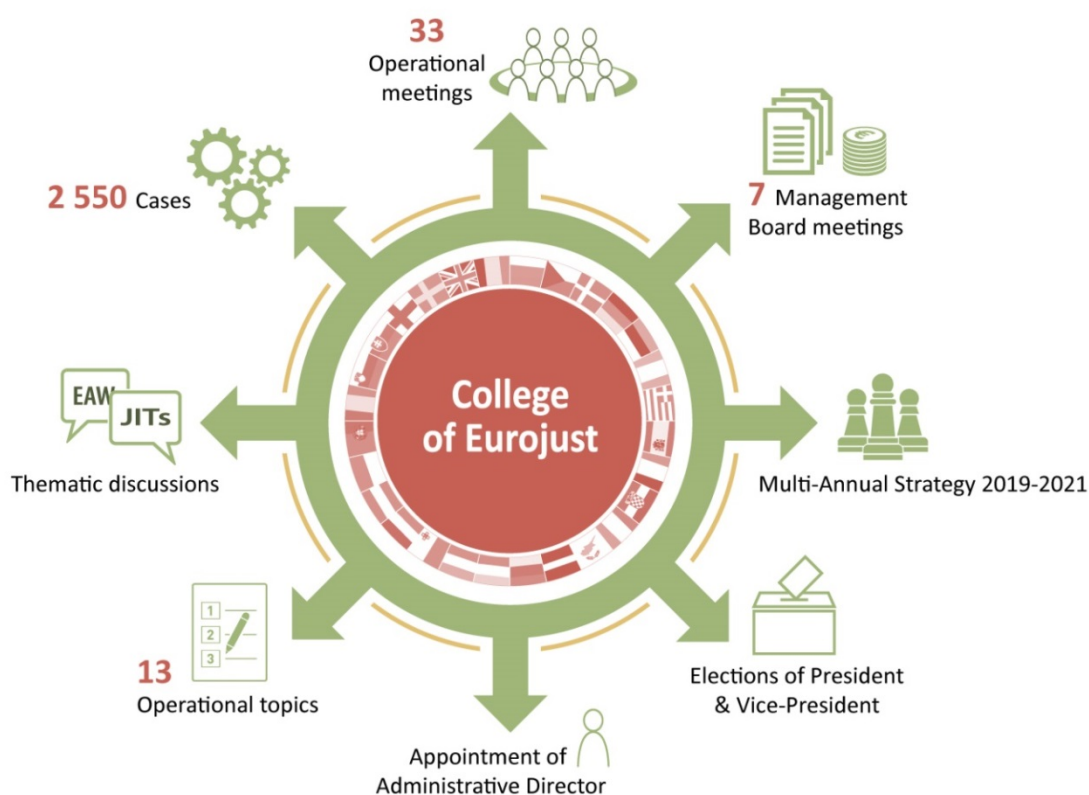

Kratak pregled Eurojusta

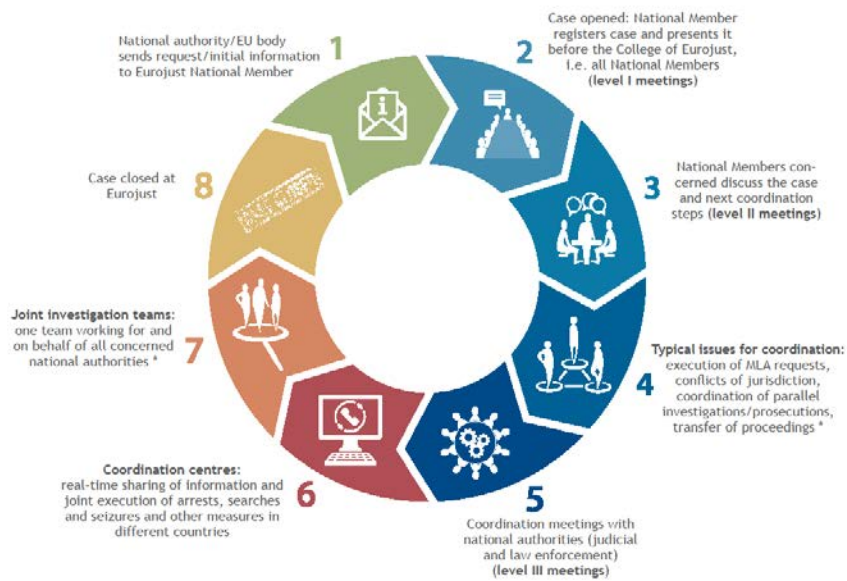
Što? Eurojust je jedinica Europske unije za pravosudnu suradnju osnovana 2002. godine s ciljem poticanja i unaprjeđivanja koordinacije istraga i progona te suradnje između nadležnih tijela država članica povezane s teškim oblicima prekograničnog kriminala, naročito ako je organiziran. Na zahtjev države članice Eurojust također može pomoći u istragama i progonima koji se tiču određene države članice i države koja nije članica EU-a ako je zaključen sporazum o suradnji između Eurojusta i države koja nije članica EU-a ili ako postoji ključni interes za pružanje takve pomoći. Na zahtjev države članice ili Komisije Eurojust isto tako može pomoći u istragama i progonima koji se tiču samo te države članice i Zajednice.

Tko? Kolegij Eurojusta (Kolegij) sastoji se od 28 nacionalnih članova, koji su tužitelji i suci upućeni od svake države članice. Sjedište nacionalnih članova jest u Eurojustu u Haagu. Većini nacionalnih članova pomaže zamjenik i/ili pomoćnik. Osim toga, u Eurojustu trenutačno rade suradnički tužitelji iz Norveške, Švicarske, SAD-a i Crne Gore. Uprava Eurojusta podržava Kolegij u operativnom radu i kada djeluje kao Upravni odbor Eurojusta.

Kako? Ključne uloge i ovlasti Eurojusta uključuju odgovaranje na zahtjeve za pomoć koje upute nacionalna nadležna tijela država članica. Eurojust zauzvrat može zatražiti od država članica da pokrenu istragu ili progon za određena djela. Nacionalni članovi izvršavaju nalog Eurojusta da koordiniraju rad nacionalnih nadležnih tijela u svakoj fazi kaznene istrage i progona. Eurojust upravlja sastancima o radu na tri razine.

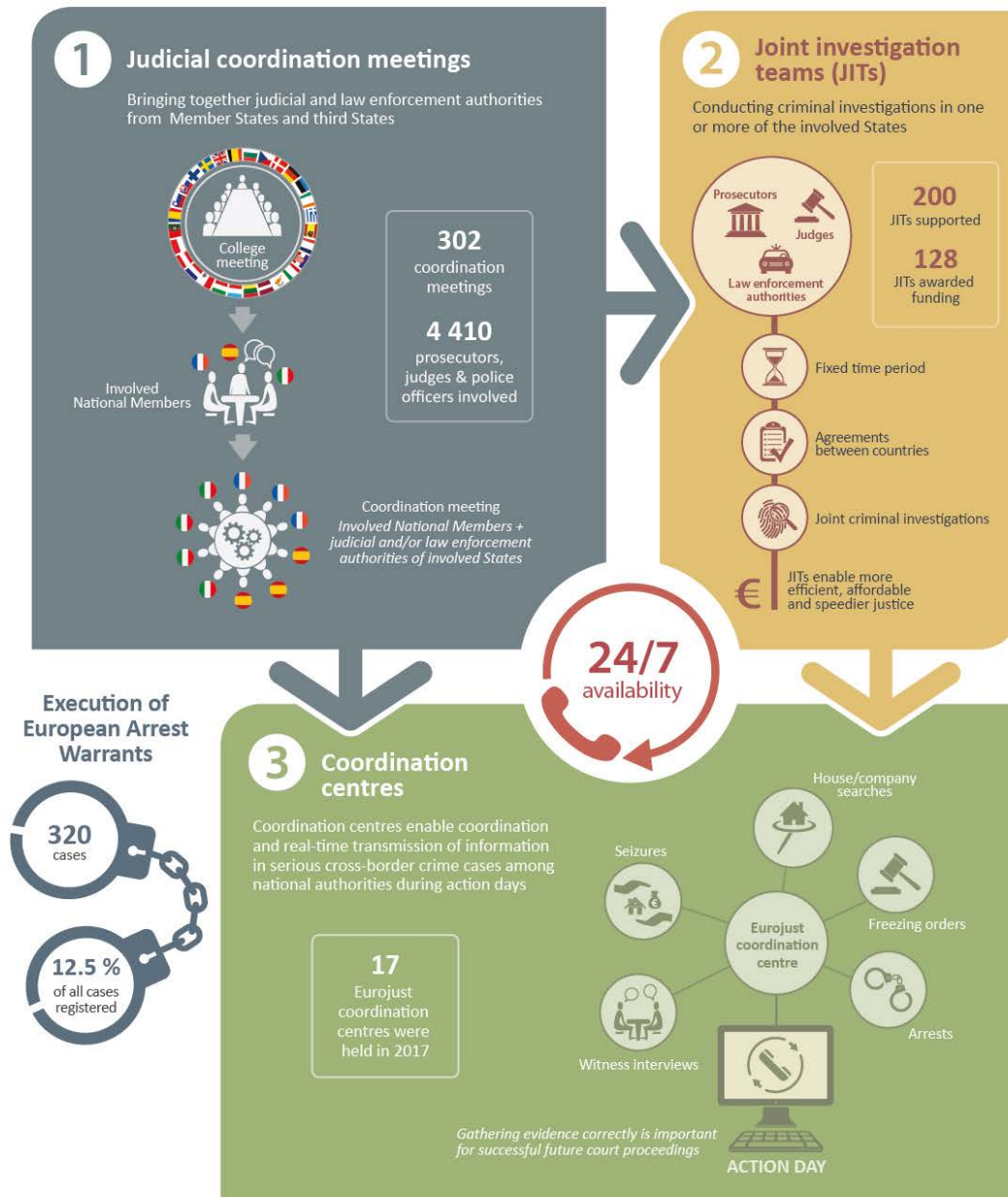
Eurojust case cycle

* May also occur at different stages of the cycle

EUROJUST AT WORK IN 2017

Eurojust's core business is to assist EU Member States' competent authorities in dealing with serious cross-border organised crime

Poglavlje 1. Eurojust u praksi

1.1. Eurojustovi sastanci I. i II. razine

Nakon prijedloga nacionalnog člana Kolegij odlučuje tijekom operativnih sastanaka, tzv. sastanaka I. razine, o registraciji i zaključivanju predmeta.

Kada se predmet registrira u Eurojustu, predstavnici dotičnih nacionalnih katedri uglavnom se sastaju kako bi raspravili o pravosudnoj suradnji i koordinacijskim potrebama povezanim s predmetom. Izravne interakcije i rasprave nazivaju se i sastancima II. razine. Ako su uključeni, na sastancima mogu sudjelovati i suradnički tužitelji smješteni u Eurojustu i administrativno osoblje koje je potpora u predmetu. Sastanci se mogu organizirati u kratkom roku jer sudionici doslovno rade „pod istim krovom”. Ta prilagodljivost i neformalnost od velikog je značaja u hitnim situacijama koje zahtijevaju brzu reakciju.

2550 cases registered and dealt
with at Level II meetings

U nekim predmetima samo sastanak II. razine dostatan je za rješavanje potreba predmeta. Primjerice, u [Izvešću o Eurojustovom radu u području europskog uhidbenog naloga iz 2017. \(2014. – 2016.\)](#) opisuje se kako je *brza* razmjena dodatnih informacija u nekim predmetima povezanim s europskim uhidbenim nalogom putem Eurojustovih nacionalnih katedri bila ključna u razjašnjavanju pitanja koja su se odnosila na konkurentne europske uhidbene naloge (*vidjeti* str. 14. Izvešća) ili čak za poduzimanje pripremnih koraka. Na sastancima II. razine Eurojust može primjerice pojasniti nacionalno zakonodavstvo i postupke, pomoći u određivanju koja je nadležnost u najboljem položaju za provedbu istrage ili olakšati izvršenje zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć ili pokretanje postupka. Nadalje, Eurojust može i izdati mišljenja o usporednim europskim uhidbenim nalogima i zajedničkim preporukama o sukobu nadležnosti.

Sastanci II. razine preduvjeti su za organiziranje sastanaka III. razine, poznatih kao koordinacijski sastanci (*vidjeti* odjeljak 1.2.). Ako nacionalna katedra namjerava organizirati koordinacijski sastanak, sastanak II. razine služi za procjenu potreba, svrhe i ciljeva koordinacijskog sastanka te za dogovor o modalitetima, vanjskom sudjelovanju, obvezama povjerljivosti i objavljivanja, povezanim sigurnosnim pitanjima i potrebi za videokonferencijom. Nadalje, sudionici mogu procijeniti potrebu za analizom i mogućim doprinosom Europolu ili uspostavom i radom zajedničkog istražnog tima. Koordinacijski sastanci skup su alat, a sastanci II. razine osiguravaju da se oni održavaju samo ako donose dodatnu vrijednost u rješavanju neriješenih pitanja pravosudne suradnje.

Osim toga, sastanci II. razine mogu biti od ključne važnosti u pripremi „zajedničkog akcijskog dana” u kojem se istodobno izvršenje mjera pravosudne suradnje koordinira putem aktivacije koordinacijskog centra (*vidjeti* odjeljak 1.3.). U tim prilikama poduzimaju se pripremni koraci da bi se osiguralo da tražene mjere (npr. europski uhidbeni nalozi, pretrage i zapljene itd.) ispunjavaju sve pravne zahtjeve kako se ne bi ugrozile istodobne akcije u različitim državama članicama. Primjerice, u nekoliko je predmeta Eurojust pomogao s ponovnom provjerom ili

dopunjavanjem, u zadnji tren, određenih informacija iz europskog uhiđenog naloga kao što su osobni podaci o osumnjičenicima, pisanje imena, optužbe koje nisu navedene u europskom uhiđenom nalogu te mjesto i vrijeme kaznenog djela. U mnogim je predmetima Eurojust omogućio i hitne prijewe.

Dežurni koordinacijski uredi (OCC) Eurojustovih nacionalnih katedri dostupni su 24 sata dnevno, sedam dana tjedno. U slučaju hitnih zahtjeva i u skladu s člankom 5.a Odluke Vijeća Eurojusta dežurni koordinacijski ured može primiti i obrađivati zahtjeve za pomoć nacionalnih nadležnih tijela izvan redovitog radnog vremena. U 2011. uspostavljen je sustav za upravljanje pozivima kojim se pozive proslijeđuje predstavniku dežurnog koordinacijskog ureda dotične nacionalne katedre, čime je pozivateljima omogućeno da razgovaraju na svom jeziku. Predstavnik dežurnog koordinacijskog ureda može poduzeti odgovarajuće radnje kao što je kontaktiranje s predstavnikom dežurnog koordinacijskog ureda druge nacionalne katedre.

Dežurni koordinacijski ured u predmetu povezanom s ubojstvom

Osoba je ustrijeljena na odmorištu autoceste u južnoj Mađarskoj u prosincu 2017. Nepoznatog počinitelja na slobodi i njegovo vozilo njemačke registracije identificirale su na mjestu zločina mađarska nadležna tijela ubrzo nakon što je počinjeno kazneno djelo. Mađarski nacionalni ured kontaktirao je s nadležnim mađarskim tužiteljem istoga dana i zatražio olakšavanje izvršenja izdanog europskog istražnog naloga. Dežurni koordinacijski ured odmah je aktiviran između mađarske i njemačke nacionalne katedre i nacionalnih nadležnih tijela kako bi se europski istražni nalog brzo prenio nadležnom tužiteljstvu u Njemačkoj, koje je dalo odobrenje za pretragu njemačkog mjesta stanovanja osumnjičenika te pravo na osiguranje svih dokaza pronađenih tijekom pretrage.

Međutim, tijekom pretrage kuće otkrilo se da je osumnjičenik u Njemačkoj naknadno posudio svoj automobil članu obitelji s prebivalištem u Austriji.

Ta iznenadna promjena tražene osobe prebacila je aktivnosti suradnje i koordinacije s njemačke katedre na austrijsku katedru u Eurojustu. Stoga je zahtjev za izvršenje europskog istražnog naloga u Njemačkoj povučen i zamijenjen europskim uhiđenim nalogom izdanim protiv stvarnog osumnjičenog koji je i dalje bio na slobodi te novim europskim istražnim nalogom. Ti su nalozi bili preneseni nakon radnog vremena, prvo kao nacrti za austrijsku nacionalnu katedru, a zatim su poslani u Schengenski informacijski sustav (SIS) u večernjim satima, što je omogućilo brzu reakciju austrijskih nadležnih tijela. Koordinirani je napor u konačnici doveo do uhićenja osumnjičenika u Austriji. Osim toga, njegova kuća i automobil pretraženi su i svi dokazi, uključujući pištolj, uspješno su osigurani.

Hitnost predmeta potaknula je uporabu usluge dežurnog koordinacijskog ureda između uključenih nacionalnih katedri Eurojusta i nacionalnih nadležnih tijela, čime se stvorio kanal za razmjenu informacija u stvarnom vremenu i glatki prijenos instrumenata pravosudne suradnje, što je dovelo do uhićenja osumnjičenika manje od 24 sata nakon što je kazneno djelo počinjeno.

Pomoć Eurojusta u roku od 24 sata u predmetu povezanom s poreznom prijevaram

Skupina organiziranog kriminala koja je sudjelovala u nezakonitoj trgovini industrijskim mineralnim uljem koje se prodaje kao dizelsko ulje bila je pod istragom čeških nadležnih tijela. Skupina organiziranog kriminala izbjegavala je plaćanje PDV-a i trošarine tako da bi prijavila

ulje za izvoz, prevozila ga iz Češke u Austriju, a zatim prebacivala robu u različita vozila i vraćala je u Češku. Iako je sastav dizelskog ulja gotovo identičan, mineralno ulje nije namijenjeno motorima vozila, a stopa oporezivanja drugačija je jer mineralno ulje podliježe samo PDV-u. Skupina organiziranog kriminala nezakonito je ostvarila dobit tako što nije plaćala trošarinu koja se plaća za dizelsko ulje. Prijavljeno je da se mineralno ulje ponovno izvozi u drugu državu članicu i stoga se izuzelo od PDV-a u Češkoj.

Nadzor nad državnim područjem Austrije bio je potreban za dokazivanje da je roba vraćena na državno područje Češke. Češki tužitelj izdao je zamolbu za odobrenje prekograničnog nadzora. Istodobno je češka policija provodila nadzor nad državnim područjem Austrije. Da bi se nastavilo s nadzorom, u roku od 24 sata bila je potrebno odobrenje austrijskih nadležnih tijela (rok u skladu s bilateralnim sporazumom o uzajamnoj pravnoj pomoći između Češke i Austrije).

Kako se približavao krajnji rok za prijevod zamolbe, češka su nadležna tijela kontaktirala s češkom katedrom i zatražile pomoć u izvršavanju zamolbe (u svrhu dobivanja prekograničnog odobrenja iz Austrije). Češka katedra odmah je stupila u kontakt s austrijskom katedrom. Riješen je nesporazum koji se dogodio u izravnoj komunikaciji između nacionalnih nadležnih tijela. Austrijska je katedra kontaktirala sa svojim nacionalnim nadležnim tijelima i objasnila hitnost predmeta i korake koje treba poduzeti. Češka katedra, u suradnji s češkom policijom, organizirala je prijevod zamolbe i dostavila ga putem austrijske katedre austrijskom nadležnom tijelu istoga dana.

Osim toga, istog dana češki nacionalni član izdao je dopunsku zamolbu s ažuriranim zahtjevom u kojem se navode načini nadzora. Nadalje, na zahtjev austrijske katedre češka je katedra poslala informacije o točnom iznosu poreza koji je skupina organiziranog kriminala utajila, što je bilo neophodno za procjenu toga je li ispunjen minimalni prag iz austrijskog zakona za odobrenje nadzora.

Zahvaljujući toj intervenciji zatraženi nadzor uspješno je proveden.

1.2. Koordinacijski sastanci

Koordinacijski sastanci organiziraju se kako bi se olakšala i promicala pravosudna suradnja i koordinacija u složenim prekograničnim predmetima. Koordinacijskim sastancima prisustvovala su nadležna pravosudna tijela i tijela za provedbu zakona država članica koje provode istrage i progone na nacionalnoj razini. Osigurano je simultano prevođenje, čime se omogućuje izravna komunikacija između sudionika o pravnim i praktičnim pitanjima. Na suradnju se može pozvati predstavnike trećih država i službenike partnera za suradnju kao što su Europol i OLAF te međunarodne organizacije kao što je INTERPOL. Uporaba opreme Eurojusta za videokonferencije također se povećala.

Koordinacijski sastanci operativni su alat kojim se često koristi. Eurojust u prosjeku organizira barem jedan koordinacijski sastanak tijekom radnog dana, a u 2017. godini ukupno je organizirano 302 sastanaka od kojih su 24 održana izvan prostora Eurojusta, bilo u jednoj od država članica ili u trećoj državi (Švicarskoj). Predmeti su se odnosili gotovo na sva područja teškog organiziranog prekograničnog kriminala, od kojih su najuobičajeniji oblici pranje novca, prijevara, trgovanje ljudima i trgovanje drogom. Ta su se 302 koordinacijska sastanka odnosila na 376 predmeta, što znači da se u nekim slučajevima na jednom koordinacijskom sastanku obrađivalo dva ili više povezanih predmeta. Broj koordinacijskih sastanaka povećao se za

25 posto. Taj značajan rast pokazuje da se istražitelji i tužitelji u državama članicama sve više oslanjaju na potporu Eurojusta, posebno u složenim predmetima. Eurojust pri planiranju koordinacijskog sastanka može primjerice analizirati stanje istraga u svim uključenim državama članicama i utvrditi pravne prepreke i važna pitanja, uključujući moguće veze s drugim zemljama. Tijekom sastanka Eurojust moderira rasprave i nudi svoje savjete i stručnost o uporabi instrumenata pravosudne suradnje te o prikladnosti uspostave zajedničkog istražnog tima i zajedničkog pristupa.

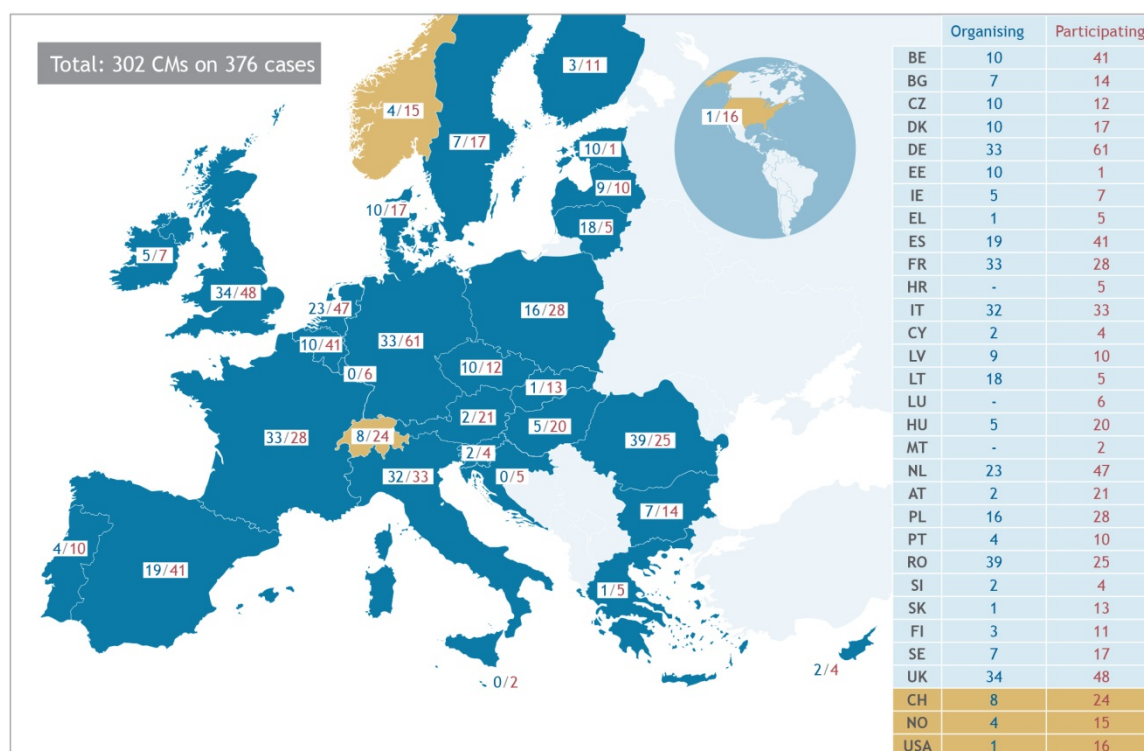
Tijekom koordinacijskog sastanka raspravlja se i dogovara o konkretnim rješenjima koja se odnose, među ostalim, na:

- razmjenu informacija o trenutačnom stanju sudskih postupaka,
- razmjenu dokaza u okviru uzajamne pravne pomoći / europskog istražnog naloga,
- izdavanje i popunjavanje zahtjeva za pravosudnu suradnju i odluka o njoj, uključujući instrumente uzajamnog priznavanja kao što su europski uhidbeni nalozi, europski istražni nalozi, nalozi za zamrzavanje itd.,
- sprječavanje i/ili rješavanje sukoba nadležnosti i povezane postupovne korake, uključujući prijenos kaznenog postupka,
- uspostavljanje i funkcioniranje zajedničkih istražnih timova, i
- suglasnost o zajedničkoj strategiji i koordiniranim akcijama (npr. istodobne istražne mjere u uključenim državama i povezani pravni aspekti).

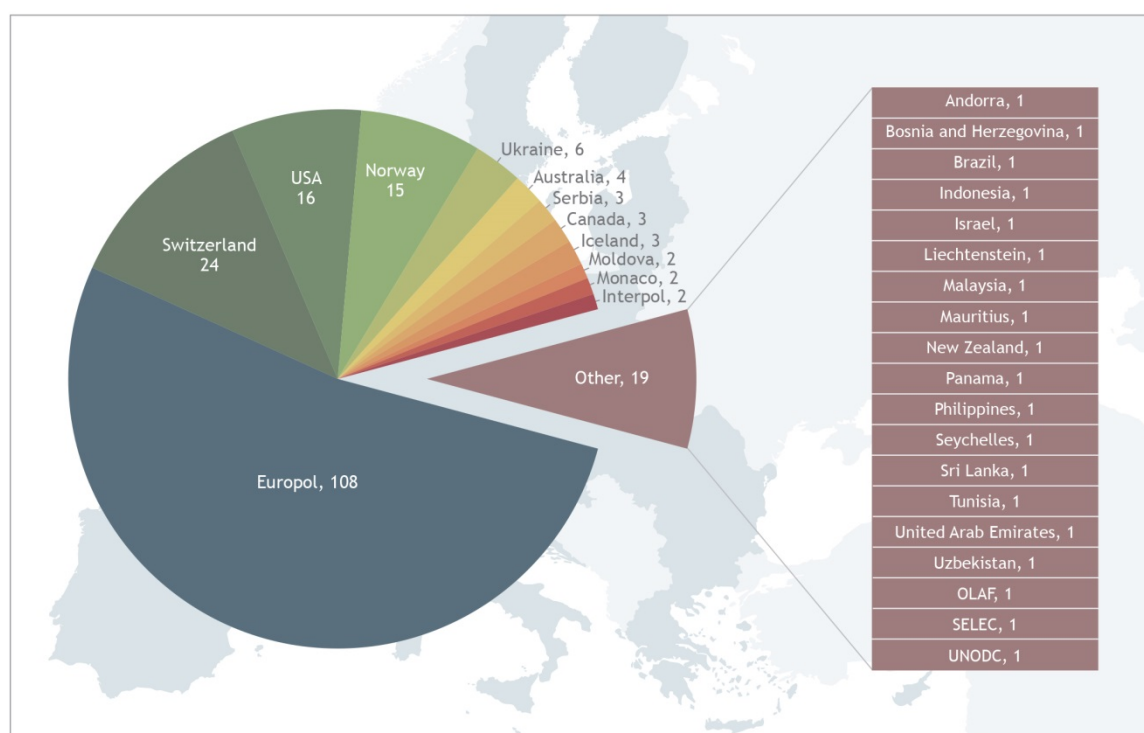
U travnju 2017. održan je u Eurojustu koordinacijski sastanak o istragama navodnih kriminalnih aktivnosti povezanih s odvjetničkim društvom Mossack Fonseca, također poznatih kao predmet „Panamski dokumenti”. Taj predmet jasno otkriva složena pravna pitanja kojima se bavi Eurojust, među ostalim i veliki broj uključenih država, ali i dodanu vrijednost koordinacijskih sastanaka kojima se potiče međusobno razumijevanje i gradi povjerenje i koji su bitni za nastavak suradnje.

Predstavnici nadležnih istražnih tijela 14 država članica, Norveške i glavni tužitelj Paname, odnosno ukupno 69 sudionika, sastali su se u Eurojustu kako bi razmijenili informacije o raznim istragama u tijeku. Eurojust je uspješno uspio okupiti sve te sudionike i panamska nadležna tijela u duhu suradnje, što je pokrenulo daljnje mjere na nacionalnoj razini između nekoliko država članica i Paname. Jedno od važnih pravnih pitanja o kojima se govorilo odnosilo se na odluku Vrhovnog suda Paname da dvostruka kažnjivost predstavlja apsolutni uvjet za međunarodnu suradnju. Budući da utaja poreza nije kazneno djelo u Panami (samo upravni prekršaj) i stoga u Panami nije moglo predstavljati predikatno kazneno djelo pranja novca, sudionici su istraživali alternativna kaznena djela koja bi mogla zadovoljiti uvjet dvojne kažnjivosti, osobito kaznena djela koja bi mogla poslužiti kao predikatna kaznena djela pranja novca.

Coordination meetings

Third States, cooperation partners and international organisations involved in coordination meetings

1.3. Koordinacijski centri

Eurojust je zabilježio da su se stručnjaci u državama članicama počeli znatno više koristiti njegovim koordinacijskim centrima, tj. broj koordinacijskih centara porastao je s 10 u 2016. na 17 u 2017. Novi prostori omogućuju Eurojustu da ponudi bolju tehničku sposobnost kako bi se

nosio s rastućom potražnjom. Uređena je operativna soba kako bi se osiguralo da sudjelujuća nadležna tijela mogu lako putem Eurojusta održavati izravan kontakt u svrhu razmjene informacija tijekom velikih multilateralnih zajedničkih akcija. Ovisno o specifičnim zahtjevima predmeta vanjski sudionici mogu prisustvovati i u radu koordinacijskih centara u Eurojustu.

Koordinacijski centri nude izvrsne rezultate. U jednom su predmetu u pogledu zemljama čije sudjelovanje prvotno nije bilo predviđeno izdani nalozi za zamrzavanje za iznose veće od 3 milijuna EUR na licu mjesta u koordinacijskom centru jer je Eurojust mogao odmah uključiti odgovarajuće Eurojustove nacionalne katedre.

Broj država organizatorica više se nego udvostručio, a po prvi je put organiziran koordinacijski centar koji podupire koordinirane akcije na inicijativu švicarskog suradničkog tužitelja u Eurojustu. Europol je sudjelovao u sedam koordinacijskih centara od kojih je pet uključivalo treće države, uključujući Island, Kanadu i San Marino. Najčešće vrste kaznenih djela kojima se bavilo bili su zločini povezani s drogama i financijski zločini. U pet su se navrata koordinacijski centri bavili predmetima za koje je upostavljen zajednički istražni tim.

Eurojustova pomoć putem koordinacijskog centra u predmetu povezanom s trošarinskom prijevaram

Talijanska nadležna tijela pratila su skupinu organiziranog kriminala uključenu u transnacionalnu trgovinu alkoholnim proizvodima. Skupina organiziranog kriminala koristila se složenom strategijom trošarinske prijevare kako bi izbjegla plaćanje poreza kojem podliježu alkoholna pića. Različita carinska skladišta unutar Europske unije upotrijebljena su za fiktivno premještanje robe u zemlje izvan EU-a za koje je carina ukinuta (lažni izvoz). Umjesto toga roba je nezakonito prodavana u Italiji i drugim državama članicama, što je skupini organiziranog kriminala stvorilo golemu zaradu.

Eurojustu je predmet uputilo nadležno talijansko tužiteljstvo, koje je zatražilo pomoć u izvršenju nekoliko zahtjeva za pružanje uzajamne pravne pomoći uključenim državama članicama (ukupno njih 12) i Švicarskoj.

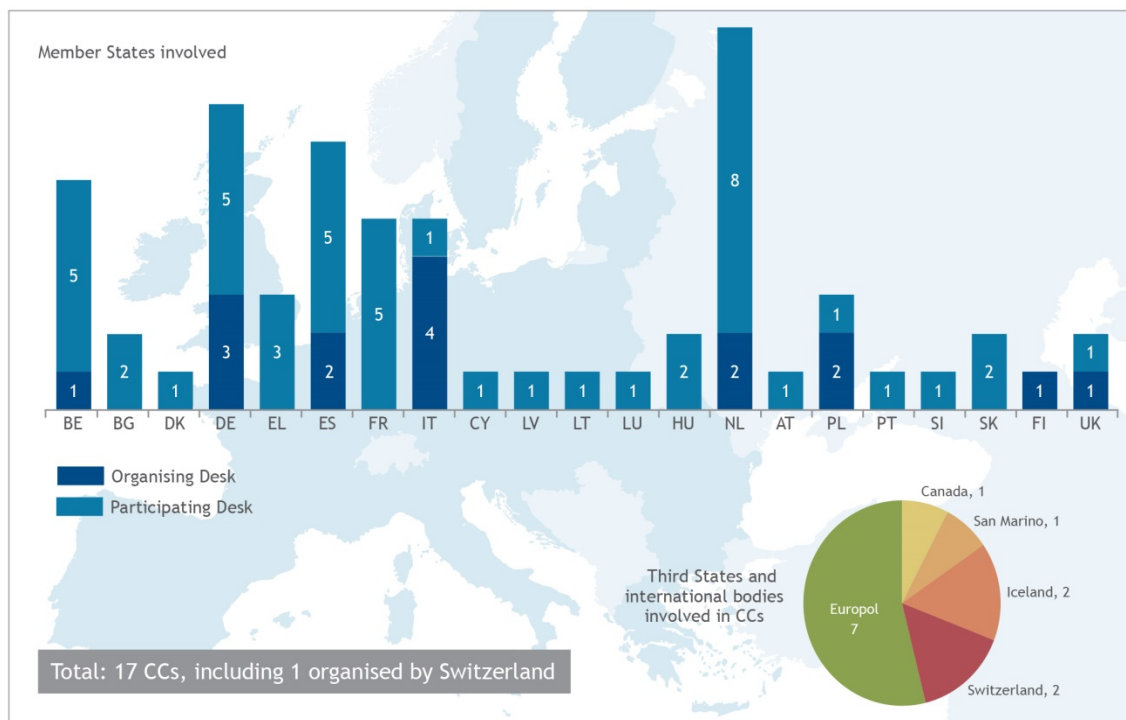
U lipnju je održan sastanak II. razine kako bi se predstavili najnoviji rezultati talijanske istrage i njezinih prekograničnih veza te utvrdili preostali zahtjevi za izvršenje zahtjeva za pružanje uzajamne pravne pomoći tijekom zajedničkog akcijskog dana. Tijekom sastanka donesena je odluka da će zajedničku akciju podržati Eurojustov koordinacijski centar. Predstavnici talijanskih nacionalnih nadležnih tijela i uključene Eurojustove nacionalne katedre te suradnička tužiteljica za Švicarsku sudjelovali su u koordinacijskom centru. Zahtjevi za pružanje uzajamne pravne pomoći preformulirani su na temelju novih informacija, a nalozi za pretragu izdani su u stvarnom vremenu, što je od presudne važnosti za uspješno izvršenje traženih mjera. Navedeno je dovelo do pretrage nekoliko lokacija i zapljene dokumentacije i komunikacijskih podataka. Taj akcijski dan pomogao je talijanskim nadležnim tijelima u napretku s istragom i razjašnjavanju aktivnosti skupine organiziranog kriminala.

Predmet je bio u tijeku u 2017.

G. Wolfgang Merz, jedan od vanjskih sudionika iz Njemačke koji su radili u koordinacijskom centru na predmetu prijevare povezane s PDV-om, Middleman/Vertigo V, komentirao je uspješnost koordinacijskog centra u Eurojustu:

„Htjeli bismo zahvaliti Eurojustu na izvrsnoj suradnji i pomoći u okviru ovog koordinacijskog centra. Naša iskustva u radu s Eurojustom na ovom predmetu dosljedno su pozitivna i vratit ćemo se da bismo sudjelovali u ostalim koordinacijskim centrima. Iako i dalje nemamo potpuni pregled, već možemo reći da je akcijski dan bio vrlo uspješan u osiguravanju opsežnih dokaza, posebno onih koji se odnose na glavnog osumnjičenika. Pretpostavljamo da će se naša istraga znatno proširiti, pa ćemo se stoga vjerojatno obratiti Eurojustu u budućnosti.”

Coordination centres

1.4. Eurojust i zajednički istražni timovi

U Eurojustovom radu pokazalo se da su zajednički istražni timovi postupno prepoznati kao učinkoviti alat za suradnju u prekograničnim predmetima, pri čemu je Eurojust podržao 200 zajedničkih istražnih timova, a od toga 87 novouspostavljenih, što predstavlja povećanje od 35 posto u odnosu na 2016. (kada je bilo 148 zajedničkih istražnih timova kojima je pružena potpora).

Broj novouspostavljenih zajedničkih istražnih timova koji uključuju treće države znatno je porastao (11 u 2017. i tri u 2016.). Rad deset zajedničkih istražnih timova koji su uspostavljeni prethodnih godina i uključuju treće države bio je u tijeku 2017. Na 13. godišnjem sastanku stručnjaka iz zajedničkih istražnih timova stručnjaci uključeni u zajedničke istražne timove s trećim državama naveli su da, iako rad takvih zajedničkih istražnih timova može imati posebne značajke ili odstupati od uobičajene prakse EU-a, alat je dovoljno prilagodljiv da omogući praktičnu prilagodbu i istodobno učinkovito funkcioniranje.

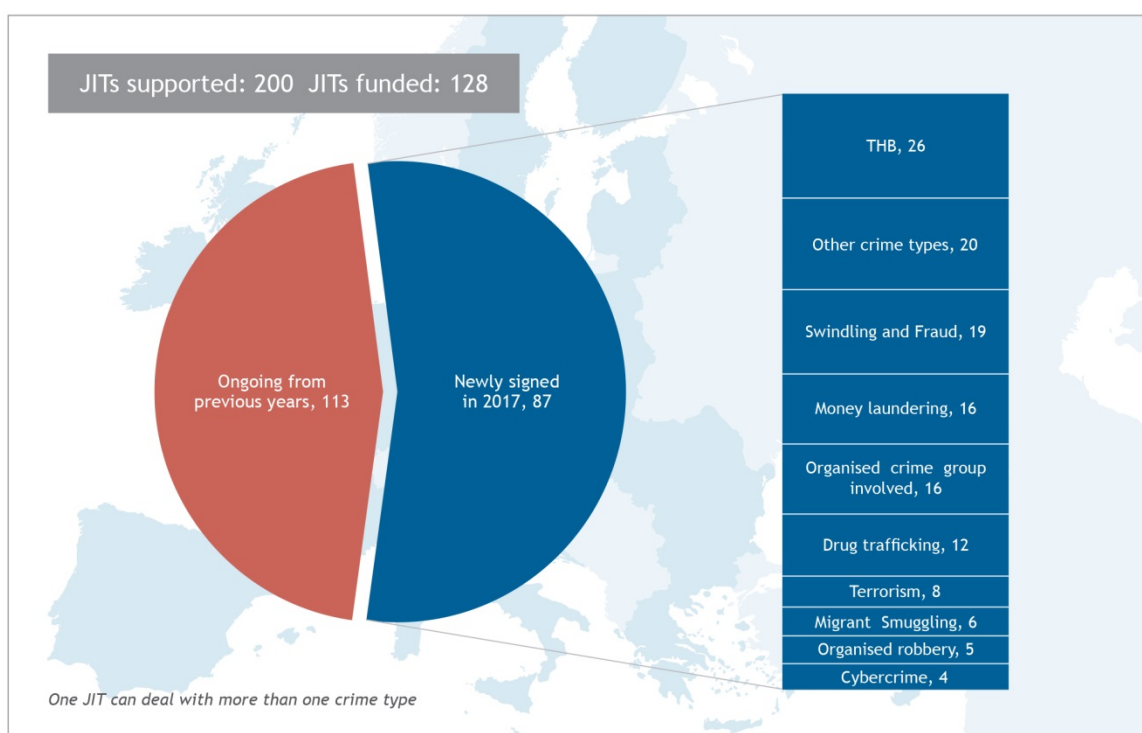
U odnosu na vrste kaznenih djela koje pokrivaju novouspostavljeni zajednički istražni timovi zabilježen je znatan porast zajedničkih istražnih timova u terorističkim predmetima (osam u 2017. i jedan u 2016.), predmetima prijevara (19 u 2017. i devet u 2016.) i predmetima trgovanja ljudima (26 u 2017. i 19 u 2016.).

U predmetu povezanom s teškom prijevarom i pronevjerom (prekršaj protiv zaštite financijskih interesa Europske unije), u kojem je zajednički istražni tim uspostavljen između Italije i Belgije u prosincu 2016., Eurojust je kao sudionik olakšao proširenje zajedničkog istražnog tima na OLAF. Eurojust je predložio pojednostavljeni prilog Sporazumu o zajedničkom istražnom timu o sudjelovanju OLAF-a koji je potpisao glavni direktor OLAF-a u veljači 2017.

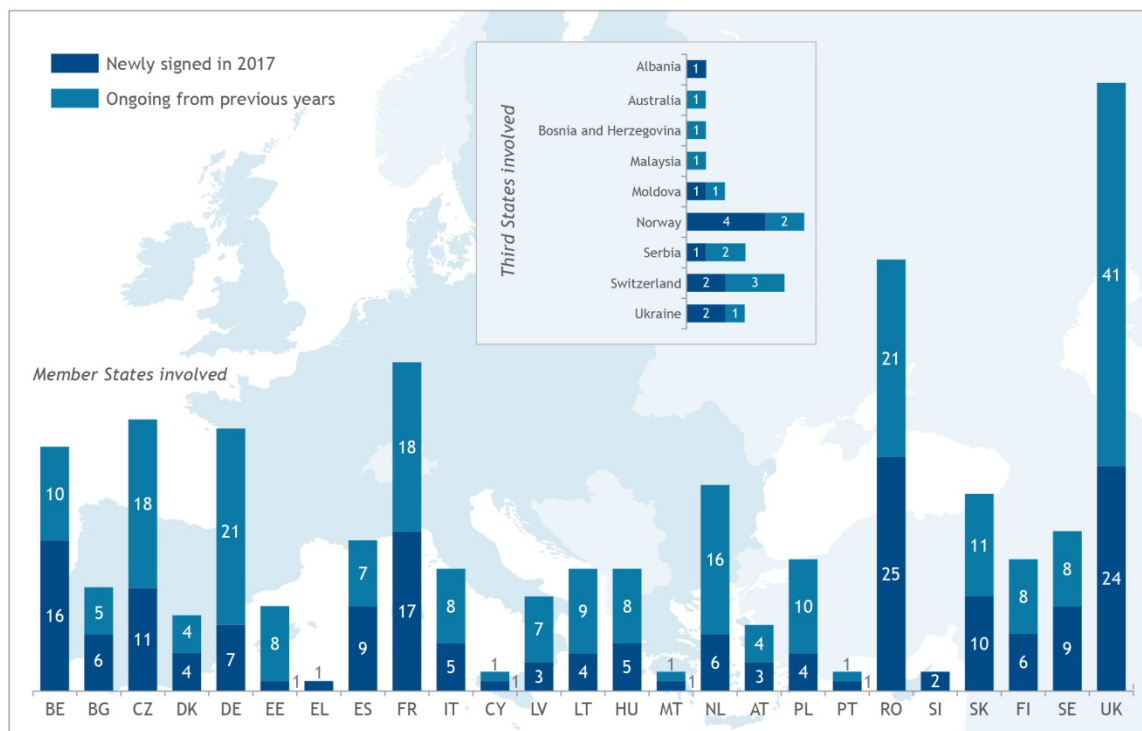
Eurojust je podržao države članice u uspostavi, vođenju, financiranju i ocjenjivanju zajedničkih istražnih timova. Uporabu [ažuriranog Tipskog sporazuma za zajedničke istražne timove](#) (u kojem se uzima u obzir proširenje zajedničkih istražnih timova na treće države) Eurojust je promicao kao temelj za pregovore i time se pridonijelo brzom uspostavi zajedničkih istražnih timova.

Eurojust je 2017. pridonio projektu ocjene zajedničkih istražnih timova koji je provelo tajništvo Mreže zajedničkih istražnih timova. Glavni rezultati Eurojustovog iskustva sa zajedničkim istražnim timovima mogu se naći u nastavku pod naslovom „Godišnji fokus: ocjena zajedničkih istražnih timova”. U okviru projekta predmeti zajedničkih istražnih timova u kojima su provedene daljnje pravosudne mjere rezultirali su djelotvornim presudama. Dokazi dobiveni posredstvom zajedničkog istražnog tima rijetko su osporavani, a u većini analiziranih slučajeva proglašeni su dopuštenima.

JITs supported by Eurojust, including the main crime types

Country participation in JITs

Koordinacija zajedničkih istražnih timova

Skupina organiziranog kriminala koja je djelovala u regiji Sliven u Bugarskoj razotkrivena je nakon Eurojustove koordinacije pet istraga trgovanja ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja bugarskih žena krijumčarenih u Nizozemsku i Belgiju te pranja novca. Eurojust je pomagao u koordinaciji dvjema zasebnim međunarodnim operacijama, Palma i Leerdam, te u uspostavljanju dvaju zajedničkih istražnih timova. Zajednički istražni timovi dobili su sredstva kroz Eurojust u iznosu od otprilike 90 000 EUR.

Operaciju Palma pokrenula su nizozemska nadležna tijela 2013. Istraživale su se aktivnosti trgovanja ljudima koje su se odvijale od 2003. do 2010. te pranje novca i druga kaznena djela povezana sa seksualnim iskorištavanjem. Operaciju Leerdam pokrenula su bugarska nadležna tijela u studenom 2015. kada su zatražila potporu Eurojusta u drugoj nizozemskoj istrazi krijumčarenja bugarskih žena u Nizozemsku i Belgiju koja je bila u tijeku.

Eurojust je imao ključnu ulogu u otkrivanju veza između istraga koje su provela bugarska i nizozemska nadležna tijela u okviru operacija Palma i Leerdam te još jedne istrage u tijeku koja se provodila u Belgiji, a uključivala je seksualno iskorištavanje žrtava iz Bugarske u Antwerpenu i Bruxellesu.

Nakon koordinacijskog sastanka u Eurojustu Bugarska i Nizozemska uspostavile su zajednički istražni tim za operaciju Palma. Eurojust je također organizirao koordinacijski sastanak na kojem su se po prvi put okupili tužitelji, istražitelji i policijski službenici iz Belgije, Bugarske i Nizozemske zaduženi za pet povezanih istraga kako bi raspravili i usuglasili koordinirani pristup razotkrivanju skupine organiziranog kriminala. Sastanku je prisustvovalo dvadeset i pet sudionika, uključujući službenike Europolu. Nakon tog koordinacijskog sastanka Belgija,

Bugarska i Nizozemska uspostavile su drugi zajednički istražni tim za operaciju Leerdam kako bi utvrdile i provele zajedničku strategiju za predmet i osigurale da postupci u jednom predmetu ne ometaju istrage u drugom predmetu.

U okviru zajedničkog istražnog tima za operaciju Leerdam istražne su se radnje odvijale u Bugarskoj uz prisutnost članova zajedničkog istražnog tima iz Nizozemske. U okviru zajedničkog istražnog tima za operaciju Palma provedene su koordinirane operacije u Bugarskoj, Njemačkoj i Nizozemskoj. Po prvi je put Eurojust olakšao koordinaciju između dva odvojena zajednička istražna tima. Zbog aktivne uključenosti Eurojusta uspostavljene su veze između svih pet nacionalnih istraga provedenih u Bugarskoj, Nizozemskoj i Belgiji te je provedeno pravilno planiranje istražnih aktivnosti, što je rezultiralo vrlo uspješnom koordiniranom operacijom, tj. razotkrivanjem skupine organiziranog kriminala.

Eurojustova financijska potpora operacijama zajedničkih istražnih timova

Financijska potpora zajedničkom istražnom timu često je ključna za njegov uspjeh. Povećan broj zajedničkih istražnih timova odražava se u porastu broja prijava za financijsku potporu koje je zaprimio Eurojust od 40,5 posto tijekom prethodne godine. Za pozive 1-8 u 2017. zaprimljene su 253 prijave (180 prijava u 2016.). Broj zajedničkih istražnih timova kojima su dodijeljena sredstva povećao se za 42 posto te su sredstva dodijeljena ukupno 128 zajedničkih istražnih timova (u 2016. sredstva su dodijeljena 90 zajedničkih istražnih timova). Velika većina (85 posto) zajedničkih istražnih timova koje Eurojust podržava svojim radom također se prijavljuju za financijsku potporu i dobivaju je. Potreba za bespovratnim sredstvima za zajedničke istražne timove u svrhu potpore tekućim operativnim aktivnostima država članica uključenih u istragu i progone teških prekograničnih kaznenih djela dosljedno se povećava od 2014. Taj trend odražava činjenicu da se zajedničke istražne timove postupno uključuje u strategije kaznenog progona država članica. Proračun za dodjelu bespovratnih sredstava za zajedničke istražne timove povećao se 2016. s 500 000 EUR na 1 000 000 EUR. Kao izravni odgovor na rastuću potrebu država članica Komisija je 2017. odobrila dodatne kredite za bespovratna sredstva za zajedničke istražne timove, što je dovelo do toga da Eurojust može pružiti potporu većem broju korisnika bespovratnih sredstava za zajedničke istražne timove nego u 2016. (ukupno 1,3 milijuna EUR, 128 dodjela bespovratnih sredstava). Sljedeće treće države bile su uključene u zajedničke istražne timove za koje su podnesene prijave za financiranje: Norveška (7), Srbija (5), Švicarska (4), Moldavija (4), Ukrajina (4), Malezija (3), Australija (3), Albanija (2) te Bosna i Hercegovina (1).

Eurojust je pripremio pokretanje novog IT alata kojim će se povećati učinkovitost upravljanja bespovratnim sredstvima za zajedničke istražne timove. Portal za zajedničke istražne timove, dostupan od siječnja 2018., olakšat će nacionalnim nadležnim tijelima sigurno mrežno podnošenje prijava te će poboljšati Eurojustovu obradu podataka. Kako bi se stručnjacima iz zajedničkih istražnih timova pomoglo u postupku financiranja, dostupne su [informativna grafika i vodič za financiranje zajedničkih istražnih timova](#).

EUROJUST Coordinated Operations 2017

Poglavlje 2. Eurojustov rad

Uvod

Eurojust ima ključnu ulogu u olakšavanju multilateralne pravosudne suradnje, koordinacije i razmjene informacija u predmetima koji uključuju teški prekogranični kriminal. Operativna potpora Eurojusta obuhvaća analizu pravnih pitanja i praktičnih poteškoća koji proizlaze iz njegova rada, razvoj najbolje prakse, suradnju s partnerima iz EU-a i trećim državama te blisku suradnju sa specijaliziranim pravosudnim stručnim mrežama.

Broj predmeta koje su Eurojustu uputila nacionalna nadležna tijela radi pomoći povećao se s 2 306 predmeta u 2016. na 2 550 predmeta u 2017., što je porast od 10,6 posto. Prijevara, trgovanje drogom i pranje novca glavne su vrste kaznenih djela koja se obrađuju. Eurojust je također registrirao 13 operativnih tema, od kojih je šest povezano s terorizmom. Te se teme odnose na zahtjeve nacionalnog nadležnog tijela ili nacionalne katedre za prikupljanje pozadinskih informacija ili savjeta od svih država članica koji mogu biti relevantni ili koji utječu na operativna pitanja.

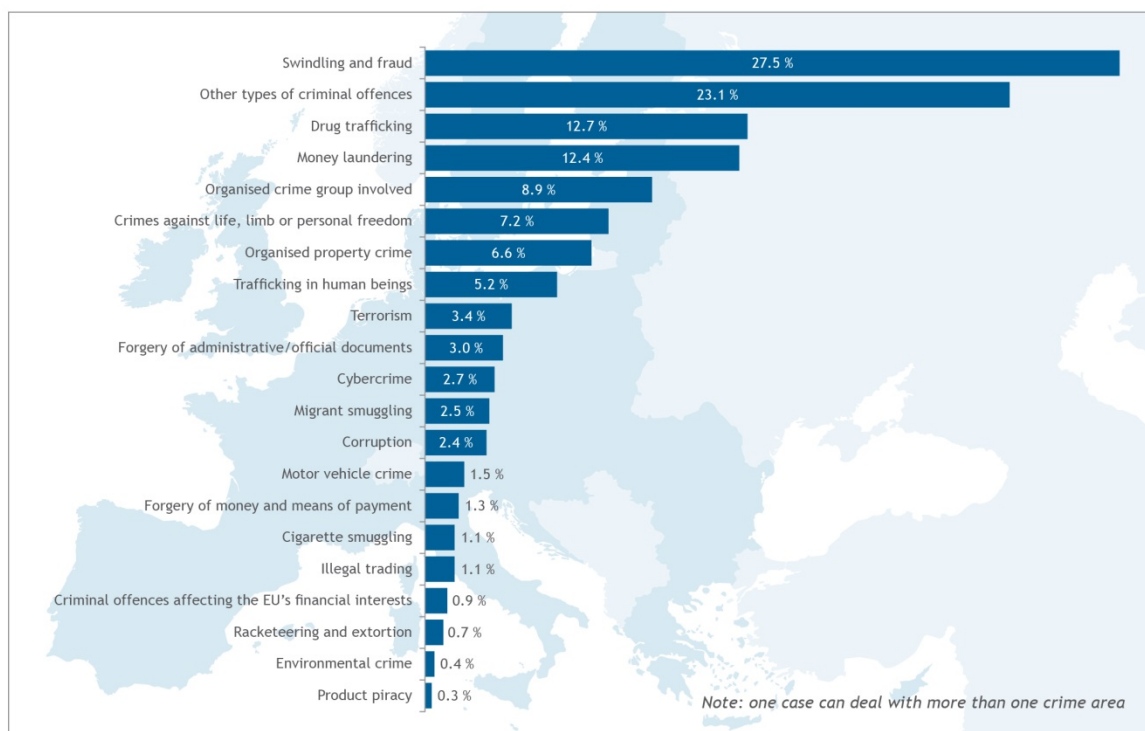

Zbog povećanja broja predmeta povezanih s teškim organiziranim kriminalom naglašava se potreba za učinkovitim višeagencijskim pristupom prekograničnim predmetima, osobito putem razmjene informacija i međusobnog uključivanja te bliske suradnje s trećim državama (*vidjeti poglavlje 4.*). Suradnički tužitelji registrirali su 148 predmeta. Eurojust i dalje gradi mostove između Eurojusta i centara Europolu putem upućenog nacionalnog stručnjaka za kiberkriminalitet koji radi u centru EC3 i novoimenovanog predstavnika u Europskom centru za borbu protiv terorizma (ECTC). Eurojust je pridonio izradi Procjene prijetnje od teškog i organiziranog kriminala (SOCTA), poglavlja naslovljenog „Osude i kazne” i relevantnog statističkog priloga Izvješću o stanju terorizma i trendovima (TE-SAT). Eurojust je nastavio s radom u okviru ciklusa politike 2013. – 2017. i sudjelovao na sastancima EMPACT-a kako bi povećao pravnu potporu povezanim Operativnim akcijskim planovima (OAP). U okviru ciklusa politike 2018. – 2021. Eurojust je sudjelovao u izradi višegodišnjih strateških planova i OAP-ova za 2018.

Eurojustov operativni fokus usklađen je s prioritetima Europskog programa sigurnosti i Europskog migracijskog programa. Eurojust pridonosi provedbi programa EU-a te je pojačao svoje aktivnosti, posebice one u području borbe protiv terorizma, kiberkriminaliteta, nezakonitog krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima.

Vrsta zločina	Predmeti			Koordinacijski sastanci			Zajednički istražni timovi		
	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
Terorizam	41	67	87	15	18	14	3	4	12
Kiberkriminalitet	62	60	70	19	13	9	11	8	7
Krijumčarenje migranata	60	65	64	20	12	15	9	11	14
Trgovanje ljudima	79	93	132	32	33	57	21	32	51
Prijevarama	647	654	700	76	44	75	34	35	45
Korupcija	90	74	61	10	15	15	4	2	4
Trgovanje drogama	274	254	324	57	41	40	25	24	28
Pokretne skupine organiziranog kriminala	201	199	208	21	19	14	13	12	12
Financijski kriminal (PIF)	69	41	61	11	11	14	5	5	6
Pranje novca	283	295	315	55	67	85	30	35	45
Kaznena djela protiv okoliša	5	6	9	1	0	3	0	0	2

Eurojust casework in crime areas

Letak o Eurojustu i OLAF-u praktični je dokument u kojem se pojašnjavaju komplementarne uloge Eurojusta i OLAF-a i potiče nacionalna nadležna tijela da razmotre uključivanje obaju tijela ako je to prikladno. Budući da nema mehanizma za usmjeravanje nacionalnih nadležnih tijela da kontaktiraju s Eurojustom nakon preporuke OLAF-a za progon ili daljnje pravosudne mjere, u letku se daju smjernice nacionalnim nadležnim tijelima i stručnjacima koji rade u Eurojustu i OLAF-u o tome kada je potrebno uključivanje druge organizacije, posebice u slučaju daljnjih pravosudnih koraka na temelju preporuka OLAF-a nacionalnim nadležnim tijelima.

2.1. Terorizam

Rad Broj terorističkih predmeta koje su nacionalna nadležna tijela uputila Eurojustu radi pomoći nastavio se povećavati: s 14 predmeta u 2014., 41 predmeta u 2015., 67 predmeta u 2016. na 87 predmeta u 2017. Osim toga, suradnička tužiteljica za Švicarsku registrirala je jedan teroristički predmet. Države članice koje su najčešće podnosile zahtjeve bile su Italija, Španjolska, Njemačka i Francuska. Države članice koje su najčešće zaprimale zahtjeve bile su Njemačka, Francuska i Belgija.

Eurojust je nastavio pružati pomoć u istragama nedavnih terorističkih napada u Europi, kao što su oni u vlaku Thalys te u Parizu, Bruxellesu, Ansbachu, Nici, Berlinu, Stockholmu, Barceloni i Turkuu, te u drugim predmetima povezanim s prekograničnim terorizmom uključujući regrutiranje, financiranje i propagandu za terorističke svrhe. Povećanje broja predmeta kombinira se s povećanom složenosti pitanja koja se rješavaju i zahtjevom za brzu i učinkovitu multilateralnu suradnju. Ti predmeti jasno pokazuju rastuću potrebu za zajedničkim i koordiniranim pristupom pravosudnih tijela. Države članice progresivno su tražile pomoć Eurojusta, primjerice, u razmjeni informacija i dokaza, ubrzanju izvršenja zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć i zahtjeva za izručenje te europskih uhitbenih naloga i europskih istražnih naloga i u uspostavljanju zajedničkih istražnih tijela.

Eurojust je organizirao 14 koordinacijskih sastanaka o terorističkim predmetima. Dvama od tih koordinacijskih sastanaka prisustvovali su predstavnici trećih država, točnije Australije, Kanade, Indonezije, Malezije, Novog Zelanda, Filipina, Švicarske, Tunisa, Ukrajine i SAD-a. Eurojust je organizirao i jedan koordinacijski centar usmjeren na transnacionalne skupine organiziranog kriminala koje su uključene u olakšavanje krijumčarenja migranata i krivotvorenja administrativnih dokumenata. Dokumente koje je ta skupina organiziranog kriminala krivotvorila upotrebljavala je i sofisticirana mreža za regrutiranje, pomaganje i financiranje stranih terorističkih boraca koja je razotkrivena 2014.

Nadalje, Eurojust je sudjelovao u sve većem broju zajedničkih istražnih timova u terorističkim predmetima (12 zajedničkih istražnih timova, od kojih je osam novouspostavljeno). Zajednički istražni timovi pružaju učinkovitu platformu za izravnu razmjenu informacija i dokaza u bilateralnim i multilateralnim terorističkim predmetima.

Treće države sudjelovale su u trima zajedničkim istražnim timovima: jednim sa Švicarskom, jednim s Ukrajinom i jednim s Australijom, Ukrajinom i Malezijom.

Zajednički istražni tim uspostavljen između Nizozemske, Belgije, Ukrajine, Australije i Malezije u vezi s padom zrakoplova MH17 17. srpnja 2014. godine stigao je 2017. do daljnje važne prekretnice. Eurojust je bio domaćin koordinacijskog sastanka tijekom kojeg su, nastavno na duge rasprave među nadležnim tijelima tih zemalja, razmotreni mogući sljedeći koraci povezani s mehanizmom progona. Uključene države kasnije su zajednički odlučile da će se progon osoba odgovornih za rušenje zrakoplova MH17 vršiti u Nizozemskoj te su potvrdile nastavak bliske suradnje. Eurojust ostaje bliski partner u olakšavanju takve suradnje.

Teroristički napadi u Parizu

Opsežnu operativnu potporu koju Eurojust može pružiti državama članicama u terorističkim predmetima najbolje se očituje u rješavanju posljedica terorističkih napada u Parizu i Saint-Denisu 13. studenoga 2015.

Francuska katedra u Eurojustu otvorila je predmet prema 13 država članica i SAD-u 26. studenoga 2015., a od tada ima ulogu u olakšavanju prijenosa i izvršavanja brojnih zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć. U prosincu 2015. Eurojust i Europol uključili su se u zajednički istražni tim koji su uspostavile Francuska i Belgija ubrzo nakon napada. Kako su istrage u Francuskoj i drugim državama članicama napredovale, a potrebe za koordinacijom povećavale se, francuska katedra organizirala je pet koordinacijskih sastanaka od siječnja 2016. do veljače 2017.: jedan u Salzburgu, dva u Parizu i dva u Haagu.

Budući da okupljaju pravosudna tijela i istražitelje svih dotičnih država članica, koordinacijski sastanci glavni su operativni alat Eurojusta za terorističke predmete. U ovom predmetu koordinacija uz potporu Eurojusta bila je ključna u isticanju mogućih veza između istraga napada u Parizu i napada u vlaku Thalys u kolovožu 2015. Rezultat toga bilo je uhićenje dvoje osumnjičenika u Austriji i pritvaranje jednog osumnjičenika u Njemačkoj i njihova uspješna predaja francuskim nadležnim tijelima.

Teroristički napad na božićnom sajmu u Berlinu

Kamion se 19. prosinca 2016. namjerno zaletio na božićni sajam u Berlinu, pri čemu je poginulo 12 ljudi, a ozlijeđeno je još 70. Među žrtvama bio je i izvorni vozač kamiona koji je pronađen upucan u kamionu. Počinitelj je bio državljanin Tunisa kojeg je nadahnula propaganda ISIL-a. Četiri dana nakon napada ubila ga je policija u vatrenom okršaju pokraj Milana u Italiji. Događaj je klasificiran kao teroristički napad.

Predmet povezan s njemačkom istragom napada, koju je proveo Ured državnog odvjetnika Savezne Republike, registriran je u Eurojustu. Njemačka nacionalna katedra uključena je u roku od nekoliko sati nakon napada, a osobito nakon što se predmet dodatno razvio, povećala se uključenost Eurojusta. Paralelni predmet koji se odnosi na vatreni obračun s talijanskom policijom registrirala je talijanska nacionalna katedra. Eurojust je imao ključnu ulogu u omogućavanju pravilne i pravodobne razmjene informacija na pravosudnoj razini. Osim toga, Eurojust je imao pristup mreži nacionalnih dopisnika za Eurojust za pitanja terorizma.

U ožujku 2017. održan je koordinacijski sastanak u Eurojustu, koji su zajednički organizirale njemačke i talijanske katedre, uz sudjelovanje istražnih tijela iz različitih država članica i trećih država. Cilj sastanka bila je razmjena informacija o statusu žrtava i svjedoka u različitim zemljama i rezultata istraga o ruti kretanja napadača i njegovoj lokaciji u razdoblju od 19. do 23. prosinca 2016. Sudionici su raspravljali o svojim nacionalnim istragama i dogovorili nastavak suradnje izravno i putem Eurojusta.

Odluka Vijeća 2005/671/JHA Količina informacija o istragama, progonima i presudama za teroristička djela podijeljenih s Eurojustom, u skladu s Odlukom Vijeća 2005/671/JHA, znatno se povećala. Eurojust je obaviješten o 394 istrage i progona te 569 osuđujuće presude ili oslobađajuće presude za teroristička djela. Te informacije, zajedno s informacijama podijeljenima s Eurojustom u skladu s člankom 13. Odluke Vijeća Eurojusta, omogućuju Eurojustu otkrivanje mogućih veza između različitih terorističkih predmeta te između terorističkih predmeta i predmeta organiziranog kriminala.

Suradnja s Europolom Eurojust je nastavio jačati svoju suradnju s Europolom tako što ga je uključivao u brojne predmete te pružao doprinos njegovim projektima analize borbe protiv terorizma, Hydra i Travellers. Sinergija između Eurojusta i Europa u području borbe protiv terorizma poboljšana je zapošljavanjem upućenog nacionalnog stručnjaka specijaliziranog za borbu protiv terorizma kako bi se olakšala razmjena informacija između Eurojusta i Europskog centra za borbu protiv terorizma (ECTC). Zadatci uključuju promociju ranog poduzimanja daljnjih pravosudnih mjera na temelju aktivnosti ECTC-a i uporabu Eurojustovih koordinacijskih alata.

Strani teroristički borci Eurojust je nastavio usmjeravati svoj strateški rad na razvoj kaznenog odgovora na strane terorističke borbe. U prosincu je Eurojust dostavio svoje peto izvješće, *Strani teroristički borci: Eurojustov pogled na fenomen i kazneni odgovor*, Vijeću za pravosuđe i unutarnje poslove (JHA). Izvješće, klasificirano kao OGRANIČENO NA EU, podijeljeno je sa stručnjacima i tvorcima politika na razini EU-a i na nacionalnoj razini kako bi se podigla svijest o izazovima i najboljoj praksi te pomoglo u izgradnji čvrstih predmeta tužiteljstva. Izvješće predstavlja nedavno iskustvo Eurojusta u koordinaciji istraga i progona stranih terorističkih boraca te izazove i lekcije naučene iz istraga i progona prijavljenih Eurojustu. U izvješću se nadalje ističu preliminarni zaključci o glavnim pitanjima uporabe informacija s ratišta kao dokaza u kaznenom postupku, koja proizlaze iz poteškoća u pristupu takvim informacijama ili dokazivanju da su zakonito pribavljene. Naglašava se da se informacije prikupljene na ratištima u Siriji i Iraku mogu upotrebljavati u nekim nadležnostima za teroristička djela i najteže međunarodne zločine te se ukazuje na moguće veze između tih zločina. U izvješću se zaključuje da se potencijalni putovi za dobivanje i dijeljenje informacija s ratišta u skladu s normama o dokaznom materijalu trebaju dodatno istražiti. U bliskoj suradnji s Eurojustovim nacionalnim dopisnicima za pitanja terorizma i Mrežom za genocid Eurojust je započeo mapirati najbolje prakse i izazove u uporabi informacija koje prikupi vojska u zonama oružanih sukoba kao dokaze u postupcima za terorizam i/ili ratne zločine i/ili kao osnovu za pokretanje kaznenih istraga ili progona.

Nacionalni dopisnici za pitanja terorizma Na godišnjem sastanku Eurojustovih nacionalnih dopisnika za pitanja terorizma, na kojem su sudjelovali i stručnjaci za borbu protiv terorizma iz Norveške, Švicarske i SAD-a, koordinator za borbu protiv terorizma EU-a, voditelj ECTC-a i predstavnik Frontexa, rasprave su bile usmjerene na istraživanje mogućnosti za poboljšanje pravosudnih odgovora i suradnje nakon terorističkih napada, dijeljenje najbolje prakse u zbrinjavanju žrtava neposredno nakon terorističkih napada i deradikalizaciju osumnjičenika za terorizam. Sudionici su razgovarali o izazovima u progonu i presudama stranih terorističkih boraca za teroristička djela i/ili ratne zločine te izazovima u prikupljanju informacija s ratišta koje bi se mogle upotrijebiti kao dokazi u postupcima za terorizam i/ili ratne zločine.

Informiranje Ključnu važnost pravosudnih aspekata borbe protiv terorizma istaknuo je Eurojust, među ostalim, na raspravi u Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) Europskog parlamenta te tijekom posjeta Posebnog odbora za terorizam (TERR) Europskog parlamenta Eurojustu u prosincu. Razgovori su bili usredotočeni na dodanu vrijednost Eurojusta u pružanju potpore u istragama i progonima u tijeku te u unapređenju koordinacije i razmjene informacija. Eurojust je izrazio zabrinutost zbog preinake Uredbe 45/2001, posebice nedavnog prijedloga primjene Uredbe na operative podatke koje obrađuje Eurojust, te se pozvao na zajednički sustav koji se primjenjuje na Eurojust, Europol i Ured europskog javnog tužitelja.

Poboljšanje mogućnosti za pravosudnu suradnju na operativnoj i strateškoj razini u borbi protiv terorizma glavni je prioritet u odnosima Eurojusta s trećim državama. U tu svrhu i radi ojačavanja uzajamnog povjerenja i istraživanja budućih putova suradnje Eurojust je bio domaćin brojnim stručnjacima za borbu protiv terorizma i pravosudnu suradnju u posjetima iz trećih država kao što su Tunis, Tajvan i Liga arapskih država.

Radikalizacija U području radikalizacije koja dovodi do nasilnog ekstremizma i terorizma Eurojust je nastavio pratiti i analizirati presude za terorizam, uključujući uporabu alternativa pritvorima koje određuju sudovi u državama članicama. Eurojust je redovito u svojim biltenima izvještavao o vrsti kazni koje su izricali suci u terorističkim predmetima (kazne zatvora ili nezatvorske kazne) i, ako je to prikladno, o obvezama povezanim s osiguranjem ravnoteže između ponovne integracije i deradikalizacije osuđenika i javne sigurnosti.

U petom izvješću Eurojusta o stranim terorističkim borcima opisuje se i iskustvo i najbolja praksa u području kaznenog odgovora na radikalizaciju. Eurojust je pridonio raspravama i aktivnostima novouspostavljene Stručne skupine Komisije na visokoj razini za pitanja radikalizacije (HLCEG-R), osobito pri utvrđivanju prioriteta i konkretnih prijedloga za djelovanje na razini EU-a i država članica u pogledu zatvorskih, probacijskih, rehabilitacijskih i reintegracijskih pitanja. Na prijedlog Eurojusta jedna od preporuka koje je donio HLCEG-R odnosi se na bolje pružanje informacija Eurojustu o istragama, progonima i presudama za teroristička djela kako bi Eurojust mogao pratiti uporabu alternativa progonu i pritvaranju, kako je zatraženo u zaključcima Vijeća iz studenoga 2015., i time pridonijeti razvoju kaznene politike za strane terorističke borce i radikalizaciju.

Bilten za praćenje presuda za terorizam Eurojust je 2017. objavio tri biltena za praćenje presuda za terorizam (TCM) koja su se temeljila na informacijama otvorenog izvora i informacijama koje su dostavila nacionalna nadležna tijela u skladu s Odlukom Vijeća 2005/671/JHA. Bilten za praćenje presuda za terorizam pruža pregled presuda za terorizam i oslobađajućih presuda povezanih s terorizmom u cijeloj Europskoj uniji te pravna ažuriranja i sudske analize relevantnih presuda. Analitička poglavlja o pitanjima nastalima u 2017. obuhvaćaju analizu presuda sudova u Njemačkoj, Italiji i Nizozemskoj. Dvije presude odnosile su se na povratnike iz Sirije, a treća se odnosila na skupinu koju se progonilo za poticanje i aktivno regrutiranje džihadističkih boraca. Jedno izdanje sadrži sažetak Direktive (EU) 2017/541 o borbi protiv terorizma koja je donesena u ožujku. Drugo izdanje obuhvaća niz probranih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a o borbi protiv terorizma koje mogu imati utjecaj na zakonodavstvo i politike EU-a i država članica.

Razotkrivanje skupine koja sudjeluje u propagandi ISIL-a

Španjolska nadležna tijela zatražila su hitnu pomoć Eurojusta u istrazi skupine koja se navodno bavila proizvodnjom, a s namjerom distribucije putem interneta, audiovizualnih materijala koji sadrže propagandu ISIL-a i u kojima se zagovara počinjenje terorističkih djela. Skupina, koja je bila aktivna u nekoliko država članica, također je osumnjičena za bavljenje aktivnostima regrutiranja i radikalizacije.

Da bi razotkrila skupinu, španjolska su nadležna tijela planirala zajednički akcijski dan koji će koordinirati Eurojust. U tu svrhu pet dana prije planirane zajedničke akcije nadležni istražni sudac izdao je dva europska uhidbena naloga i dvije zamolbe u kojima se tražilo izvršenje nekoliko pretraga i zapljena relevantnih predmeta u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini.

Europski uhidbeni nalozi i zamolbe trebali su biti izvršeni istodobno i koordinirano tijekom zajedničkog akcijskog dana.

U pripremi za zajednički akcijski dan nacionalne katedre Španjolske, Njemačke i Ujedinjene Kraljevine bile su u stalnom kontaktu, pritom olakšavajući spontanu razmjenu informacija i neposredni prijenos kopija zamolbi i europskih uhidbenih naloga. Razmijenile su informacije o stanju prijevoda zamolbi i europskih uhidbenih naloga te unosu posljednje navedenih u Schengenski informacijski sustav (SIS) te su se povezale sa SIRENE-om kako bi se pripremili za sinkroniziranu aktivaciju europskih uhidbenih naloga unesenih u SIS.

Nacionalne su katedre savjetovale svoja nacionalna nadležna tijela o najboljem načinu postupanja i pružile dodatne informacije i pojašnjenja kada je to bilo potrebno. Preliminarne provjere provedene su kako bi se uspostavila tijela nadležna za izvršenje europskih uhidbenih naloga i pretraga u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini, čak i prije nego što prijevodi europskih uhidbenih naloga i zamolbi budu dostupni. Prije primitka engleske verzije europskog uhidbenog naloga nacionalna katedra Ujedinjene Kraljevine poslala je španjolsku verziju nacionalnim nadležnim tijelima kako bi ubrzala ovjeru europskog uhidbenog naloga kao preduvjeta za uhićenje osumnjičenika u Birminghamu. Došlo je do problema u pogledu vremena pretrage jer njemačko zakonodavstvo zabranjuje noćne pretrage (tj. pretrage prije 03.00), pa je tijelo koje je podnijelo zahtjev odredilo vrijeme izvršenja u 04.00.

Hitni prijevodi europskih uhidbenih naloga i zamolbi na njemački i engleski (u roku od 24 sata) preneseni su nadležnim tijelima u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini putem Eurojustovih nacionalnih katedri. U roku od nekoliko sati od primitka organizirane su potrebne pravne i praktične formalnosti za izvršenje traženih mjera u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini, a putem Eurojustovih nacionalnih katedri mogući budući izazovi uzrokovani nedostatkom informacija o navodnom kaznenom djelu u europskom uhidbenom nalogu bili su priopćeni španjolskim nadležnim tijelima. Osim toga, dogovoreno je proširenje naloga za pretragu u Ujedinjenoj Kraljevini kako bi se uključilo vozilo koje nije spomenuto u zamolbi. Španjolski nacionalni član blisko je surađivao s magistratom za vezu za Španjolsku u Londonu kako bi pomogao nacionalnim nadležnim tijelima.

Nadležna tijela u Njemačkoj, Španjolskoj i Ujedinjenoj Kraljevini pokrenula su 28. lipnja u 04.00 uspješnu operaciju koja je dovela do uhićenja šestorice osumnjičenih članova skupine. Operaciju je koordinirao Eurojust, a potporu je pružao Europolov stručnjak za borbu protiv terorizma razmješten u Španjolsku. Španjolski policajci razmješteni su i na lokaciju u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini tijekom akcijskog dana.

Eurojust je nastavio koordinirati i olakšavati suradnju između nacionalnih nadležnih tijela nakon akcijskog dana. Neposredno nakon uhićenja španjolska su nadležna tijela prenijela dopunske informacije svojim kolegama u Njemačkoj i Ujedinjenoj Kraljevini radi rješavanja problema povezanih s nedostatkom informacija u početnim europskim uhidbenim nalogima (u skladu sa zahtjevima načela specijalnosti za izradu triju videoisječaka) i olakšavanja odluka o predaji koje donose strana izvršna nadležna tijela. Odgovarajućim državnim odvjetništvima pružene su dodatne informacije potrebne za omogućavanje predaja u skladu s člankom 15. stavkom 2. Okvirne odluke o Europskom uhidbenom nalogu. To je dovelo do uspješne predaje osobe uhićene u Njemačkoj španjolskim nadležnim tijelima.

Osim toga, Eurojust je olakšao identifikaciju i odabir relevantnih predmeta zaplijenjenih u Njemačkoj tijekom akcijskog dana koji bi mogli poslužiti kao dokazi u španjolskom postupku. Nacionalne katedre Njemačke i Španjolske također su pružile neka pojašnjenja vodećem tužitelju u Njemačkoj, čime je omogućeno da nadležni nacionalni sud dobije odobrenje za prijenos predmeta zaplijenjenih tijekom pretraga. Zaplijenjeni predmeti isporučeni su u skladu s člankom 29. Okvirne odluke o Europskom uhiđenom nalogu.

Nekoliko mjeseci nakon akcijskog dana Eurojust je održao koordinacijski sastanak tijekom kojeg su nacionalna nadležna tijela iz Njemačke, Španjolske i Ujedinjene Kraljevine dala povratne informacije o pripremi i izvršenju akcijskog dana. Razgovaralo se i o stanju u postupcima u tijeku i mogućnostima za buduću suradnju. Tijekom koordinacijskog sastanka nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine predala su Španjolskoj materijal koji je zaplijenjen tijekom akcijskog dana. Osoba uhićena u Ujedinjenoj Kraljevini predana je Španjolskoj.

Eurojustovu koordinaciju i pomoć vrlo su cijenila španjolska nadležna tijela, koja su smatrala da bi vođenje tako složene istodobne multinacionalne operacije bilo nemoguće bez navedene pomoći, posebno s obzirom na iznimno kratko vrijeme pripreme. Pomoć Eurojusta bila je ključna i u daljnjim mjerama nakon uspješnog akcijskog dana i stalnoj suradnji između dotičnih nacionalnih nadležnih tijela.

[Eurojustov Priručnik o kemijskim, biološkim, radiološkim, nuklearnim tvarima i eksplozivima \(CBRN-E\)](#)

[Bilten Eurojust News, izdanje 15.](#)

2.2. Kiberkriminalitet

Rad U istragama kiberkriminaliteta nužno je da tijela za provedbu zakona i pravosudna tijela surađuju i koordiniraju istražne aktivnosti s nadležnim tijelima u različitim nadležnostima. Eurojust je pružio potporu u 70 predmeta, održao devet koordinacijskih sastanaka i jedan koordinacijski centar te pružio potporu za sedam zajedničkih istražnih timova, od kojih su četiri bila novouspostavljena. Države članice koje su najčešće podnosile zahtjeve bile su Rumunjska, Njemačka i Nizozemska. Države članice koje su najčešće zaprimale zahtjeve bile su Ujedinjena Kraljevina, Francuska i Njemačka.

Predmet NotPetya istaknuo je važnost neposrednog koordiniranog odgovora na velike kibernetičke napade, a time i dodanu vrijednost ranog uključivanja Eurojusta i Europolu.

Dana 27. lipnja 2017. dogodio se masovni kibernetički napad koji je utjecao na računalne sustave diljem svijeta. U obliku ucjenjivačkog softvera, zlonamjerni softver koji je korišten u napadu, nazvan NotPetya, proširio se kroz ugroženu računalnu mrežu ukrajinskog dobavljača računovodstvenog softvera. Taj je napad doveo do nepopravljivog oštećenja IT sustava nekoliko društava. Žrtve su uključivale srednja i velika društva u nekoliko država članica i mnogim zemljama širom svijeta. Samo brza intervencija IT odjela pogođenih društava, uključujući djelomično ili potpuno blokiranje mrežnog pristupa, spriječila je daljnje širenje zlonamjernog softvera NotPetya.

Unutar nekoliko sati od napada francuska pravosudna tijela otvorila su kaznenu istragu i zatražila pomoć od Eurojusta. Paralelne istrage pokrenute su u mnogim zemljama širom svijeta. U svrhu koordinacije tih napora u srpnju je održan operativni sastanak u Europolu, a u rujnu je održan koordinacijski sastanak u Eurojustu na kojem je sudjelovalo deset država članica i Ukrajina. Zajednički istražni tim uspostavljen je u prosincu kako bi se osiguralo pravodobno prikupljanje elektroničkih dokaza i koordinacija istražnih napora u zemljama sudionicama te premostile razlike u pravnim okvirima.

Suradnja s Europolom Eurojust je blisko surađivao sa svojim glavnim dionicima, osobito putem upućivanja Eurojustovog nacionalnog stručnjaka za kiberkriminalitet u EC3, promicanja rane uključenosti pravosudnih tijela i olakšavanja razmjene informacija te podupiranja Zajedničke radne skupine za djelovanje protiv kiberkriminaliteta (J -CAT). Eurojust i Europol obnovili su zajednički dokument o zajedničkim izazovima u borbi protiv kiberkriminaliteta koji je objavljen kao dokument EU-a br. 7021/17.

Od 2016. Eurojust podupire projekte Europske akcije protiv posrednika u prijenosu novca (EMPACT), naziva EMMA I, II i III. Svaka akcija sastojala se od operativnog akcijskog tjedna nakon čega je slijedio tjedan medijske kampanje kako bi se podigla svijest javnosti o posredovanju u prijenosu novca. Fokus EMMA-e prebacio se tijekom godina s pukog identificiranja posrednika u prijenosu novca na identificiranje zločinačkih organizacija koje regrutiraju takve posrednike te na sprječavanje financijskih gubitaka te zamrzavanje i oduzimanje nezakonito ostvarene dobiti. Eurojust pomaže u koordinaciji istraga nacionalnih nadležnih tijela i daje savjete o mogućim pravnim preprekama koje proizlaze iz prekograničnih istraga i specifičnosti javno-privatne suradnje s bankarskim sektorom. Rezultati tih koordiniranih aktivnosti između svih država članica, Europske bankarske federacije, Europolu i Eurojusta pokazuju da se više može postići kada se posredovanje u prijenosu novca rješava na međunarodnoj razini.

Suradnja s Europskom pravosudnom mrežom za kiberkriminalitet (EJCN) Eurojust podupire Europsku pravosudnu mrežu za kiberkriminalitet (*vidjeti* odjeljak 5.4.) i blisko surađuje s tom mrežom u razvoju brojnih aktivnosti povezanih sa šifriranjem (*vidjeti* odjeljak 3.1.), zadržavanjem podataka (*vidjeti* odjeljak 3.2.), istragama darkneta i e-dokazima.

Uz pomoć Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet-a Eurojust je proveo dvije analize u području kriminala omogućenog kibertehtnologijom: jednu o učinku odluke Suda Europske unije o zadržavanju podataka i jednu o mogućnostima i iskustvima država članica u provođenju mrežnih istraga kriminala na darknetu. Ishod preliminarne analize posljednje navedenog upotrijebljen je kao informacija za konferenciju o darknetu (Darknet Conference), koju je organizirao Europol u listopadu 2017. u kontekstu Operativnog akcijskog plana o oružju.

Stručnjaci Eurojusta i članovi Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet sudjelovali su na sastancima o e-dokazima u organizaciji Komisije na kojima su davali informacije iz Eurojustovog rada i utvrdili najbolje prakse država članica.

Plenarni sastanci Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet u Eurojustu pružaju platformu za razmjenu iskustava, stručnosti i najboljih praksi među ključnim igračima u borbi protiv kiberkriminaliteta, odnosno predstavnicima nacionalnih nadležnih tijela, nacionalnih katedri Eurojusta, promatrača u centru EC3, Vijeća, Komisije i voditelja tajništva Europske pravosudne mreže. Predmet Darkweb, koji su podržavali Eurojust i EC3, predstavljen je na

plenarnom sastanku i njime su ilustrirani mnogi tehnički i pravni izazovi u borbi protiv kriminala na darkwebu. Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet smatrala je da je pristup poduzet u istrazi najbolja praksa i da može poslužiti kao izvrstan primjer za buduće razotkrivanje sličnih nezakonitih tržišta na darkwebu.

Sudski bilten za kiberkriminalitet Eurojust je objavio svoj treći Sudski bilten za kiberkriminalitet (CJM), koji je alat za izvještavanje u svrhu pružanja potpore stručnjacima u istrazi i progonu predmeta kiberkriminaliteta. U njemu su pregled razvoja zakonodavstva i analize sudske prakse u području kiberkriminaliteta, kriminala omogućenog kibertehtnologijom i e-dokaza. Uključuje ishod analize učinka odluke Suda Europske unije o zadržavanju podataka. U nekoliko država članica sudovi su već razmotrili valjanost nacionalnih pravila o zadržavanju podataka. Do sada, međutim, nitko od njih nije proglasio ništavima nacionalne zakone o zadržavanju podataka. U Sudskom biltenu za kiberkriminalitet predstavljena je i preliminarana analiza Eurojustovog pregleda istražnih mogućnosti koje su na raspolaganju tijelima za provedbu zakona, a predstavljeni su i praktični i pravni izazovi kojima se ta tijela suočavaju pri provedbi istraga na darkwebu. Prekogranična suradnja i koordinacija u tim istragama od presudne je važnosti za njihov uspjeh s obzirom na višestruke sudske nadležnosti. Utvrđeno je da zajednički istražni timovi donose dodanu vrijednost u tom području.

Informiranje Eurojust je predstavio svoj rad u području kiberkriminaliteta tijekom nekoliko rasprava Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) u Europskom parlamentu. Na raspravi o seksualnom zlostavljanju i eksploataciji djece Eurojust je predstavio svoju analizu predmeta mrežnog seksualnog iskorištavanja djeteta.

Operacije protiv zločinačke mreže na Usenetu

U predmetima kiberkriminaliteta tempiranje je od ključne važnosti. Pritiskom na gumb podatci se mogu ukloniti ili prenijeti iz jedne nadležnosti u drugu, i to ne samo unutar Europske unije, već i u druge dijelove svijeta.

U listopadu 2017. nacionalna katedra Njemačke obratile se Eurojustu s dvama povezanim predmetima koja su se bavila navodnim ozbiljnim povredama njemačkog prava intelektualnog vlasništva. Skupine organiziranog kriminala za internetsko piratstvo bile su osumnjičene za vođenje internetskih piratskih portala koji nude tisuće licenciranih materijala ili materijala zaštićenih autorskim pravima, kao što su filmovi, softver i televizijske emisije.

Iako se taj sadržaj otvoreno oglašavao na površinskom webu (ne na dubokom webu) pod domenama kao što su www.town.ag i www.usenetrevolution.info, taj je sadržaj bio pohranjen u tzv. Usenetu. Sumnja se da su voditelji skupina organiziranog kriminala zaradili više od milijun eura prodajom odgovarajućeg pristupa za članstvo na Usenetu. Šteta od kršenja autorskih prava procjenjuje se na 7,5 milijuna EUR.

Poslužiteljima za te ove aktivnosti upravljala su različita društva s podružnicama u Francuskoj, Nizozemskoj, San Marinu i Kanadi. Osim toga, dva od 68 osumnjičenika nalazila su se u Švicarskoj, a jedan od glavnih osumnjičenika nalazio se u Španjolskoj. Uspostavljen je koordinacijski centar kako bi se pružila potpora pravosudnoj suradnji s tim zemljama, zaplijenilo relevantne podatke i izvršilo druge zahtjeve na odgovarajući i pravodoban način.

Budući da su glavna zadužena bila dva njemačka državna odvjetništva, a predmeti istrage nalazili su se unutar i izvan Njemačke, koordinacijski centar bio je svjestan potrebe da se osigura ispravna sinkronizacija različitih traženih akcija. Zahtjevi za suradnju Francuske i Nizozemske poslani su u okviru europskog naloga za istragu, a u slučaju ostalih zemalja u okviru zamolbi. Dok se većina osumnjičenika nalazila u Njemačkoj, za sumnjivca u Španjolskoj izdan je i europski uhiđbeni nalog.

Od ključne važnosti za predmet bilo je tempiranje suradnje u pogledu zapljene podataka. U svrhu progona bilo je bitno preuzimanje internetskih piratskih portala. U ranoj fazi koordinacijski je centar obaviješten da su njemačka nadležna tijela doista uspjela zaplijeniti lozinke koje omogućuju izravan pristup većem broju poslužitelja. Eurojust je odmah kontaktirao sa svim relevantnim državama članicama i zatražio odgodu operacija usmjerenih na odgovarajuća društva za hosting.

Raspored mjera bio je više puta izmijenjen tijekom akcijskog dana u svrhu prilagodbe neprestanom mijenjanju operativnih potreba. Eurojust je brzo intervenirao tijekom akcijskog dana kako bi osigurao optimalnu sinkronizaciju operacija u zemljama sudionicama. Dvije su osobe uhićene, izvršeno je 76 pretraga, a zaplijenjeno je nekoliko internetskih stranica, poslužitelja, računala i elektroničkih dokaza.

Ta velika količina podataka dobivena je:

- pristupanjem i preuzimanjem podataka s internetskih poslužitelja upotrebom otvorenih prijenosnih računala ili lozinki pronađenih tijekom pretraga kuća osumnjičenika u Njemačkoj,
- zapljenom dodatnih poslužitelja, za koje se pretpostavljalo da su smješteni u prostorima društava za hosting u Francuskoj i Kanadi, i
- oduzimanjem dokumenata i opsežnim informacijama o transakcijama od društava iz Španjolske i Nizozemske.

Utjecaj mjera proširen je izvan zločinačkih mreža u ovom predmetu. Tijekom akcijskog dana ostala su piratska web-mjesta na Usenetu isključena iz mreže. Slične skupine organiziranog kriminala najvjerojatnije su shvatile da je poduzeta međunarodna pravosudna akcija i odlučile su preventivno ugasiti svoje poslužitelje kako bi izbjegle progon.

2.3. Krijumčarenje migranata

Rad Broj predmeta upućenih Eurojustu povećao se s 32 predmeta 2014. na 64 2017. godine. Eurojust je organizirao 15 koordinacijskih sastanaka, dva koordinacijska centra i 14 zajedničkih istražnih timova, od čega šest novouspostavljenih, i tako potvrdio potrebu za olakšavanjem suradnje putem alata pravosudne suradnje za rješavanje tog fenomena na međunarodnoj razini. Države članice koje su najčešće podnosile zahtjeve bile su Austrija, Grčka i Italija. Države članice koje su najčešće zaprimale zahtjeve bile su Njemačka, Bugarska i Italija.

Ukupan broj predmeta upućen Eurojustu i dalje je, međutim, relativno malen u usporedbi s opsegom aktualne migracijske krize i pretpostavljenim brojem olakšanih migracija.

Putem svojih nacionalnih katedri Eurojust je nadležnim pravosudnim tijelima iz žarišnih točaka nastavio pružati potporu, koja se temeljila na pravosudnim informacijama zaprimljenim od namjenskih pravosudnih kontaktnih točaka u Italiji i Grčkoj.

Pravosudna tijela promiču regionalni pristup pravosudnoj suradnji u kontekstu Radne skupine za Sjeverno more, koja je uspostavljena u travnju 2016., a okuplja pravosudna tijela i tijela za provedbu zakona iz Belgije, Francuske, Nizozemske i Ujedinjene Kraljevine te Eurojust i Europol s ciljem razmjene informacija i unapređenja koordinacije progona.

Jedan predmet ilustrira uspješne aktivnosti Radne skupine. Predmet se odnosio na skupinu organiziranog kriminala osumnjičenu za olakšavanje nezakonite imigracije iz zemalja kao što su Afganistan, Pakistan i Vijetnam u Europsku uniju, što je protivno imigracijskom zakonu. Skupina organiziranog kriminala bila je osumnjičena i za pranje novca. Vjerovalo se da je skupina organiziranog kriminala prevezla migrante u posebno prilagođenim vozilima kroz Bugarsku, Belgiju, Francusku i Nizozemsku, a glavno je odredište bila Ujedinjena Kraljevina. Istrage skupine organiziranog kriminala započele su 2016. godine u Ujedinjenoj Kraljevini i Nizozemskoj, a veze su otkrivene s još tri države članice. Jedan od aspekata predmeta odnosi se na to da je okupio brojne zemlje koje se nalaze duž dijela krijumčarske rute: odredišna zemlja (Ujedinjena Kraljevina), tranzitne zemlje (Belgija, Bugarska, Njemačka, Francuska i Nizozemska) i zemlje u kojima je skupina organiziranog kriminala pronašla logističku potporu (posebice Francuska gdje su vozila prilagođena).

Kako su naglasili stručnjaci na [Eurojustovom sastanku o krijumčarenju migranata](#) u lipnju, zbog prirode predmeta krijumčarenja migranata potrebna je bliža suradnja izvorišne, tranzitne i odredišne zemlje i stoga su ti predmeti očiti kandidati za međunarodnu pravosudnu suradnju. Sastanak je zaključen dogovorom o nužnosti razotkrivanja i progona cijele skupine organiziranog kriminala umjesto progona njezinih pojedinačnih nacionalnih segmenata. Utvrđeno je da je najbolja praksa u ovom kontekstu bila rana razmjena informacija. Spomenuto je i poboljšanje suradnje s trećim državama. U tom smislu Eurojustov rad ukazuje na to da je jednom došlo do suradnje s Libanom, Libijskom Arapskom Džamahirijom, Turskom i Švicarskom te dva puta sa Srbijom.

Fiktivni brakovi

Čini se da se fiktivni brakovi sve više koriste kao *modus operandi* za krijumčarenje migranata u Europsku uniju, a postoje naznake da su skupine organiziranog kriminala vrlo svjesne razlika u zakonodavstvu u državama članicama te u pravilu biraju države s permissivnim pravnim okvirom.

U 2014. i 2015. godini Irska je bila suočena sa znatnim povećanjem zahtjeva za azil iz država koje nisu članice EU-a s indijskog potkontinenta. U istom je razdoblju zabilježen znatan porast brakova između državljana zemalja izvan EU-a i državljana zemalja EU-a, pretežno između muškaraca s indijskoga potkontinenta i žena iz istočne Europe i Portugala. Istrage tog fenomena pokazale su da su podnositelji zahtjeva za azil upotrebljavali taj proces za uspostavljanje statusa u Irskoj usprkos tome što je velika većina tih muškaraca imala prethodni status i povijest imigracije u Ujedinjenoj Kraljevini. Za te je žene čini se jedina motivacija bio financijski dobitak.

Irska nacionalna katedra otvorila je 2016. predmet kako bi zatražila pravosudnu suradnju Latvije s ciljem privođenja pravdi mogućih organizatora i regrutera latvijskih nevjesta. Glavni osumnjičenici u irskoj istrazi bili su državljani Pakistana koji je živio u Irskoj i ženska osoba iz Latvije koja je također živjela u Irskoj. Osumnjičenica je redovito putovala u Latviju i vjerovalo se da je organizatorica i regruterka brojnih brakova iz koristi koji su uključivali latvijske žene.

Na prvom koordinacijskom sastanku u veljači 2016. latvijska nadležna tijela potvrdila su da je glavni osumnjičenik u njihovoj istrazi bio još jedan državljaniin Pakistana koji je vodio mrežu uključenu u najmanje 60 brakova iz koristi. Osumnjičeni su bili povezani, a *modus operandi* koji su upotrebljavali potvrdila su latvijska i irska nadležna tijela.

Drugi koordinacijski sastanak održan je u veljači 2017. kako bi se riješili glavni izazovi u tom predmetu, osobito pravna kvalifikacija kaznenih djela i pitanje dvojne kažnjivosti.

Brakovi iz koristi nisu kriminalizirani prema irskom zakonu, pa to ostavlja samo sekundarne prekršaje kao što su zavjera u svrhu prijevare, obmana ili pružanje lažnih dokumenata kao osnovu za podizanje kaznenih prijava. Kazne za takve zločine obično su minimalne.

U Latviji je u Kazneni zakonik 2013. godine uvedeno kazneno djelo braka iz koristi, ali su progoni i dalje izazovni zbog male količine dostupne sudske prakse i znatnih razlika u izrečenim kaznama. Osim toga, pojavljivala su se i pitanja nadležnosti ako dio kaznenog djela nije počinjen na državnom području Latvije i ako se predmet odnosio samo na pokušaj.

Irski ključni osumnjičenik uhićen je u Irskoj zbog kršenja imigracijskog zakona, a irska nadležna tijela predložila su predaju osumnjičenog u Latviju kako bi se suočio s optužbama za brak iz koristi. Razmatrana je i odluka o deportaciji i predaja na temelju europskog uhidbenog naloga. Budući da se u slučaju deportacije ne može naložiti odredište, ta je mjera sa sobom nosila rizik da osumnjičeni ne otputuje u Latviju, što bi bilo u suprotnosti sa svrhom istrage koja se vodila protiv njega. Za predaju na temelju europskog uhidbenog naloga iz Latvije bilo je potrebno odgovarajuće kazneno djelo u Irskoj. Razmatran je popis kaznenih djela iz Okvirne odluke o Europskom uhidbenom nalogu iz 2002. i sudionici sastanka složili su se da odluku treba donijeti nakon utvrđivanja strategije progona u Latviji. Kako bi se osigurao progon glavnog irskog osumnjičenika, sudionici su razmatrali suđenje u odsutnosti u Latviji kao treću mogućnost. Irska nadležna tijela ponudila su olakšavanje te mogućnosti i pružanje dokaza u tu svrhu. U konačnici je irski ključni osumnjičenik deportiran nakon opoziva njegova imigracijskog statusa.

Irska nadležna tijela na taj su fenomen odgovorila rješavanjem tog pitanja od trenutka njegova nastanka, uglavnom podizanjem svijesti osoblja uključenog u obradu brakova. Ta disruptivna strategija, uspostavljena u suradnji s Eurojustom i nizom država članica, donijela je rezultate jer je broj molbi za brak znatno smanjen od 2015.

Članovi operacije surađuju s ostalim državama članicama, uz potporu Eurojusta i Europolu, u razotkrivanju fiktivnih brakova, a u tijeku je paneuropska istraga. Osim toga, irska se istraga proširila i usmjerila i na brakove sklopljene u 2012. i 2013.

Tematska skupina za krijumčarenje migranata Tematska skupina za krijumčarenje migranata nastavila je sa svojim aktivnostima pružanja potpore tužiteljstvima pogođenima problemom krijumčarenja migranata. Objavljene su analize nacionalne pravne teorije talijanskih, španjolskih i francuskih predmeta. Te analize ukazuju na prepreke specifične za pojedine zemlje i rješenja koja su pronađena kako bi ih se prevladalo. Naprimjer, analiza talijanske pravne teorije ukazuje na rješenja za afirmaciju talijanske nadležnosti na otvorenom moru, dok analiza francuske pravne teorije ukazuje na rasprostranjenost lažnih identifikacijskih dokumenata i odgovor zakonodavaca na povećanje kazni u tom pogledu.

Suradnja s Europolom Eurojust ima kontaktnu točku s kontrolnom točkom za analizu projekata (Analysis Project Checkpoint), operativnim sučeljem između Eurojusta i sektora za provedbu zakona i posebno Europolu, u svrhu raspravljanja o predmetima od zajedničkog

interesa. Osim toga, Eurojust istražuje mogućnosti daljnjeg razvoja bliskih operativnih odnosa s Europskim centrom za borbu protiv krijumčarenja migranata (EMSC) u Europolu.

Informiranje Eurojust održava blisku suradnju s institucijama EU-a i ostalim dionicima aktivnima u borbi protiv krijumčarenja migranata. Unaprjeđena je razmjena informacija s relevantnim partnerima, kao što su misije i operacije zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP), te su istražene daljnje mogućnosti poticanja razmjene informacija s časnicima za vezu zaduženima za imigraciju u kontekstu procesa revizije Uredbe Vijeća (EZ) br. 377/2004. Nadalje, Eurojust je pridonio srednjoročnom pregledu Europskog migracijskog programa i istaknuo je, među ostalim, da se nacionalna tijela za provedbu zakona mora poticati da prilagode svoje strategije progona kako bi ih usmjerile na glavne organizatore skupina organiziranog kriminala. U tom smislu Eurojustovi alati pravosudne suradnje mogu pružiti ključnu pomoć.

Razmjena strateških informacija s vojnom operacijom EUNAVFOR MED nastavljena je tijekom cijele godine. Eurojust i FRONTEX trenutačno se bave procjenom novih mogućnosti suradnje. Prema FRONTEX-ovom novom pravnom okviru FRONTEX i Eurojust mogu razmjenjivati osobne podatke u svrhu kaznenih istraga.

2.4. Trgovanje ljudima

Rad Eurojust je registrirao 132 predmeta, što je značajno povećanje u odnosu na 93 predmeta 2016. i održao je 57 koordinacijskih sastanaka, dok je 2016. održao 33. Države članice koje su najčešće podnosile zahtjeve bile su Rumunjska, Ujedinjena Kraljevina i Bugarska. Države članice koje su najčešće zaprimale zahtjeve bile su Rumunjska, Njemačka i Ujedinjena Kraljevina.

Povećala se i uporaba zajedničkih istražnih timova: uspostavljeno je 26 novih zajedničkih istražnih timova, što je ukupno 51 aktivni zajednički istražni tim. Eurojust je financirao 39 zajedničkih istražnih timova. Zajednički istražni timovi obuhvaćali su treće države kao što su Norveška, Švicarska te Bosna i Hercegovina. Najčešći počinitelji zločina trgovanja ljudima jesu skupine organiziranog kriminala, ponekad u kombinaciji s pranjem novca i zločinima protiv života, tijela ili osobne slobode. Stalni naglasak na trgovanju ljudima u obliku Strateškog projekta, Akcijskog plana Eurojusta protiv trgovanja ljudima i preporuka iz Završnog izvješća o ocjeni vjerojatno je pridonio tom povećanju operativne potpore.

Završno izvješće o ocjeni U siječnju je Eurojust objavio svoje [Završno izvješće o ocjeni provedbe Akcijskog plana Eurojusta protiv trgovanja ljudima 2012. – 2016.](#) U njemu se daje pregled Eurojustova rada u borbi protiv trgovanja ljudima od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2016. te je naglasak na radu obavljenom tijekom dvije godine Akcijskog plana (2014. – 2016.). Izvješće je pokazalo da je najčešći oblik iskorištavanja žrtava trgovanja ljudima seksualno iskorištavanje, a drugi je najčešći oblik radno iskorištavanje. Istrage te vrste kriminala složene su jer su često uključene dobro organizirane zločinačke skupine i ranjive žrtve.

U izvješću su navedeni određeni izazovi do kojih je došlo u istragama i progonima:

- prikupljanje i dopustivost dokaza,
- identifikacija i lokacija žrtava,
- pouzdanost izjava žrtava,
- pitanja povezana sa sukobima nadležnosti,

- izvršenje europskih uhidbenih naloga,
- korištenje prekograničnih posebnih istražnih tehnika,
- otkrivanje i oduzimanje dobiti nastale trgovanjem ljudima,
- dokazivanje da su skupine organiziranog kriminala uključene u trgovanje ljudima prale novac, i
- razlike u materijalnim i postupovnim pravima država članica.

U izvješću su također istaknute određene najbolje prakse: i. Eurojust pruža nacionalnim nadležnim tijelima platformu za razjašnjenje pitanja i postizanje zajedničkog dogovora o daljnjem postupanju organizacijom koordinacijskom sastanka i pružanjem pomoći na njima; ii. Eurojust može pomoći u rješavanju pitanja nadležnosti; iii. koristan je multidisciplinarni pristup koji uključuje nevladine organizacije, porezne službe, imigracijske službe i agencije za provedbu zakona; iv. važna je izgradnja povjerenja žrtava; i v. uspostava zajedničkog istraživačkog tima može pomoći u rješavanju problema povezanih s dokazima.

Informiranje Zbog složenosti te vrste kriminala potreban je višeagencijski pristup. Eurojust je nastavio s predanim pristupom svojim partnerstvima s drugim institucijama EU-a i agencijama za pravosuđe i unutarnje poslove u svrhu pojednostavnjivanja akcija i optimiziranja resursa u borbi protiv trgovanja ljudima. U ožujku se koordinator EU-a za borbu protiv trgovanja ljudima sastao s predsjednikom Eurojusta kako bi razgovarali o najnovijim kretanjima i budućem radu u području trgovanja ljudima. Eurojust je izvješće predstavio i o njemu raspravljao u okviru skupine kontaktnih točaka za područje trgovanja ljudima iz agencija za pravosuđe i unutarnje poslove, pod predsjedanjem Komisije. Eurojust je dao informacije o nacrtu Komunikacije Komisije Europskom parlamentu i Vijeću, u kojem se izvještava o daljnjim mjerama na temelju *Strategije EU-a za iskorjenjivanje trgovanja ljudima* i utvrđuju daljnje konkretne akcije. Jedno od područja na kojima je u toj Komunikaciji naglasak jest razbijanje poslovnog modela o kojem ovisi trgovanje ljudima, primjerice pojačanjem istraga i progona te olakšavanjem proaktivnih financijskih istraga na temelju obavještajnih podataka, povratom imovine, zamrzavanjem i oduzimanjem dobiti te bližom suradnjom.

Nadalje, Eurojust je podijelio svoju stručnost i najbolju praksu s Uredom Ujedinjenih naroda za drogu i kriminal (UNODC): sudjelovao je na sastancima Stručne skupine za međunarodnu pravnu suradnju u predmetima trgovanja ljudima i pružio doprinos UNODC-ovom nacrtu *Priručnika o istrazi i progonu u predmetima trgovanja ljudima u cijelom svijetu*.

Zajednički istražni tim u predmetu trgovanja ljudima s ciljem seksualnog iskorištavanja

Predmet se odnosi na trgovanje ljudima iz Slovačke u Ujedinjenu Kraljevinu u svrhu seksualnog iskorištavanja. U tom predmetu trgovanje je povezano s drugim oblicima kriminalne aktivnosti: zločini istraženi u Ujedinjenoj Kraljevini obuhvaćali su ne samo trgovanje ljudima nego i silovanje, pomoć u krijumčarenju migranata u Ujedinjenu Kraljevinu, krivotvorenje isprava i druge povezane zločine. U Slovačkoj su se istrage odnosile na iznuđivanje, ometanje pravde i pokušaj ometanja pravde.

Potreba za uspostavom zajedničkog istražnog tima utvrđena je kroz bilateralne kontakte na policijskoj razini. Eurojust je olakšao komunikaciju između nacionalnih nadležnih tijela tijekom pripreme i uspostave zajedničkih istražnih timova i pomogao u izradi Sporazuma o zajedničkom istražnom timu i njegovim naknadnim izmjenama. Osim toga, zbog razlika u pravnim sustavima slovačka su nadležna tijela zatražila opravdanje za to što je voditelj zajedničkog istražnog tima

iz Ujedinjene Kraljevine policajac, a ne tužitelj. Eurojust je pojasnio to pitanje tako što je objasnio razdvajanje funkcija između tijela kaznenog progona i istražnih tijela u Engleskoj i Walesu. Oni blisko surađuju tijekom životnog ciklusa kaznenog predmeta, ali njihove uloge jasno su određene. U sustavu Ujedinjene Kraljevine tužitelj ne može naložiti policajcu da djeluje niti zatražiti kontrolu nad istragom ili vođenje istrage. Stoga voditelj zajedničkog istražnog tima u Ujedinjenoj Kraljevini mora biti policajac. Nadalje, Eurojust je pomagao u pronalaženju pravnog rješenja koje je uključivalo prevoditelja u zajedničkom istražnom timu.

Sporazum o zajedničkom istražnom timu potpisan je u rujnu 2013. Uz sudjelovanje Eurojusta. Eurojust je pružio i financijsku potporu zajedničkom istražnom timu. U operativnoj fazi zajedničkog istražnog tima Eurojust je sudjelovao u raspravama i pružao informacije o pravnoj prirodi „naloga za sprečavanje ropstva i trgovanja ljudima” izdanim u Ujedinjenoj Kraljevini u skladu sa Zakonom o modernom ropstvu. Prema zakonu Ujedinjene Kraljevine kršenje takvog naloga u Ujedinjenoj Kraljevini bilo bi kazneno djelo koje podliježe izručenju s kaznom zatvora do pet godina, a mogao bi se izdati i europski uhiđbeni nalog. Međutim, ne postoji instrument međusobnog priznavanja koji bi omogućio Slovačkoj da preuzme takav nalog. Budući da su sudski nalozi doneseni na temelju nacionalnog zakona koji ne prenosi Okvirnu odluku Vijeća 2008/947/JHA od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja, slovačka policija može samo pružiti informacije na policijskoj razini kako bi obavijestila nadležna tijela Ujedinjene Kraljevine o mogućem kršenju tih naloga na državnom području Slovačke.

U slučaju kaznenog djela trgovanja ljudima uobičajeno je da ranjive žrtve trebaju zaštitu. Odredbe koje tomu služe bile su uključene u Sporazum o zajedničkom istražnom timu. Zajednički istražni tim osigurao je prisutnost slovačkih žrtava na suđenju u Ujedinjenoj Kraljevini, olakšao svjedočenja slovačkih policajaca na suđenjima u Ujedinjenoj Kraljevini i podržao nastavak brze razmjene informacija.

Nakon završetka istrage deset je osoba osuđeno u Ujedinjenoj Kraljevini za kazneno djelo trgovanja ljudima i „ostala povezana kaznena djela” (tj. fiktivne brakove).

Podatci koje je prikupio zajednički istražni tim omogućili su pokretanje kaznenog postupka u Slovačkoj. Rezultat istraga bile su osuđujuće presude za iznuđivanje i ometanje pravde za tri osobe.

Pomoć Eurojusta u uspostavi zajedničkog istražnog tima i priprema zajedničkog akcijskog dana u predmetu trgovanja ljudima i pranja novca

U travnju 2016. rumunjska su nadležna tijela pokrenula istragu o međunarodnoj skupini organiziranog kriminala optuženoj za trgovanje ljudima u svrhu seksualnog iskorištavanja, svodništvo i pranje novca. Žene žrtve, koje su bile ranjivije zbog dobi, tjelesnog ili mentalnog invaliditeta ili nedostatka financijskih sredstava, radnih alternativa ili obiteljskih veza, članovi skupine organiziranog kriminala prisilili su na prostituciju u Belgiji, Češkoj, Njemačkoj, Španjolskoj, Švicarskoj i Ujedinjenoj Kraljevini. U istrazi je otkriveno da je skupina organiziranog kriminala zahvaljujući opisanim kriminalnim aktivnostima zaradila znatnu količinu novca, pri čemu je izvršila bankarske transakcije u vrijednosti od više od 5 milijuna EUR.

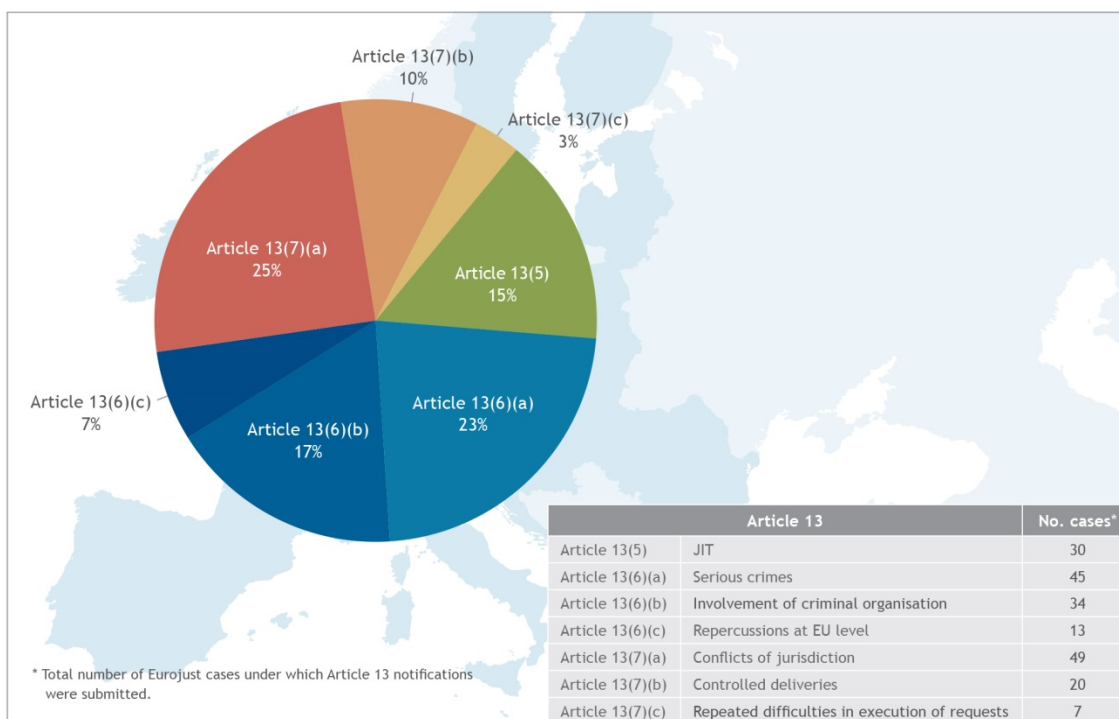
U rujnu 2016. godine predmet je upućen Eurojustu u svrhu potpore suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima uključenih država članica i trećih država, posebice radi uspostavljanja zajedničkog istražnog tima i pripreme zajedničkog akcijskog dana. Na prvom koordinacijskom sastanku, u veljači 2017., dogovoreno je uspostavljanje zajedničkog istražnog tima. Sporazum o zajedničkom istražnom timu potpisan je u ožujku između Belgije, Rumunjske i Ujedinjene Kraljevine uz sudjelovanje nacionalnih članova. Istodobno je Eurojust primio, prenio i olakšao izvršenje zahtjeva za pružanje uzajamne pravne pomoći s Češkom, Njemačkom i Švicarskom, zemljama koje ne sudjeluju u zajedničkom istražnom timu.

Drugi koordinacijski sastanak u svibnju poslužio je za planiranje i pripremu zajedničkog akcijskog dana. Nadalje, sudionici tog sastanka dogovorili su se uz potporu Eurojusta o najboljem mjestu za progon. Tijekom zajedničkog akcijskog dana u lipnju u Rumunjskoj je pretražena 71 kuća, a u Belgiji, Češkoj, Švicarskoj i Ujedinjenoj Kraljevini pretraženo je 20 kuća. Zaplijenjene su velike količine novca, nakita, vatrenog oružja, droga i elektroničke opreme. Istoga je dana u Rumunjskoj pritvoreno 39 osumnjičenika, u Ujedinjenoj Kraljevini tri osumnjičenika te je ispitano 40 svjedoka. Nadalje, u Rumunjskoj su naložene mjere zamrzavanja imovine u iznosu većem od 2 milijuna EUR. Eurojust je tijekom zajedničkog akcijskog dana pružao savjete nacionalnim nadležnim tijelima.

U tom predmetu Eurojust je osigurao i financijsku i logističku potporu zajedničkom istražnom timu. Europol je pridonio razmjeni informacija među uključenim zemljama i pružio operativnu potporu organizacijom operativnog sastanka i provjerom podudarnosti ulaznih informacija.

Eurojust je pratio tijek obavijesti na temelju članka 13. stavaka od 5. do 7. Odluke Vijeća Eurojusta, kojim se obvezuje države članice da podijele određene informacije s Eurojustom.

Article 13 cases

nari

Prezentacije i marketinški seminari

Eurojust je, u suradnji s odgovarajućim nacionalnim nadležnim tijelima, organizirao tri marketinška seminara (u Finskoj (svibanj), Švedskoj (rujan) i Portugalu (studeni)) te sedam prezentacija (u Bugarskoj, Francuskoj, Litvi, Mađarskoj, Rumunjsko i Finskoj) s ciljem promoviranja zadataka, rada i dodane vrijednosti Eurojusta u operativnim pitanjima te priznavanja Eurojusta kao središta pravosudne i pravne stručnosti u Europskoj uniji. Na tim su seminarima sudjelovali tužitelji, suci i/ili tijela za provedbu zakona.

Strategija informiranja

U prosincu je Kolegij odobrio strategiju informiranja o Eurojustu u državama članicama kako bi se dodatno povećala svijest nacionalnih nadležnih tijela o uslugama i operativnoj dodanoj vrijednosti Eurojusta. Strategija se odnosi na korisnost redovitih posjeta nacionalnih članova nacionalnim nadležnim tijelima radi rasprava o pitanjima povezanim s predmetima i/ili međusobne razmjene najnovijih informacija o politikama i razvojnim kretanjima. U njoj se ističu i praktična znanja koja su stekli stručnjaci koji odlaze na studijske posjete Eurojustu, osobito one koji se provode u suradnji s Europskom mrežom za pravosudno osposobljavanje. Osim toga, strategijom se predviđa novi način promicanja Eurojusta (koji zamjenjuje marketinške seminare i prezentacije) kroz „nacionalne radionice” u organizaciji nacionalnih katedra država članica u svrhu pojašnjavanja Eurojustovih usluga i njegove uloge pružatelja potpore nacionalnim nadležnim tijelima te promicanja njegovih zadaća, odgovornosti i dodane vrijednosti.

eže za pravosudno osposobljavanje

Program razmjene Europske mreže za pravosudno osposobljavanje

U okviru Programa razmjene Europske mreže za pravosudno osposobljavanje 20 tužitelja/sudaca iz 11 država članica (BG, CZ, DE, ES, IT, LT, HU, AT, PL, PT, SI) sudjelovalo je u dugoročnim pripravništvima (u trajanju od tri ili četiri mjeseca) u Eurojustovim nacionalnim katedrama i pružalo potporu njihovu operativnom radu. Osim toga, 26 tužitelja/sudaca iz 16 država članica prisustvovalo je jednotjednom studijskom posjetu Eurojustu u rujnu.

Poglavlje 3. Izazovi i najbolja praksa

Uvod

Kroz svoj operativni i strateški rad Eurojust pridonosi identifikaciji izazova i najbolje prakse u različitim područjima pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima.

Eurojust je u 2017. rješavao pravne i praktične poteškoće u područjima šifriranja, zadržavanja podataka i europskog uhiđenog naloga. Od roka za prijenos europskog istražnog naloga od 22. svibnja 2017. Eurojust pruža pomoć nacionalnim nadležnim tijelima u primjeni europskog istražnog naloga te pruža pravne savjete u operativnim predmetima u slučaju poteškoća. Eurojust će i dalje pratiti i analizirati moguće probleme koji bi mogli nastati.

3.1. Šifriranje

Eurojust je zajedno s Komisijom i Europskom pravosudnom mrežom za kiberkriminalitet organizirao radionicu u lipnju radi prikupljanja informacija o učinku šifriranja na kaznene istrage i razmatranja praktičnih rješenja za utvrđene probleme. Radionica je bila usmjerena na procjenu pravnog okvira u državama članicama te na zakonske postupke, prepreke i najbolju praksu. Obuhvaćene su sljedeće teme: (a) učinak šifriranja na svakodnevnu provedbu kaznenih istraga i progona, (b) upravljanje ključem za dešifriranje i pružanje nešifriranih tekstualnih podataka, (c) dešifriranje i (d) zaoblazanje šifriranja.

Sudionici su naglasili da šifriranje sve više ometa učinkovitu kaznenu istragu jer se sve više dokaza o kriminalnim aktivnostima premješta iz kategorije tradicionalnih dokaza, kao što su papirnate datoteke, u podatke u elektroničkom obliku. Izazovi koje šifriranje predstavlja odnose se na obradu i pohranu podataka na mreži i izvan nje. Javljaju se pravna i tehnička pitanja pri rješavanju problema šifriranja u kaznenim istragama.

Kad je riječ o upravljanju ključevima za dešifriranje i pružanju nešifriranih tekstualnih podataka, postoji razlika između obvezne i dobrovoljne suradnje osumnjičenika ili treće strane. Sudionici su ukazali na to da postojeće obveze objavljivanja u zakonodavstvu nekih država članica i dobrovoljni sporazumi u drugim državama članicama trenutačno ne funkcioniraju optimalno. Osim toga, sudionici su naglasili da bi uvođenje obveze osumnjičenika da otkrije ključ za dešifriranje ili nešifrirane tekstualne podatke izazvalo brige u pogledu prava na izbjegavanje samooptuživanja. Stručno mišljenje sudionika bilo je da bi se ključ za dešifriranje koji je zakonito pribavljen tijekom istrage mogao u načelu koristiti za daljnje istrage.

Sudionici su zaključili da šifriranje predstavlja neposredni izazov djelotvornim i učinkovitim kaznenim istragama i progonima. U razmatranju pristupa za suočavanje s tim izazovom sudionici su se složili da je potrebno pronaći ravnotežu između interesa istrage (za koju je potreban učinkovit pristup podacima) i zaštite temeljnih prava.

Rezultat te radionice integriran je u 11. izvješće Komisije o napretku, *Prema uspostavi učinkovite i istinske sigurnosne unije*.

3.2. Zadržavanje podataka

Eurojust je brzo izradio prvu procjenu učinka presude Suda Europske unije u spojenim predmetima C-203/15 i C-698/15 (Tele2 i Watson) na pravosudnu suradnju u kaznenim predmetima u Europskoj uniji. U tu svrhu članovima Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet poslan je detaljni upitnik. Upitnik se odnosio na nacionalne zakonske odredbe o zadržavanju podataka s obzirom na razmatranja Suda Europske unije u njegovim presudama, osobito u pogledu toga je li pravni okvir omogućio opće/masovno sveobuhvatno zadržavanje podataka, opseg zaštitnih mjera u odnosu na obvezno zadržavanje podataka i naknadni pristup te na kraju mogući učinak presude na prikupljanje i dopustivost dokaza u zemlji i općenito na međunarodnu pravosudnu suradnju. Analiza je odražavala stajališta stručnjaka o tom pitanju. Eurojust je u lipnju 2017. godine, među ostalim, objavio izvješće Komisiji i Vijeću (dokument Vijeća br. 10098/17) i podijelio ga s Europolom. Eurojust će i dalje pratiti razvoj događaja unutar Europske unije u pogledu zadržavanja podataka u svrhu kaznenih istraga, s naglaskom na implikacije u kontekstu pravosudne suradnje.

3.3. Europski uhidbeni nalog

Eurojust je podržao nacionalna nadležna tijela u vezi sa zahtjevima povezanim s primjenom europskog uhidbenog naloga, pri čemu je registrirano 320 predmeta, odnosno 12,5 % svih predmeta, koji se odnose na poboljšanje izvršenja europskih uhidbenih naloga. Grčka je podnijela najviše zahtjeva (44), nakon nje Poljska (32), Bugarska (27), Austrija (27) i Švedska (23). Države članice koje su najčešće zaprimale zahtjeve bile su Ujedinjena Kraljevina (54), Španjolska (42), Italija (37), Rumunjska (27) i Francuska (23).

Člankom 16. Okvirne odluke o Europskom uhidbenom nalogu (FD EAW) predviđa se da u slučaju konkurentnih europskih uhidbenih naloga izvršna pravosudna tijela mogu zatražiti od Eurojusta da ih savjetuje o tome kojoj se državi članici tražena osoba mora prvo predati. Na temelju takvih zahtjeva iz Ujedinjene Kraljevine (3), Belgije (2), Francuske (1), Nizozemske (1) i Slovenije (1) pri Eurojustu otvoreno je osam slučajeva konkurentnih europskih uhidbenih naloga.

Člankom 17. stavkom 7. Okvirne odluke o Europskom uhidbenom nalogu, propisuje se da, u iznimnim okolnostima, ako država članica ne može poštivati rokove navedene u članku 17., o tome će obavijestiti Eurojust i navesti razloge kašnjenja. U 2017. registrirano je 38 takvih obavijesti o kršenjima. Dva su predmeta registrirana u Kolegiju jer je za njih bila potrebna dodatna potpora predmetnih nacionalnih katedri, dok je ostalih 36 predmeta proslijeđeno Eurojustu isključivo s informativnom svrhom. Te obavijesti i dalje pristižu iz iste skupine država članica. Kako bi se osiguralo strukturirano slanje informacija o kašnjenjima u izvršenju europskih uhidbenih naloga Eurojustu, Eurojust je pripremio PDF obrazac koji se može ispuniti. Taj predložak, pripremljen u suradnji s nacionalnim stručnjacima iz država članica, bit će distribuiran nacionalnim nadležnim tijelima u prvom tromjesečju 2018.

Od presude Suda Europske unije od 5. travnja 2016. u predmetu *Aranyosi i Căldăraru* Eurojust je zabilježio povećanje broja predmeta europskog uhidbenog naloga u kojima su se pravosudna tijela suočila s poteškoćama u njegovoj provedbi zbog navodnih neprikladnih zatvorskih uvjeta u državama članicama koje su izdale nalog. U veljači je Kolegij održao tematsku raspravu o [europskom uhidbenom nalogu i zatvorskim uvjetima](#) s ciljem razmjene iskustva i najboljih praksi.

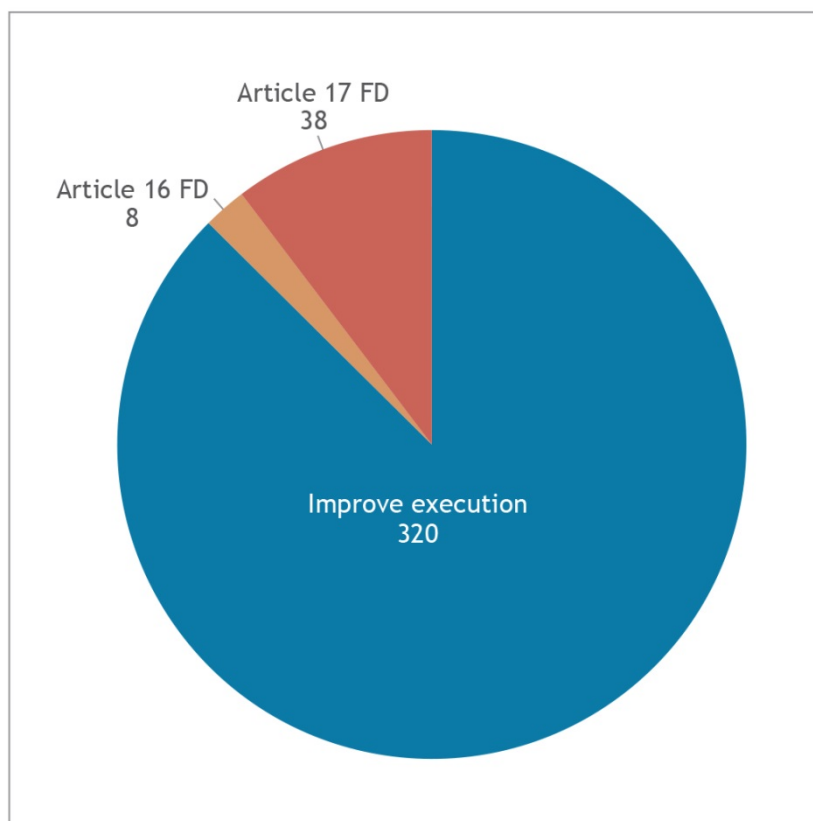
Sudionici su se tijekom rasprave pozvali i na prethodno navedenu presudu i njezin učinak na nacionalne predmete te su razmotrili izgleda za daljnju Eurojustovu potporu nacionalnim stručnjacima. Osim toga, u studenom je Eurojust bio domaćin stručnog sastanka, *Stvaranje alata za procjenu uvjeta pritvora*, koji je organizirala Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA). Nacionalni stručnjaci iz 12 država članica te predstavnici Agencije Europske unije za temeljna prava, Komisije, tajništva Europske pravosudne mreže i Eurojusta razgovarali su o razvoju mogućih alata za procjenu uvjeta pritvora. Rezultati rasprave opisat će se u izvješću Agencije Europske unije za temeljna prava.

Izvješće o Eurojustovom radu na europskom uhidbenom nalogu (2014. – 2016.) daje stručnjacima uvid u glavne probleme utvrđene u radu povezanom s europskim uhidbenim nalogom. Ti problemi obuhvaćaju pravne i praktične prepreke u postupcima predaje te objašnjenja načina na koje ih je Eurojust, gdje je god to bilo moguće, pokušao riješiti. Izvješće se, među ostalim, odnosi na sljedeća pitanja: zahtjeve za informacije, prijenos europskih uhidbenih naloga, konkurentne europske uhidbene naloge, rokove, odgađanje predaje i probleme povezane sa samom predajom, progon za druga kaznena djela, pomoć pruženu u složenim multilateralnim predmetima i, naposljetku, učinak sudske prakse iz predmeta *Aranyosi i Căldăraru* te *Petruhhin* na Eurojustov rad.

Sudska praksa Suda Europske unije u području europskog uhidbenog naloga Eurojustov je proizvod koji EU-ovim stručnjacima pruža pregled sažetaka presuda Suda Europske unije u kontekstu Okvirne odluke 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica. Ti sažetci grupirani su po temama i uključuju kratke pozadinske informacije o predmetu, pitanja postavljena Sudu Europske unije i pravno obrazloženje Suda.

Eurojust je izradio i *Informativnu obavijest o presudi u predmetu Petruhhin (predmet C-182/15) i ulozi Eurojusta* koja je objavljena kao dokument Vijeća 15786/17 LIMITE. Svrha je te obavijesti obavijestiti stručnjake iz država članica o posljedicama presude u predmetu *Petruhhin* i o ulozi koju Eurojust može imati u tom pogledu. U informativnoj je obavijesti sažetak presude, nadalje se u njoj spominju određena glavna pitanja koja su se javila u primjeni te presude te se naposljetku raspravlja o Eurojustovoj mogućoj ulozi u tom kontekstu.

EAW cases

Uzajamna pravna pomoć u predmetima kriminala povezanog s intelektualnim vlasništvom

U listopadu je Eurojust bio domaćin sastanka Europske mreže tužitelja za intelektualno vlasništvo (EIPPN), čiji su suorganizatori bili Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO) i Eurojust. Cilj sastanka bio je povećati suradnju i interakciju među članovima Europske mreže tužitelja za intelektualno vlasništvo te između Europske mreže tužitelja za intelektualno vlasništvo i drugih subjekata i mreža u cijeloj Europi aktivnih u području prava intelektualnog vlasništva (IPR).

Sastanak je poslužio kao platforma za stručnjake iz država članica i trećih država koji istražuju i progone zločine povezane s intelektualnim vlasništvom (IPC). Stručnjaci su pružili uvid u svoje organizacijske strukture i predstavili predmete koji bili odličan primjer pravosudnih i praktičnih izazova i prepreka s kojima se susreću pri istrazi i progonu takvih zločina.

Predstavljeni su preliminarni rezultati studije Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo koju je provelo Sveučilište u Kopenhagenu o „zakonodavnim mjerama povezanim s povredama prava intelektualnog vlasništva na internetu”. Glavni su utvrđeni izazovi različitost nacionalnog zakonodavstva država članica i brza prilagodba zločinačkog ponašanja tehnološkom razvoju.

Iskazana je potreba za praćenjem imovine stečene kaznenim djelima i pojačanom međunarodnom suradnjom. Eurojust ima iskustva u olakšavanju izvršavanja naloga za zamrzavanje i postupcima oduzimanja imovinske koristi te u promicanju dodane vrijednosti

zajedničkih istražnih timova. Stručnjake se poticalo da uključe Eurojust u složene predmete prekograničnog kriminala povezanog s intelektualnim vlasništvom i da razmotre uspostavu zajedničkih istražnih timova.

Koordinirani pristup ključan je za uspješan progon zločina povezanih s intelektualnim vlasništvom, pa se preporučuje suradnja s Eurojustom, Europskom pravosudnom mrežom i Europskom pravosudnom mrežom za kiberkriminalitet. Štoviše, zločini povezani s intelektualnim vlasništvom i kiberkriminalitetom često su povezani jer se roba često prodaje na internetu. Bliske veze između Europske mreže tužitelja za intelektualno vlasništvo i Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet stoga su korisne za razmjenu znanja i stručnosti.

3.4. Europski istražni nalog

Na temelju Direktive od 3. travnja 2014. o Europskom istražnom nalogu u kaznenim stvarima (Direktiva o Europskom istražnom nalogu) države članice morale su poduzeti potrebne mjere kako bi se uskladile s tim instrumentom do 22. svibnja 2017. Međutim, većina država članica nije imala svoj nacionalni provedbeni zakon do tog roka. Ta je situacija dovela do pitanja koja se odnose na tumačenje članka 34. Direktive o Europskom istražnom nalogu i, osobito, na primjenjivu pravnu osnovu u predmetima koji uključuju državu članicu koja još nije provela Direktivu o Europskom istražnom nalogu. U lipnju je Eurojust, zajedno s Europskom pravosudnom mrežom, objavio *Bilješku o značenju „odgovarajućih odredbi” i primjenjivim pravnim mjerama u slučaju zakašnjelog prijenosa Direktive o Europskom istražnom nalogu* (Prilog II. dokumentu Vijeća 9936/17). Bilješka se bavi dvama bitnim pitanjima koja se odnose na članak 34. Direktive o Europskom istražnom nalogu, od kojih oba imaju jasan učinak na svakodnevni rad stručnjaka: 1. primjenjive pravne mjere u slučaju zakašnjelog prijenosa Direktive o Europskom istražnom nalogu i 2. mjere koje jesu ili nisu obuhvaćene konceptom „odgovarajućih odredbi” članka 34. Direktive o europskom istražnom nalogu.

U skladu s člankom 3. stavkom 1. točkom (b) Odluke Vijeća Eurojusta Eurojust je podržao nacionalna nadležna tijela u pogledu zahtjeva koji se odnose na primjenu Direktive o Europskom istražnom nalogu. Iskustvo koje je Eurojust stekao odnosi se na prve mjesece primjene Direktive o Europskom istražnom nalogu, a oblikuje ga izostanak nacionalne provedbe u nekim državama članicama. Eurojust je pružio potporu i savjete u sve četiri faze životnog ciklusa europskog istražnog naloga: i. fazi izrade, ii. prijenosu nadležnom izvršnom tijelu, iii. olakšavanju komunikacije tijekom faze priznavanja i iv. pružanju pomoći u prevladavanju teškoća u fazi izvršenja. Naprimjer, nacrti europskih istražnih naloga često su se pripremali prije koordinacijskog centra ili akcijskog dana kako bi nacionalni članovi mogli provjeriti ispunjava li nacrt europskog istražnog naloga specifične zahtjeve pravnog okvira države članice.

Od Eurojusta se često tražilo da ubrza izvršenje europskog istražnog naloga. Dok su nacionalna nadležna tijela općenito imala pozitivnu reakciju na europski istražni nalog, jedan standardizirani format i rokove, u nekim su predmetima postavljena pitanja u pogledu koje je bila potrebna potpora Eurojusta. Eurojust može imati važnu ulogu u pružanju stručnih znanja i tehničke potpore nacionalnim nadležnim tijelima u pronalasku najboljih mogućih rješenja uz poštivanje pravnog okvira EU-a i pravnih zahtjeva u uključenim nadležnostima.

Eurojust predviđa organiziranje sastanka o primjeni europskog istražnog naloga do kraja 2018.

Europski istražni nalozi u predmetu pljačke

Banda talijanskih i albanskih državljana osumnjičena je za počinjenje nekoliko teških oružanih pljački u Italiji, uglavnom oklopnih vozila koja prevoze gotovinu i banaka. Istraga u Italiji pokrenuta je nakon pljačke oklopnog kombija u blizini Salerna u veljači 2017. Provedena istraga omogućila je identifikaciju članova skupine organiziranog kriminala koja djeluje u Italiji i njezinog *modusa operandi*. Osim toga, telefonska presretanja otkrila su da je ista skupina organiziranog kriminala planirala veliku pljačku u Njemačkoj. Stoga se u Njemačkoj otvorila istraga u okviru koje su se pratila kretanja članova skupine organiziranog kriminala koji su se nalazili u Njemačkoj.

Tijekom dvaju koordinacijskih sastanaka, u srpnju i rujnu, uključena pravosudna tijela i tijela za provedbu zakona razmijenila su rezultate svojih istraga i usuglasila zajedničku istražnu strategiju za prikupljanje dokaza i istodobnu zaštitu javnosti od daljnjih naoružanih akcija skupine organiziranog kriminala.

Utvrđeno je nekoliko problema u pogledu zahtjeva uzajamne pravne pomoći, postupaka i nadležnih tijela koji su mogli uzrokovati kašnjenja i prepreke. Jedan dio problema riješen je uvođenjem europskog istražnog naloga u Njemačkoj i Italiji.

Europske istražne naloge izdao je tužitelj zadužen za istragu u Italiji i prosljedio ih Eurojustovim nadležnim tijelima u Njemačkoj. Europski istražni nalozi slijedili su jedan standardizirani format, što je olakšalo identifikaciju i prijevod potrebnih informacija. Stoga su europski istražni nalozi pripremljeni, dostavljeni i izvršeni u vrlo kratkom roku, što je omogućilo istodobnu provedbu više pretraga i zapljena.

Tijekom koordinacijskih sastanaka Eurojust je pomagao u pripremi sadržaja europskih istražnih naloga i pružao savjete. Eurojust je imao važnu ulogu u koordinaciji razmjene operativnih informacija prikupljenih putem europskih istražnih naloga i u dogovoru o vremenu provedbe operacije kako bi se osiguralo da su ispunjeni interesi svake strane u pogledu zaštite stjecanja i očuvanja dokaza u talijanskoj istrazi. Stalna komunikacija između njemačkih i talijanskih katedri omogućila je redovito poduzimanje daljnjih mjera na temelju istražnih aktivnosti.

Pravosudna tijela i tijela za provedbu zakona u Njemačkoj i Italiji pokrenuli su 9. listopada zajedničku operaciju protiv skupine organiziranog kriminala tijekom koje je uhićeno 19 osoba (od 22) i pretraženo više od 30 objekata.

Predmet je bio u tijeku u 2017.

G. Gianpaolo Nuzzo, talijanski javni tužitelj, rekao je:

„Uloga Eurojusta bila je od ključne važnosti za uspjeh ovog predmeta (uhićeno je 19 od 22 osumnjičenika) jer su organizirana dva koordinacijska sastanaka i uspostavljen je protokol za glatki protok informacija s Njemačkom. Jednako je važna bila uloga Eurojusta u nadilaženju razlika u talijanskom i njemačkom pristupu zaustavljanju skupine organiziranog kriminala, pri čemu je pronađen kompromis između rizika za javnu sigurnost u Njemačkoj i potrebe za prikupljanjem dovoljno dokaza u Italiji.“

EUROPEAN INVESTIGATION ORDER

KEY FEATURES

- ▶ EU Directive on the EIO (2014/41) of 3 April 2014
- ▶ Mutual recognition of judicial decisions
- ▶ Replaces Letters of Request for investigative measures
- ▶ Deadline for transposition: 22 May 2017
- ▶ Obtains evidence located in another EU Member State
- ▶ Simplifies and accelerates cross-border criminal investigations

HOW IT WORKS

Examples of investigative measures:

- ▶ Obtaining existing evidence
- ▶ Hearings of witnesses and suspects
- ▶ (House) searches
- ▶ Checks on bank accounts/financial operations
- ▶ Interception of telecommunications
- ▶ Temporary transfer of persons in custody
- ▶ Preservation of evidence

LIFE CYCLE OF AN EIO

1- **DRAFTING** of EIO by judicial authority in Member State A

2- **TRANSMISSION** of EIO to judicial authority in Member State B

3- **RECOGNITION** of EIO in Member State B

4- **EXECUTION** of EIO in Member State B

EIO CASES

EUROJUST IDENTIFIES CHALLENGES AND BEST PRACTICE IN EIO CASES

ADVANTAGES OF THE EIO

- ✓ Creates a single comprehensive instrument with a large scope
- ✓ Sets strict deadlines for gathering the evidence requested
- ✓ Limits the reasons for refusing such requests
- ✓ Reduces paperwork by introducing a single standard form
- ✓ Protects the fundamental rights of the defence

EU MEMBER STATES TAKING PART IN THE EIO *

* As of 20 March 2018. For status of EIO implementation, see [EJN website](#).

3.5. Zajedničke preporuke

U predmetima koje podržava Eurojust pitanja se rješavaju između nacionalnih nadležnih tijela tijekom sastanaka II. razine ili koordinacijskih sastanaka, a konsenzus se postiže kroz dijalog i izgradnju uzajamnog povjerenja. Nacionalni članovi pomažu svojim nacionalnim nadležnim tijelima i često daju preporuke za konkretne predmete na temelju članka 6. Odluke Vijeća Eurojusta. Uključeni nacionalni članovi u nekim predmetima daju pismeni zahtjev ili preporuku nacionalnim nadležnim tijelima. Uz zahtjeve koje je izdao samo jedan nacionalni član 2017. je izdano devet zajedničkih preporuka koje su zajednički izradila dva ili tri nacionalna člana iz devet različitih država članica (Belgija, Bugarska, Njemačka, Irska, Španjolska, Italija, Nizozemska, Portugal i Rumunjska) kao zaključak pravnog mišljenja o tom pitanju. U tim zajedničkim preporukama uključeni nacionalni članovi traže od nadležnih nacionalnih tijela da izvrše jednu od aktivnosti navedenih u članku 6. Odluke Vijeća Eurojusta. Primjerice, preporučuju da jedna od njih može biti u boljem položaju za progon pojedinih djela, za poduzimanje posebne istražne mjere, kao što je kontrolirana isporuka, ili za poduzimanje bilo koje druge mjere opravdane za istragu ili progon. Tu relativno novu praksu, koja je uvedena 2016., nacionalna nadležna tijela pozitivno su prihvatila te se sada mogu osloniti na čvršće, obrazloženo i opće prihvaćeno mišljenje Eurojusta. Praksa povećava dodanu vrijednost Eurojustove savjetodavne uloge pružanjem europske perspektive i rješenja za složene prekogranične predmete.

Većina zajedničkih preporuka odnosila se na pitanja nadležnosti, uključujući odluke o tome koja je nadležnost bolja za kazneni progon. Za procjenu tih predmeta Eurojust se služio svojim [*Smjernicama za rješavanje sukoba nadležnosti*](#), koje su revidirane 2016. i nedavno prevedene na sve jezike EU-a, i svojim pregledom sudske prakse Suda Europske unije na temelju načela *ne bis in idem*.

[*Izvješće o Eurojustovom radu na sprečavanju i rješavanju sukoba nadležnosti*](#), objavljeno 2017., ažurirana je verzija izvješća iz 2015. i u njemu se uzima u obzir razvoj u tom području od 2009. do 2017. U izvješću se Eurojustov rad obrađuje iz četiri različite perspektive: utvrđivanje i koordinacija paralelnih postupaka, pitanja nadležnosti i odluke o nadležnosti u kojoj bi se trebao vršiti progon, prijenos postupaka i pitanja povezana s primjenom načela *ne bis in idem*.

[*Načelo ne bis in idem u kaznenim pitanjima u sudskoj praksi Suda Europske unije*](#), publikacija je ažurirana u rujnu 2017. u kojoj se pregled sudske prakse Suda Europske unije povezuje načelom *ne bis in idem* u kaznenim pitanjima. U njoj se objašnjava kako je ta sudska praksa pomogla u oblikovanju opsega i glavnih značajki načela *ne bis in idem* na razini EU-a. Riječ je o pomoćnom alatu za stručnjake koji pruža smjernice o primjeni načela *ne bis in idem* u transnacionalnom kontekstu. Pregled se redovito ažurira.

Zajednička preporuka o sukobima nadležnosti

Predmet se odnosi na skupinu organiziranog kriminala koja je trgovala drogom i počinila povezane zločine kao što je pranje novca. Djelovala je u Njemačkoj, Španjolskoj, Francuskoj i Italiji, a vjerojatno i drugim državama članicama.

Istrage su pokazale da je skupina organiziranog kriminala uvozila drogu, uglavnom hašiš, iz područja izvan Europske unije u Španjolsku. Droge su zatim krijumčarili i prodavali u drugim državama članicama i prevozili ih na više načina, uključujući skrivene u brodovima s dvostrukim trupovima i putem obične pošte.

Kad je njemački tužitelj podnio predmet Eurojustu, predmet je već nekoliko godina bio u tijeku bez dovoljne koordinacije. Zajednički istražni tim Njemačke, Španjolske i Francuske osnovan je na godinu dana. Eurojust je pružio pomoć u sastavljanju sporazuma.

Tijekom zadnjih faza istraga i nakon uspostavljanja zajedničkog istražnog tima pojavila se potreba za hitnim dogovorom o tome pod kojom bi se nadležnosti, Njemačke ili Španjolske, trebalo progoniti osumnjičenike pod istragom u više od jedne zemlje u svrhu najboljeg interesa pravde i kako bi se izbjegla moguća situacija *ne bis in idem*.

Na koordinacijskom sastanku sudionici su dobili jasnu sliku. Tri su osumnjičenika bila pod istragom u Njemačkoj i Španjolskoj. Prema raspoloživim informacijama istrage su se uglavnom odnosile na ista materijalna djela. Nadalje, s obzirom na to da su trojica osumnjičenika i njihova kriminalne aktivnosti bili usko povezani, istražitelji su zaključili da se sva tri osumnjičenika i svi događaji pod istragom trebaju biti podvrgnuti progonu u istoj nadležnosti.

Na temelju detaljnih rasprava i novih činjenica njemački i španjolski nacionalni članovi objavili su zajedničku preporuku na temelju članka 6. stavka 1. točke (a) podtočke (ii) Odluke Vijeća Eurojusta s mišljenjem o tome zašto je Njemačka u boljem položaju za progon tih konkretnih djela u slučaju trojice osumnjičenika.

Razmatrani su brojni čimbenici, među ostalim: i. opsežnija njemačka istraga, ii. nacionalnost, lokacija i izgledi za predaju osumnjičenika, iii. uloge osumnjičenika u zločinačkoj organizaciji, iv. količina relevantnih dokaza prikupljenih i dostupnih u Njemačkoj i v. kasnija faza postupka u Njemačkoj. Osim toga, od španjolskih se nadležnih tijela zatražilo da brzo prenesu postupak i olakšaju izvršenje povezanih europskih uhiđbenih naloga, a od njemačkih je zatraženo da brzo prihvate prijenos postupaka.

Optužbe protiv jednog osumnjičenika u postupku u Španjolskoj i Italiji nisu se odnosile na ista materijalna kaznena djela koja su predstavljala isto kažnjivo postupanje. Tako su Španjolska i Italija nastavile sa svojim paralelnim postupcima bez ugrožavanja međusobnih rezultata.

GODIŠNJI FOKUS

Ocjena zajedničkih istražnih timova

Eurojust i Mreža zajedničkih istražnih timova objavili su drugo izvješće o ocjeni zajedničkih istražnih timova.

Projekt ocjene zajedničkih istražnih timova pokrenut je 2013. sa sljedećim ciljevima:

- pomoć stručnjacima u ocjenjivanju rada zajedničkog istražnog tima u smislu postignutih rezultata, dodane vrijednosti i mogućih nedostataka u poboljšanju buduće suradnje, i
- poboljšanje znanja stručnjaka o zajedničkim istražnim timovima olakšavanjem utvrđivanja glavnih pravnih i praktičnih izazova s kojima se suočilo i rješenja koja su osmišljena.

Ocjenjivanjem rada zajedničkih istražnih timova stručnjacima i dionicima pružaju se vrijedne informacije za procjenu relevantnosti i učinkovitosti tog alata u borbi protiv teškog prekograničnog kriminala i terorizma.

U prosincu 2015. objavljeno je prvo izvješće o ocjeni zajedničkih istražnih timova za stručnjake, koje se temeljilo na samoprocjeni 42 zajednička istražna tima.

Drugo izvješće o ocjeni zajedničkih istražnih timova

Od prvog izvješća tajništvo Mreže zajedničkih istražnih timova zaprimilo je 32 nove ocjene. U drugom izvješću ažurira se analiza iz prvog izvješća i integriraju se rezultati tih novih ocjena.

Ta nova faza projekta provedena je u suradnji s Eurojustom i stoga uključuje zaključke proizašle iz njegova iskustva. Na temelju analize predmeta zajedničkih istražnih timova zatvorenih između 2014. i 2016. Kolegij je održao tematsku raspravu o zajedničkim istražnim timovima, a njezin je rezultat opisan u izvješću.

Taj pristup nudi komplementarnu perspektivu za ocjenu zajedničkih istražnih timova, koju provode nacionalna nadležna tijela, u svakoj fazi životnog ciklusa zajedničkog istražnog tima.

Zaključci iz Eurojustova iskustva sa zajedničkim istražnim timovima

Faza uspostavljanja

U fazi uspostavljanja Eurojust pomaže nacionalnim nadležnim tijelima u identificiranju odgovarajućih predmeta za zajednički istražni tim, pojašnjavanju pravnih i formalnih zahtjeva te raspravi o sporazumu o zajedničkom istražnom timu te izradi tog sporazuma.

U praksi se sudjelovanje Eurojusta uglavnom temelji na neformalnim kontaktima s nacionalnim nadležnim tijelima. Naprimjer, radi pojednostavnjenja postupka jedna Eurojustova nacionalna katedra izradila je predložak koji treba ispuniti nacionalno nadležno tijelo koje podnosi zahtjev, uključujući informacije o istrazi koje bi bile neophodne u kasnijim koracima (npr. sažetak predmeta, identificirane veze u drugim državama članicama, postojanje paralelnih istraga itd.).

Ključno pitanje tijekom faze uspostavljanja odnosi se na utvrđivanje povezanih paralelnih istraga koje su u tijeku u drugim državama članicama. Eurojust podupire nacionalna nadležna

tijela u brzom utvrđivanju paralelnih istraga koje su u tijeku, uključujući suradnjom s Europolovim uredom za veze ili traženjem njegove potpore i analitičkim projektima. Prema iskustvu Eurojusta, iako se kriteriji za predlaganje uspostave zajedničkog istražnog tima mogu razlikovati ovisno o državi članici, sljedeći se aspekti uzimaju u obzir:

- postojanje i faza istraga u uključenim zemljama,
- broj potencijalnih partnera u zajedničkom istražnom timu (npr. zajednički istražni tim koji uključuje ograničeni broj / više partnera),
- hitnost akcija,
- procjena potrebnog vremenskog okvira za sklapanje sporazuma o zajedničkom istražnom timu (osobito za multilateralne zajedničke istražne timove i/ili zajedničke istražne timove s državama članicama za koje je potrebno nacionalno odobrenje), i
- resursi dostupni u uključenim državama članicama.

Kao što je izviješteno u nekoliko predmeta, ako istraga još nije započela u jednoj od uključenih država članica, Eurojust može imati odlučnu ulogu u pružanju potpore u pokretanju istraga na nacionalnoj razini, npr. olakšavanjem početnog prijenosa potrebnih informacija i dokaza.

Na temelju Eurojustova iskustva utvrđeno je nekoliko prepreka ili smetnji uspostavljanju zajedničkih istražnih timova:

- „strah od nepoznatog” ili pretpostavka da su zajednički istražni timovi prikladni samo u predmetima najviše razine,
- razlike u operativnim prioritetima,
- nedostatak istraga u tijeku ili različite faze istraga u uključenim zemljama,
- paralelne istrage koje provodi više pravosudnih tijela u istoj državi, i
- učinak postupaka za nacionalno odobrenje.

Savjetodavna uloga središnjih nadležnih tijela i/ili stručnjaka iz zajedničkog istražnog tima može pridonijeti pojednostavnjenju postupka uspostavljanja. U tom je kontekstu priznata dodana vrijednost nacionalnog člana koji je ovlašten za potpisivanje sporazuma o zajedničkom istražnom timu u ime nacionalnih nadležnih tijela, kako je propisano zakonodavstvom nekoliko država članica.

Eurojustova potpora u izradi sporazuma o zajedničkom istražnom timu često je od ključne važnosti za njegovo uspješno uspostavljanje. Eurojust potiče uporabu [Ažuriranog tipskog sporazuma \(u kojemu se uzima u obzir proširenje zajedničkih istražnih timova na treće države\)](#), koji pridonosi pojednostavnjivanju rasprava. Eurojustova uključenost pomaže i pri izradi sporazuma o zajedničkom istražnom timu i pregovorima o tom sporazumu na zajedničkom radnom jeziku. Kada je god to moguće, prijevodi sporazuma o zajedničkom istražnom timu (ako je potrebno) izrađuju se tek nakon usuglašavanja sadržaja.

Posljednjih se godina Eurojustovo iskustvo sa zajedničkim istražnim timovima s trećim državama povećalo. U praksi bi za uključivanje trećih država u zajedničke istražne timove moglo biti potrebno rješavanje određenih pitanja (npr. jamstva o nenametanju smrtne kazne, zaštita podataka, povjerljivost, utvrđivanje pravne osnove). Mogućnost uključivanja predstavnika trećih država u koordinacijske sastanke uvelike olakšava uspostavljanje zajedničkih istražnih timova između država članica EU-a i država izvan EU-a. Usto je prisutnost suradničkih tužitelja za Švicarsku i Norvešku u Eurojustu dovela do uspješnog uspostavljanja i razvoja zajedničkih istražnih timova sa Švicarskom i Norveškom.

Operativna faza

Budući da zajednički istražni timovi omogućuju izravnu interakciju nacionalnih nadležnih tijela, daljnja potpora Eurojusta ne može se zatražiti nakon potpisivanja sporazuma, no Eurojust često pruža potporu u raspravama o operativnim ciljevima i njihovu usuglašavanju, komunikacijskim i koordinacijskim metodama unutar tima te pitanjima koja se odnose na dopustivost dokaza i nadležnost.

Koordinacijski sastanci mogu olakšati i suradnju s državama koje ne sudjeluju u zajedničkom istražnom timu. Jedna od najboljih praksi koja je u tom smislu istaknuta bila je korištenje okvira koordinacijskog sastanka kako bi se objedinili sastanak partnera zajedničkog istražnog tima i rasprave koje uključuju države članice i treće države od kojih bi se suradnja zatražila putem uzajamne pravne pomoći. U nekoliko je slučajeva održan sastanak u Europolu dan prije koordinacijskog sastanka u Eurojustu kako bi se potaknula razmjena informacija na razini tijela za provedbu zakona.

Potreba za koordinacijom često se javlja u posljednjem koraku operativne faze, kada uključena nadležna tijela traže specijalizirane savjete o pravnim pitanjima (prijenos postupaka, europski uhidbeni nalozi i sukob nadležnosti), uspoređuju rezultate istrage i/ili usuglašavaju konačne planove, kao što su istodobne operacije. Osim toga, Eurojustove nacionalne katedre olakšavaju proširenja ili dopune sporazuma o zajedničkom istražnom timu, pružaju pomoć u vezi s financiranjem zajedničkog istražnog tima i pomažu u koordinaciji izvršenja zamolbi u državama koje nisu članice zajedničkog istražnog tima ili uporabu drugih instrumenata pravosudne suradnje (europski uhidbeni nalozi, europski istražni nalozi).

Zajednički akcijski dani mogu se podržati osnivanjem koordinacijskih centara u Eurojustu radi olakšavanja suradnje tijekom istodobnih operacija i osiguranja odgovarajućih daljnjih mjera (kao što je privremena predaja, zamrzavanje imovine i prijenos postupaka). U 2017. pet se koordinacijskih centara bavilo predmetima za koje je uspostavljen zajednički istražni tim.

Nacionalna nadležna tijela često predviđaju i podupiru troškove prekograničnih aktivnosti kao dio svojeg operativnog planiranja. Financijska potpora Eurojusta ključni je čimbenik u uporabi zajedničkih istražnih timova među državama članicama.

Faza završetka

Potpota Eurojusta može se zatražiti nakon završetka rada zajedničkog istražnog tima ako i dalje postoji potreba za suradnjom, uključujući i tijekom faza progona i sudskog postupka. U takvim okolnostima Eurojustov predmet često ostaje otvoren nakon završetka rada zajedničkog istražnog tima, a potpora se pruža prema potrebi.

Eurojust pruža potporu i nakon isteka sporazuma o zajedničkom istražnom timu, posebno u pogledu ocjene zajedničkog istražnog tima, organiziranjem i/ili financiranjem sastanka za ocjenu zajedničkog istražnog tima.

Zajednički istražni tim omogućio je rekonstrukciju skupine organiziranog kriminala koja je vodila mrežu trgovanja ljudima

U godišnjem izvješću Eurojusta za 2015. predstavljen je primjer predmeta iz Ujedinjene Kraljevine koji se odnosi na istragu nezakonitog ulaska albanskih državljana u Ujedinjenu

Kraljevinu kroz druge države članice. Zajednički istražni tim uspostavljen između Belgije, Češke, Njemačke i Ujedinjene Kraljevine otkrio je zaradu koju je skupina organiziranog kriminala ostvarila krijumčarenjem u kojem je zabilježeno 100 žrtvi. Uz potporu koordinacijskog centra Eurojusta osam osumnjičenika uhićeno je tijekom zajedničkog akcijskog dana u studenome 2015.

Belgija je izabrana kao nadležna za progon pa je 2016. kazneni postupak iz Češke i Ujedinjene Kraljevine prenesen u Belgiju. Vođenje sudskog postupka u Belgiji značilo je da se može progoniti više predmeta istrage nego što bi se moglo da je postupak održan u svim uključenim zemljama. Posebice iz perspektive Ujedinjene Kraljevine standardi koji se odnose na dokaze ne bi omogućili podnošenje optužnica protiv svih osumnjičenika koji su na kraju progonjeni u Belgiji. Sudilo se 28 osoba, a presude su donesene u siječnju 2017. Dok su se zatvorske kazne za 15 vozača kretale od 6 do 14 mjeseci, još sedam osoba koje su sudjelovale kao pomagači osuđeno je na kaznu zatvora do 28 mjeseci zatvora ili su odbačene optužbe za kazneno djelo. Suorganizatori krijumčarskih aktivnosti dobili su više kazne, do pet godina zatvora. Dvojica vođa osuđena su na osam godina. Članovima na svim razinama skupine organiziranog kriminala izrečene su dodatne novčane kazne do 672 000 EUR i oduzeta imovina u iznosu do 197 000 EUR.

U ožujku 2017. godine održan je koordinacijski sastanak u Eurojustu kako bi se raspravilo o ishodu belgijskog sudskog postupka i pitanjima povezanim s kaznama određenih optuženika koji su osuđeni u odsutnosti te o postupanju povezanom s pitanjima oduzimanja i povrata imovine. Provedena je i ocjena zajedničkog istražnog tima tijekom koje su analizirane naučene lekcije i najbolja praksa. Zajednički istražni tim mogao je imati koristi od jedinstvene komunikacijske točke koja ima pristup, primjerice putem sigurne mreže, jer bi taj pristup olakšao provjeru velikih datoteka. Važna je pouka bila da dok je kazneni postupak u Belgiji još bio u tijeku, sporazum o zajedničkom istražnom timu nije se obnavljao i istekao u prosincu 2016. Budući da je i dalje postojala potreba za suradnjom, tj. u pogledu pitanja oduzimanja i povrata imovine, uključena nadležna tijela mogla su imati koristi od kontinuirane i jednostavne razmjene informacija u okviru sporazuma o zajedničkom istražnom timu. Kao pozitivnu značajku suradnje u okviru zajedničkog istražnog tima strane su istaknule da je zajednički istražni tim omogućio nacionalnim nadležnim tijelima rekonstrukciju velikog dijela kriminalnih aktivnosti skupine organiziranog kriminala. Korištenjem podataka dostupnih u svim državama članicama u zajedničkom istražnom timu bilo je moguće s mrežom krijumčara povezati više prebacivanja migranata nego što bi to mogla napraviti svaka pojedinačna strana zajedničkog istražnog tima.

Poglavlje 4. Eurojustova suradnja s trećim državama

Sporazumi o suradnji

Stupanjem na snagu sporazuma o suradnji s Crnom Gorom 3. lipnja i sporazuma o suradnji s Ukrajinom 2. rujna broj sporazuma s trećim državama porastao je na devet. Završeni su formalni pregovori o sklapanju sporazuma o suradnji s Albanijom, koji su pokrenuti 2016., a na kraju godine sporazum je čekao odobrenje Vijeća. U listopadu je Kolegij odlučio pokrenuti formalne pregovore s namjerom sklapanja sporazuma o suradnji s Gruzijom i obavijestio Vijeće o svojim planovima da započne takve pregovore.

Da bi se istražile mogućnosti za pojačanu suradnju sa zapadnim Balkanom, delegacije Eurojusta posjetile su nacionalna pravosudna tijela i tijela za zaštitu podataka u Bosni i Hercegovini, bivšoj jugoslavenskoj republici Makedoniji, Srbiji, Albaniji i Crnoj Gori. Kontakti su također održavani s ostalim trećim državama s kojima Eurojust želi pojačanu suradnju, uključujući Brazil, Kolumbiju, Izrael, Meksiko, Tunis i Tursku.

Eurojustov rad s trećim državama

Eurojust je pružio potporu u 258 predmeta koji su obuhvaćali 48 trećih država. Kao i proteklih godina ti su se predmeti uglavnom odnosili na prijevaru i pranje novca. No sve je više trećih država bilo uključeno u predmete trgovanja drogom. Predstavnici trećih država bili su prisutni na 61 koordinacijskom sastanku. Švicarska, SAD i Norveška, s trajnim predstavnikom u Eurojustu, sudjelovali su na najvećem broju koordinacijskih sastanaka. U koordinacijskim centrima sudjelovali su i Kanada, Island, San Marino i Švicarska. Treće države bile su uključene u 21 zajednički istražni tim uz potporu Eurojusta, od čega je 11 novouspostavljenih.

Suradnja s trećim državama u predmetu mita

Predmet se odnosi na podmićivanje visokorangiranih dužnosnika u Uzbekistanu. Društva koja nisu uzbekistanska upotrebljavala su mito kako bi stekla dozvole u državnom vlasništvu potrebne za pristup uzbekistanskom telekomunikacijskom tržištu. Velike svote novca prenesene su na bankovne račune offshore društava u vlasništvu i pod kontrolom građana Uzbekistana. Offshore društva bila su pod kontrolom glavnog visokorangiranog osumnjičenika iz Uzbekistana. Novac je naknadno prebačen na različite strane bankovne račune pod kontrolom glavnog osumnjičenika i upotrijebljen za kupnju nekretnina i luksuznih predmeta.

Istrage su se odvijale u mnogim zemljama, uključujući Švedsku, Nizozemsku, Švicarsku i SAD, a istraživalo se podmićivanje društava i/ili srodna kaznena djela, kao što su pranje novca i krivotvorenje dokumenata. U istragama su surađivale i ostale zemlje, uključujući Belgiju, Francusku i Norvešku.

Eurojustov predmet otvorila je švedska nacionalna katedra u siječnju 2013. Od tada su u Eurojustu održana četiri koordinacijska sastanka. Prvo je naglasak bio na razmjeni informacija o stanju istrage u tijeku i o pravnim pitanjima u pogledu pribavljanja dokaza u inozemstvu. Na četvrtom koordinacijskom sastanku u svibnju 2017. strane su raspravljale o optužbama protiv društava u nekim zemljama, pitanjima koja se odnose na oduzimanje i povrat imovine te mogućoj situaciji *ne bis in idem*. Na sastanku u svibnju sudjelovalo je osam zemalja, a većina njih otvorila je vlastite istrage. Taj je sastanak bio prva prilika za sastanak s predstavnicima iz

Uzbekistana te se zajedno s njima i svim ostalim uključenim zemljama raspravljalo o dijeljenju resursa. Napredak ne bi bio moguć da Eurojust nije koordinirao različite istrage.

Eurojust je organizacijom tih koordinacijskih sastanaka uspostavio platformu za razmjenu informacija i jačanje povjerenja i međusobnog razumijevanja, što je dovelo do djelotvornijih bilateralnih kontakata izvan Eurojusta. Zamrznuta je imovina u vrijednosti od 1 milijarde 250 milijuna EUR iz 12 zemalja.

Suradnički tužitelji u Eurojustu

Treće države koje su sklopile sporazum o suradnji s Eurojustom mogu uputiti suradničkog tužitelja u Eurojust. Suradnički tužitelji za Norvešku, Švicarsku i SAD upućeni su u Eurojust proteklih nekoliko godina, a suradnička tužiteljica koja zastupa Crnu Goru upućena je u Eurojust u prosincu. Suradnički tužitelji u Eurojustu registrirali su ukupno 148 predmeta.

Suradnička tužiteljica za Norvešku registrirala je 78 predmeta koji su se uglavnom bavili trgovanjem drogom, zločinima protiv života, tijela ili osobne slobode, trgovanjem ljudima i prijevarom te je organizirala četiri koordinacijska sastanka. Norveška je sudjelovala u 40 predmeta i u 15 koordinacijskih sastanaka kao država koja zaprima zahtjev.

Suradnička tužiteljica za Švicarsku registrirala je 70 predmeta koji su se uglavnom bavili prijevarom, trgovanjem drogom, zločinima protiv života, tijela ili osobne slobode i trgovanjem ljudima te je organizirala osam koordinacijskih sastanaka i jedan koordinacijski centar. Osim toga, Švicarska je sudjelovala u 114 predmeta i u 24 koordinacijska sastanka kao država koja zaprima zahtjev.

Suradnički tužitelj za SAD organizirao je jedan koordinacijski sastanak u predmetu koji se odnosio na pomorsko piratstvo. SAD je sudjelovao u 35 predmeta i u 16 koordinacijskih sastanaka kao država koja zaprima zahtjev.

Budući da je suradnička tužiteljica za Crnu Goru započela s aktivnostima u prosincu, Crna Gora nije registrirala nijedan predmet do kraja godine. No Crna Gora bila je uključena u 4 Eurojustova predmeta kao država koja zaprima zahtjev.

Predmet koji se odnosi na FIFA-u

U prosincu 2010. organizacija Fédération Internationale de Football Association (FIFA) odredila je zemlje domaćine za Svjetsko prvenstvo u nogometu 2018. i 2022. putem glasovanja u više krugova. Domaćini za 2026. i 2030. još nisu odabrani. Paralelno s tim postupkom medijska prava za FIFA-ino Svjetsko prvenstvo u nogometu dodijeljena su određenim zemljama do 2030.

Nakon što su otkrivene nepravilnosti u dodjeli nekih od tih medijskih prava za Svjetsko prvenstvo u nogometu, Ured glavnog državnog odvjetnika Švicarske otvorio je u ožujku 2017. kazneni predmet protiv bivšeg glavnog tajnika FIFA-e i glavnog izvršnog direktora društva BEIN MEDIA GROUP LLC zbog sumnje na primanje mita. Osim toga, bivši glavni tajnik FIFA-e osumnjičen je za kazneno nesavjesno postupanje, prijevaru i krivotvorenje dokumenata.

U rujnu 2017. suradnička tužiteljica za Švicarsku organizirala je koordinacijski sastanak na koji su pozvane delegacije iz Grčke, Španjolske, Francuske i Italije. Tužitelji iz Ureda glavnog

državnog odvjetnika Švicarske održali su prezentaciju o stanju švicarske istrage i razgovarali o budućim koracima.

Detaljno se raspravljalo o dvije posebne točke: i. vremenskom rasporedu i koordinaciji aktivnosti i ii. iznimnoj osjetljivosti predmeta i mogućim radnjama koje treba poduzeti u slučaju potrebe. Očekivao se veliki interes medija. Detaljna rasprava i priprema tijekom koordinacijskog sastanka dovele su do pouzdane procjene rizika i jasne predanosti svih partnera osiguranju dobro pripremljenog i uspješnog akcijskog dana sljedećeg mjeseca, pri čemu je koordinacijski centar u Eurojustu bio zadužen za koordiniranje istodobnih akcija. Predmetne države razmotrile su operativna ograničenja dvaju različitih scenarija o kojima se raspravljalo tijekom koordinacijskog sastanka prije akcijskog dana te je scenarij usvojen dan prije akcijskog dana, što pokazuje prilagodljivost koordinacijskog centra na novu pravosudnu strategiju.

Tijekom akcijskog dana predstavnici nacionalnih katedri zemalja sudionica bili su prisutni u koordinacijskom centru. U Grčkoj, Španjolskoj, Francuskoj i Italiji pretraženo je više nekretnina, imovina je zaplijenjena u Italiji, a s jednim osumnjičenikom proveden je razgovor u Švicarskoj.

Eurojust je imao ključnu ulogu u pružanju potpore u koordinaciji međunarodnih zajedničkih operacija i osiguravanju pravodobnog prijenosa i izvršenja zamolbi te u brzom razmjeni najnovijih operativnih informacija prikupljenih na terenu među svim uključenim pravosudnim tijelima i tijelima za provedbu zakona. Koordinacija tijekom akcija omogućila je očuvanje vrijednih dokaza i izbjegavanje ugrožavanja istraga.

U toj fazi nitko od osumnjičenika nije poslan u pritvor, a pretpostavka nevinosti i dalje se primjenjuje.

Eurojustove kontaktne točke u trećim državama

Kako bi se unaprijedila i olakšala suradnja između pravosudnih tijela država članica i trećih država, Eurojust neprekidno radi na proširenju svjetske mreže pravosudnih kontaktnih točaka u trećim državama. U Nigeru je uspostavljena nova kontaktna točka te sada ukupno 42 treće države imaju Eurojustove kontaktne točke. Eurojust aktivno radi na unaprjeđenju suradnje sa zemljama regije Bliskog Istoka i Sjeverne Afrike (MENA) i poziva ih da imenuju i određenu Eurojustovu kontaktnu točku za pitanja borbe protiv terorizma.

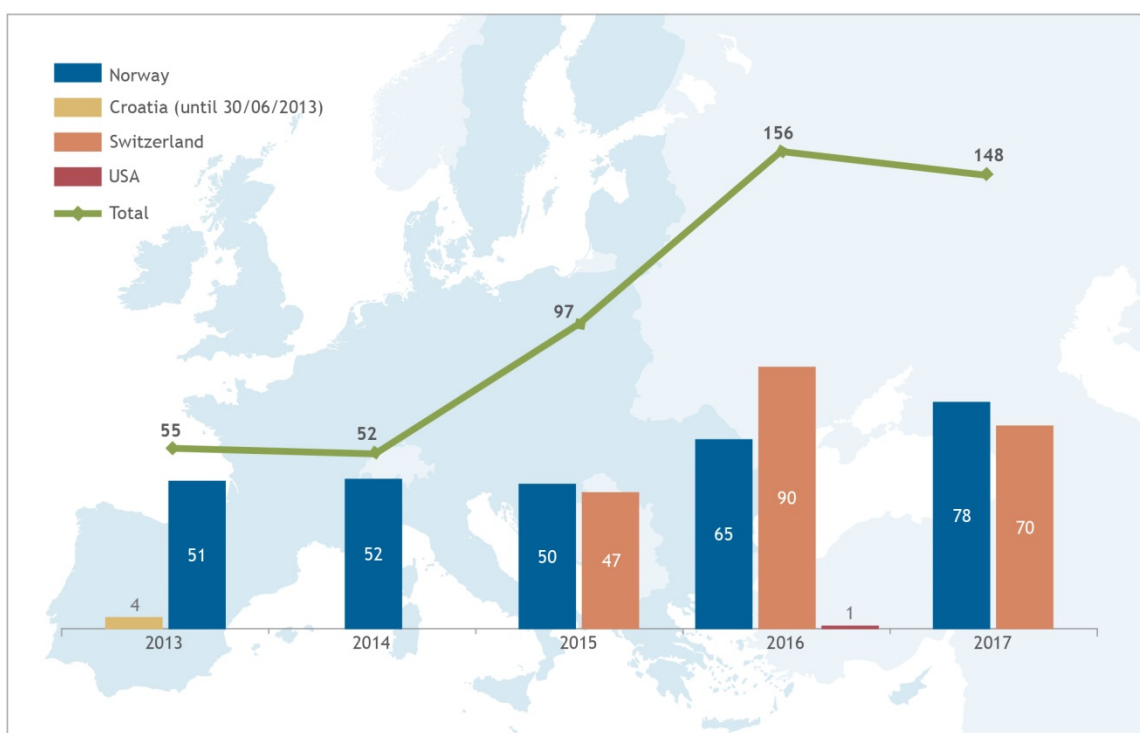
Eurojustovi magistrati za vezu upućeni u treće države

Kolegij je 2017. donio Odluku o provedbenim ugovorima za Eurojustove magistrate za vezu upućene u treće države. Odlukom se provodi članak 26.a i članak 27.a Odluke Vijeća Eurojusta, čime se osigurava potrebni zakonski okvir koji omogućuje Eurojustu upućivanje tih magistrata za vezu. U njoj se navode, među ostalim, postupci odabira i kriteriji za ocjenjivanje, trajanje ugovora i zadatci.

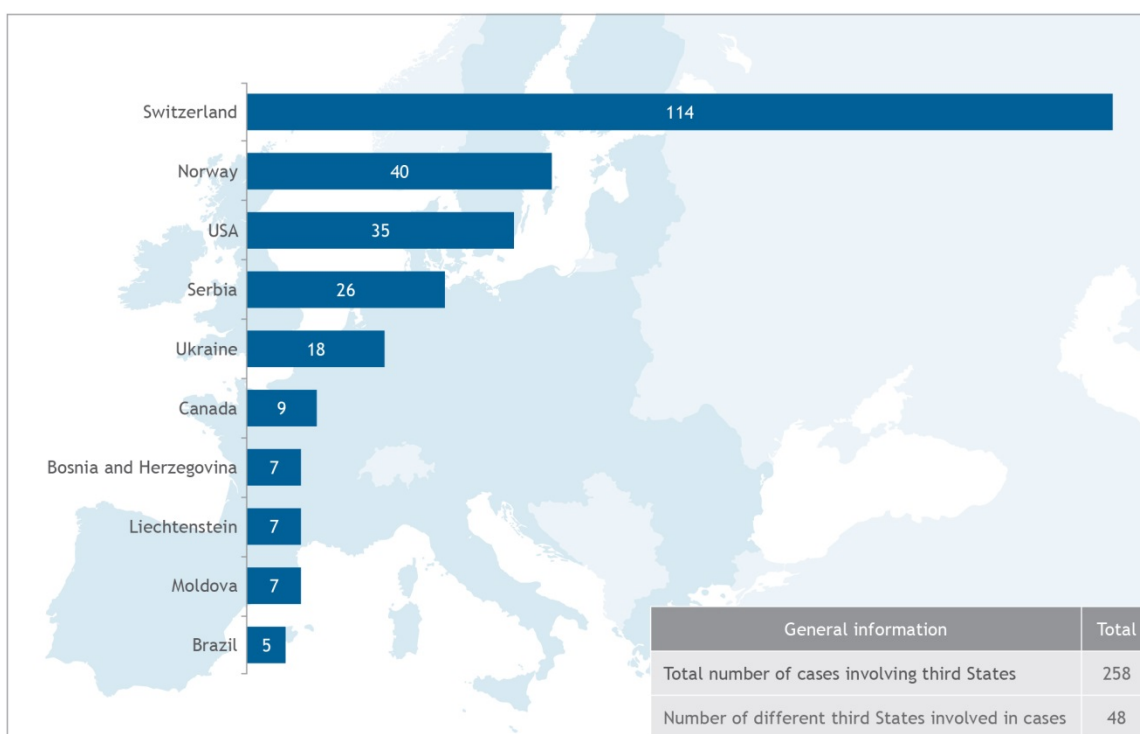
Pismo razumijevanja između Eurojusta i ESVD-a

U listopadu je potpisano Pismo razumijevanja o suradnji između Eurojusta i Europske službe za vanjsko djelovanje. U pismu se pruža okvir za redovitu razmjenu neoperativnih strateških informacija i iskustava, posebno u područjima borbe protiv terorizma, kiberkriminaliteta, krijumčarenja migranata i trgovanja ljudima. ESVD će podržati Eurojust u povezivanju s trećim državama i učiti će iz Eurojustova stručnog znanja.

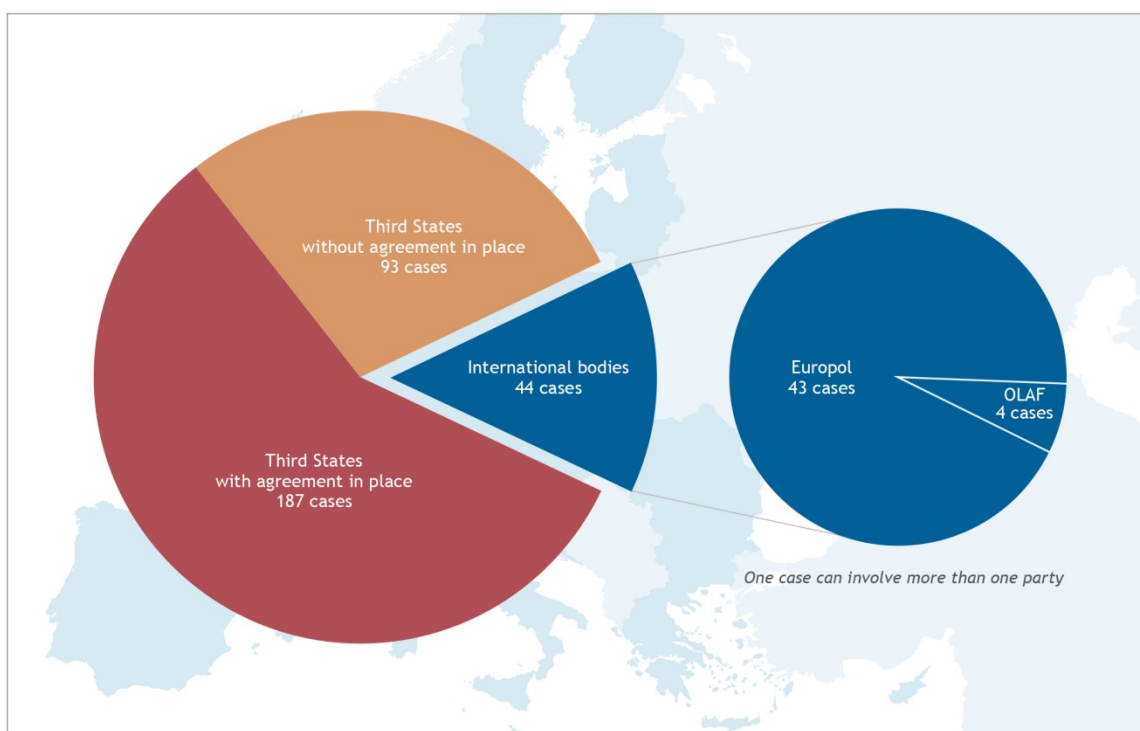
Cases by Liaison Prosecutors 2013 - 2017

Top ten third States involved in Eurojust casework

Third States, cooperation partners and international organisations involved in Eurojust casework

Suradnička tužiteljica za Norvešku u središtu pažnje

Od sjeverne polarnice do Haaga – moja iskustva

„Od rujna 2016. radim kao suradnička tužiteljica za Norvešku u Eurojustu. Norveška je potpisala ugovor s Eurojustom 2005., a bila je prva treća država koja je to napravila. Rad u Eurojustu pravo je zadovoljstvo zbog plodnih rasprava, angažiranih kolega i puno suradnje. Osjećam se počašćenom što sam dio Eurojustove obitelji.

Norveška svijest o Eurojustu znatno se povećala, što se odrazilo u količini predmeta: otvorili smo 50 predmeta u 2015. godini, 65 u 2016. godini i 78 u 2017. godini. Kada razgovaram s norveškim kolegama, objašnjavam im za koje bi predmete mogla biti korisna pomoć koju nudi Eurojust. Kao predstavnik treće države, suradnički tužitelj za Norvešku može organizirati koordinacijske sastanke za vlastite predmete. Norveška nadležna tijela redovito se pozivaju i na sudjelovanje na koordinacijskim sastancima koje su pokrenule Eurojustove nacionalne katedre. Norveška je tijekom godina iskoristila zajedničke istražne timove kao alat u 10 predmeta i dobila sredstva od Eurojusta. Norveška je 2017. prvi put i pokrenula sklapanje dva sporazuma o zajedničkom istražnom timu.

Norveška je zemlja EEZ-a i Schengena, a proveli smo Sporazum o uzajamnoj pravnoj pomoći iz 2000. godine, što odražava blisku vezu s Europskom unijom i našu sposobnost priznavanja zahtjeva država članica EU-a. Norveška je potpisala i sporazum o predaji osoba Europskoj uniji, ali on još nije stupio na snagu.

Norveški predmet internetskog seksualnog zlostavljanja

Moja nacionalna nadležna tijela poslala su mi 10. kolovoza zahtjev za uzajamnu pravnu pomoć u pogledu potrebnih istražnih koraka u Rumunjskoj. Taj je predmet bio hitan zbog navodnog seksualnog internetskog zlostavljanja djece koje je u tijeku i čiji je počinitelj roditelj. Uspostavljanje izravnog kontakta s izvršnim tijelima u Rumunjskoj i izrada detaljnog plana za početnu fazu istrage bili su važni prvi koraci.

Prvi koordinacijski sastanak održan je u roku od tri tjedna. Norveška je predstavila svoje nalaze, a rumunjska delegacija izjavila je da je vrlo motivirana za pokretanje vlastite istrage osumnjičenika koji živi u Rumunjskoj. Sporazum o zajedničkom istražnom timu potpisan je 14. rujna, a drugi koordinacijski sastanak održan je u Rumunjskoj 20. rujna. Osumnjičenik je uhićen sljedećeg dana i dijete je preuzeto na skrb. Taj odličan rezultat postignut je samo šest tjedana nakon što je Eurojust zaprimio zahtjev za uzajamnu pravnu pomoć. Brza i izvrsna suradnja rumunjskih i norveških katedri pri Eurojustu bila je presudna. Glavni cilj bio je pobrinuti se za sigurnost djeteta. Sljedeći je cilj bio osigurati/pribaviti dopustive dokaze u obje zemlje s obzirom na to da će se održati dva sudska postupka: jedan u Norveškoj protiv kupca usluga, a jedan u Rumunjskoj protiv prodavatelja usluga.

Jedno od najvažnijih pitanja u istrazi bilo je osiguranje izjava svjedoka, odnosno djece žrtava. Norveška ima novi i jedinstveni model za saslušanje djece žrtava/svjedoka. Dijete, s roditeljima ili skrbnicima, poziva se u siguran objekt (poznat kao „dječja kuća”). Posebno obučeni istražitelj uzima dokaze na neutralan i transparentan način uz prisutnost samo istražitelja i djeteta. Odvjetnik žrtve i odvjetnik obrane nalaze se u odvojenoj sobi. Odvjetnik obrane može tijekom

razgovora uputiti dodatna pitanja istražitelju, a istražitelj ih može postaviti žrtvi. Snimljena videoizjava zatim se upotrebljava kao dopustivi dokaz na sudu.”

Poglavlje 5. Eurojust i mreže stručnjaka

Eurojust je domaćin tajništava Europske pravosudne mreže (EJN), Mreže nacionalnih stručnjaka za zajedničke istražne timove (Mreža zajedničkih istražnih timova) i Mreže za istragu i progon genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina (Mreža za genocid), a svi se oni koriste Eurojustovim resursima. Njihovi su članovi dio Eurojustovog osoblja. Tajništva nude usluge mrežama i olakšavaju suradnju s Kolegijem i nacionalnim katedrama u njihovim zajedničkim područjima djelovanja. Eurojust pruža i pravnu, administrativnu i financijsku potporu Europskoj pravosudnoj mreži za kiberkriminalitet (EJCN) i Savjetodavnom forumu glavnih tužitelja i direktora državnih odvjetništva država članica Europske unije (Savjetodavni forum).

5.1. Europska pravosudna mreža

[Europska pravosudna mreža](#) mreža je nacionalnih kontaktnih točaka koje su imenovale države članice EU-a s ciljem olakšavanja pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima. Kontaktne točke Europske pravosudne mreže pomažu stručnjacima pravnim i praktičnim savjetima te uspostavljanjem izravnih kontakata između nacionalnih nadležnih tijela. Tajništvo Europske pravosudne mreže uspostavljeno je 2003. u Eurojustu.

Sastanci Plenarni sastanci Europske pravosudne mreže održani su na Malti i u Tallinnu, a posebno su bili usmjereni na praktičnu primjenu europskog istražnog naloga i europskog uhidbenog naloga. Kontaktne točke Europske pravosudne mreže raspravljale su o svojim prvim iskustvima u državama članicama s uporabom europskog istražnog naloga za dobivanje i razmjenu dokaza. Kad je riječ o europskom uhidbenom nalogu, kontaktne točke Europske pravosudne mreže raspravljale su o posljedicama nekih novijih odluka Suda Europske unije, npr. o uvjetima pritvora. Zaključci tih sastanka dostupni su na [web-mjestu Europske pravosudne mreže](#).

Regionalne sastanke Europske pravosudne mreže organizirale su Njemačka, Latvija, Nizozemska, Poljska, Slovenija i Finska. Na tim su sastancima kontaktne točke Europske pravosudne mreže imale priliku razmjenjivati iskustva u područjima kao što su europski istražni nalog, pristup odvjetniku te zamrzavanje i oduzimanje imovine. Nacionalne sastanke Europske pravosudne mreže organizirale su Belgija i Litva. Na tim sastancima sudjelovale su kontaktne točke Europske pravosudne mreže i visokorangirani stručnjaci.

Suradnja s Eurojustom Europska pravosudna mreža i Eurojust surađivali su na uvođenju europskog istražnog naloga u države članice. *Bilješka o značenju „odgovarajućih odredbi” i primjenjivim pravnim mjerama u slučaju zakašnjelog prijenosa Direktive o Europskom istražnom nalogu* stavljena je na raspolaganje stručnjacima i objavljena kao Prilog II. dokumentu Vijeća 9936/17. U suradnji s Komisijom i Europskom pravosudnom mrežom za kiberkriminalitet izrađene su smjernice o tome kako ispuniti europski istražni nalog i kako ga upotrijebiti za dobivanje e-dokaza.

Europska pravosudna mreža i Eurojust nastavili su provoditi akcijske planove u šestom krugu međusobnog ocjenjivanja u državama članicama te su ažurirali zajednički dokument

[međunarodnoj suradnji u kaznenim pitanjima za stručnjake: Europska pravosudna mreža i Eurojust „Što možemo učiniti za vas?“](#). U ovom se zajedničkom dokumentu obavještava pravosudne stručnjake u državama članicama o pomoći koju pružaju Europska pravosudna mreža i Eurojust. U dokumentu se i pojašnjava treba li zahtjev za pomoć podnijeti Europskoj pravosudnoj mreži ili Eurojustu.

Web-mjesto Europske pravosudne mreže Glavni ovogodišnji projekt koji se odnosio na web-mjesto bio je razvoj nove verzije Sudske knjižnice. Ta nova verzija omogućuje korisnicima lakše pronalaženje dokumenata kao što su pravni instrumenti EU-a. Alat za izvještavanje za kontaktne točke Europske pravosudne mreže uveden je 1. siječnja. Zahvaljujući tom novom alatu kontaktne točke Europske pravosudne mreže imaju jednostavan način za registraciju svojih aktivnosti, broja predmeta i sl. Novo područje za europski istražni nalog stvoreno je kako bi se omogućio jednostavan pristup svim informacijama o europskom istražnom nalogu na web-mjestu. Još jedna nova značajka u ograničenom području web-mjesta Europske pravosudne mreže pruža kontaktne podatke članova Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet koji su namijenjeni kontaktnim točkama Europske pravosudne mreže.

5.2. Mreža zajedničkih istražnih timova

[Mreža zajedničkih istražnih timova](#) mreža je nacionalnih pravosudnih i policijskih kontaktnih točaka, a osnovana je s ciljem poticanja uporabe zajedničkih istražnih timova, odnosno razmjene informacija i najbolje prakse. Tajništvo te mreže uspostavljeno je 2011. Od 2013. tajništvo upravlja programom dodjele bespovratnih sredstava koji je pokrenuo Eurojust s ciljem osiguravanja financijske potpore aktivnostima zajedničkih istražnih timova.

Godišnji sastanak U svibnju se održao 13. sastanak nacionalnih stručnjaka o zajedničkim istražnim tijelima u Eurojustu. Među ostalim temama stručnjaci su razgovarali o najnovijim razvojnim kretanjima u području zajedničkih istražnih timova, uključujući prva iskustva sa SAD-om i Švicarskom.

Nakon rasprava na paralelnim radionicama sudionici su se složili oko potrebe za modernizacijom okvira Mreže zajedničkih istražnih timova te su zatražili od tajništva da predloži smjernice koje bi nadopunile dokument Vijeća na temelju kojeg Mreža i dalje djeluje. Stručnjaci iz zajedničkih istražnih timova razmotrili su i moguće smjerove za poboljšanje razmjene informacija između partnera zajedničkih istraživačkih timova i podržali ideju suradničkog operativnog okruženja koje će se dodatno istražiti u suradnji Mreže, Eurojusta i Europolu. [Zaključci Vijeća](#) dostupni su na web-mjestu Eurojusta.

Projekti Tajništvo je nastavilo podržavati evaluacijske sastanke i prikupljati obrasce za ocjenu zajedničkih istražnih timova koje ispunjavaju nacionalna nadležna tijela radi objavljivanja drugog izdanja izvješća o ocjeni zajedničkih istražnih timova. Projekt je proveden u suradnji s Eurojustom i uključuje razvojna kretanja povezana s iskustvima Eurojusta u tom području.

Kao dopuna projekta ocjene zajedničkih istražnih timova pokrenut je novi projekt za prikupljanje i analizu sudske prakse povezane sa zajedničkim istražnim timovima. Očekuje se da će se projektom povećati znanje stručnjaka o pravnim pitanjima i izazovima s kojima se susreću nacionalni sudovi u pogledu zajedničkih istražnih timova i omogućiti im da predvide i rješavaju te izazove u vlastitoj zemlji. Projekt bi trebao pridonijeti i poboljšanju razumijevanja

nacionalnih pravnih sustava i potaknuti suce da se više angažiraju na tom polju. Informacije su prikupljene u 2017., a analiza će se izvršiti u 2018.

5.3. Mreža za genocid

Mreža za genocid osigurava blisku suradnju nacionalnih nadležnih tijela u istragama i progonu genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina razmjenom operativnih informacija, najbolje prakse i iskustva. Radi se o mreži stručnjaka koja se sastoji od istražitelja, tužitelja i službenika koji se bave pružanjem uzajamne pravne pomoći. Tajništvo te mreže uspostavljeno je u srpnju 2011.

Sastanci Dvije plenarne sjednice održane u Eurojustu bile su usmjerene na odgovore agencija EU-a na priljev imigranata i posljedičnu identifikaciju pojedinaca kao žrtava, svjedoka i počinitelja najtežih međunarodnih zločina te na učinkovitu suradnju nevladinih organizacija i nacionalnih nadležnih tijela. Drugi se sastanak bavio dokumentacijskim metodologijama, prednostima i rizikom suradnje te mogućnostima međusobne potpore u radu na zastupanju i informiranju žrtava te pružanju potpore žrtvama. Zaključci 22. i 23. sastanka dostupni su na Eurojustovom web-mjestu.

Drugi dan Europske unije protiv nekažnjivosti Drugi dan Europske unije protiv nekažnjivosti organizirali su 23. svibnja malteško predsjedništvo, Mreža za genocid, Eurojust i Komisija. Cilj godišnjeg događaja podizanje je svijesti o najgusnijim kaznenim djelima, promocija nacionalnih istraga i progona, rješavanje pitanja položaja i sudjelovanja žrtvi u kaznenom postupku. Rezultat je objavljen kao dokument Vijeća br. 9932/17.

Projekti Tajništvo je pripremio tri sažetka za stručnjake: i. o uporabi informacija otvorenog izvora (osobito iz društvenih medija) za istragu i progon ratnih zločina koji se odnose na sukob u Siriji i Iraku i odgovarajući sažeti pregled sudske prakse iz nacionalnih nadležnosti, ii. o sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava u pogledu genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina i iii. o kontekstualnom pregledu seksualnog i rodnog nasilja koje je počinio ISIL u obliku genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina uz upućivanje na postojeću međunarodnu sudsku praksu.

5.4. Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet

Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet uspostavljena je 2016. kako bi se poticali kontakti između stručnjaka specijaliziranih za borbu protiv izazova koje donosi kiberkriminalitet, kriminal omogućen kibertehtnologijom i istrage u kiberprostoru te kako bi se povećala učinkovitost istraga i progona predmeta.

U skladu sa Zaključcima Vijeća od 9. lipnja 2016. Eurojust podupire mrežu i osigurava blisku suradnju. Eurojust, među ostalim, sudjeluje u Odboru Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet, domaćin je redovitih sastanaka Mreže, podupire razmjenu informacija i savjetuje Mrežu o razvoju rada na politikama i ostalim aktivnostima dionika kako bi se osigurala snažna interakcija između stručnosti Eurojusta u međunarodnoj pravosudnoj suradnji i stručnosti članova Europske pravosudne mreže za kiberkriminalitet za operativna i stručna pitanja.

Sastanci U Eurojustu su održana dva plenarna sastanka. Na prvom sastanku usvojen je radni program za 2017. – 2018. Prioriteti definirani u programu jesu elektronički dokazi, šifriranje, zadržavanje podataka i problemi u nastanku. Osim toga, na prvom je sastanku predstavljena

[operacija Avalanche](#). Tijekom drugog sastanka raspravljalo se o bitnim pitanjima koja se odnose na virtualne valute i istrage darkweba. Razmijenjena su i praktična iskustva u predmetu (*in casu*) kroz prikaz kaznene istrage koja je dovela do rušenja nezakonitog tržišta na darkwebu, Hansa Market, 20. srpnja 2017.

Projekti Eurojust i Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet zajedno su organizirali radionicu o šifriranju i sudjelovali na njoj (*vidjeti* odjeljak 3.1.). Osim toga, Europska pravosudna mreža za kiberkriminalitet pružila je upitnicima doprinos Eurojustovim izvješćima o zadržavanju podataka i tajnim istragama na mreži (*vidjeti* odjeljke 2.2. i 3.2.).

5.5. Savjetodavni forum

[Savjetodavni forum](#) osnovan je 2010. godine kako bi se pojačala pravosudna suradnja i međusobno povjerenje između država članica te osigurale informacije iz sudstva institucijama EU-a za razvoj europskog područja slobode, sigurnosti i pravde. U listopadu je Kolegij donio politiku o praktičnim mehanizmima za Eurojustovu potporu organizaciji sastanaka Savjetodavnog foruma s ciljem konsolidacije trenutačnih praksi potpore i pružanja smjernica onima uključenim u organizaciju sastanaka.

Zajednički sastanak U listopadu je održan 12. sastanak Savjetodavnog foruma koji su sazvali glavni tužitelj Estonije i glavni državni odvjetnik Malte. Sastanak je bio usmjeren na uporaba digitalnih alata u kaznenim postupcima, krijumčarenje migranata i Eurojustovom razvoju u ključnim prioritetnim područjima.

Uporaba digitalnih alata u kaznenom postupku U pripremi za tu raspravu od država članica zatraženo je da ukažu na mjeru u kojoj trenutačno dopuštaju digitalni prijenos zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć i europskih istražnih naloga. Rezultati tog upitnika pokazali su raznoliku sliku. Većina država članica prihvaća zahtjeve telefaksom i/ili e-poštom, ponekad uz dodatne zahtjeve kao što je elektronički potpis, ali u šest država članica izvorni zahtjev mora se naknadno poslati poštom. Nakon pregleda rezultata upitnika estonska nadležna tijela podijelila su svoja iskustva s elektroničkim potpisima i razmjenom digitalnih informacija u kaznenim postupcima, koji su istrage i progone učinili bržima i učinkovitijima. Dok su države članice znatno napredovale na tom području, članovi Forumu složili su se da postoji potreba za proširenjem tog postupka modernizacije na prekograničnu pravosudnu suradnju.

Pravosudni odgovor na krijumčarenje migranata Članovi Forumu razmijenili su stajališta o ishodu Eurojustovog sastanka o krijumčarenju migranata iz lipnja 2017., koji je organiziralo malteško i estonsko predsjedništvo u suradnji s Eurojustom, te su potvrdili zaključke s njega. Potreba za prilagodbom pravosudnog odgovora na *modus operandi* krijumčarskih mreža i promjenu migracijskih pravaca široko je priznata. Poboljšanje suradnje s trećim državama podrijetla i tranzita smatra se neophodnim, baš kao i osiguravanje da se informacije koje prikupljaju subjekti iz EU-a koji djeluju u trećim državama mogu pretvoriti u dopustive dokaze prilikom obrade. Nacionalna nadležna tijela potaknulo se da upućuju više predmeta Eurojustu i da u potpunosti iskoriste već dostupne instrumente pravosudne suradnje, uključujući zajedničke istražne timove.

Razvojna kretanja u ključnim prioritetnim područjima i institucionalna perspektiva Eurojust je istaknuo najnovija razvoja kretanja u prioritetnim područjima kriminala: terorizmu, kiberkriminalitetu, trgovanju ljudima i krijumčarenju migranata. Posebno je

zapanjujući porast broja predmeta terorizma i trgovanja ljudima za koje je zatražena pomoć Eurojusta. Sudionici su također obaviješteni o nedavnom organizacijskom razvoju i zajamčeno im je da će Eurojust nastaviti pružati prilagođene stručne savjete u složenim predmetima prekograničnog kriminala.

[Zaključci sastanka](#) dostupni su na Eurojustovom web-mjestu.

Glavna tužiteljica Estonije, gđa Lavly Perling, i dr. Peter Grech, glavni državni odvjetnik Malte, izjavili su:

„Ovaj sastanak dobar je odraz toga kako Savjetodavni forum okuplja javne tužiteljske službe iz četiri kuta Europe: sazivaju ga države članice iz sjeveroistočne i južne Europe, a domaćin je Eurojust na Zapadu. Kada ujedinitimo snage preko nacionalnih granica, možemo prevladati pravne granice za uspješan progon i pridonijeti sigurnijoj Europi.”

Poglavlje 6. Osoblje i proračun

Djelatnici Na kraju 2017. Eurojust je imao 332 zaposlenika, uključujući 76 nacionalnih članova, zamjenika i pomoćnika, 202 privremena djelatnika, 21 ugovornog djelatnika, 17 upućenih nacionalnih stručnjaka i 16 pripravnika.

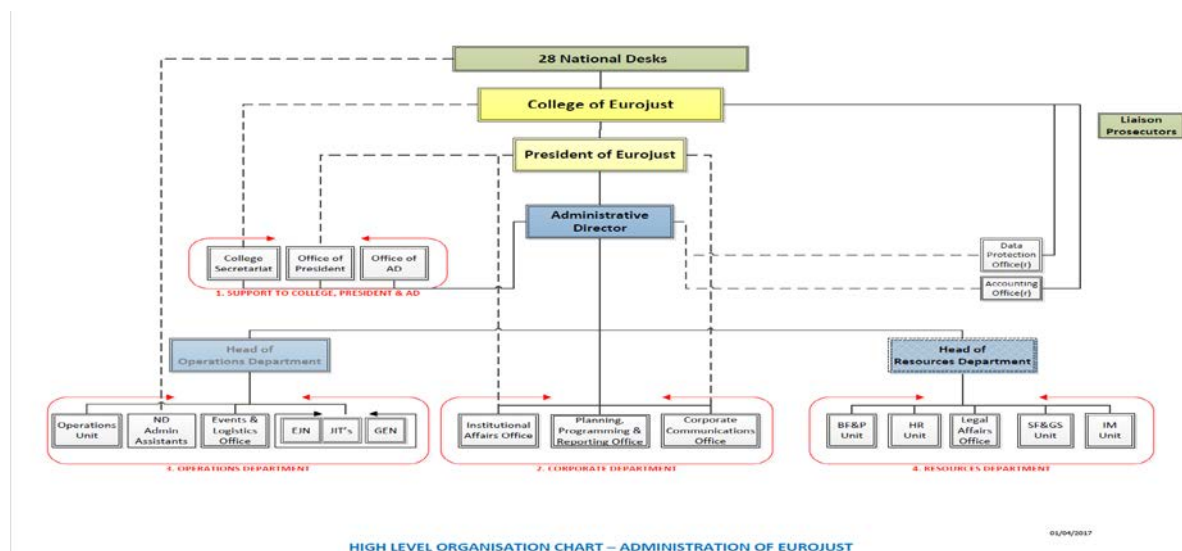
Eurojustu je 2017. odobreno 208 mjesta za privremene djelatnike. Povjerenstvo je izvorno predložilo smanjenje za pet radnih mjesta u planu radnih mjesta za 2017. Međutim, proračunsko tijelo dodijelilo je dodatnih 10 mjesta, čime se broj odobrenih radnih mjesta za privremene djelatnike povećao na 208, što je neto povećanje od pet radnih mjesta u odnosu na plan radnih mjesta za 2016. Nova radna mjesta, dodijeljena za operativni rad, popunjena su do kraja 2017.

Proračun Eurojustov početni proračun za 2017. izglasan je u iznosu od 48 379 237 EUR, uključujući izdvojeni iznos od 11 130 000 eura za projekt izgradnje novih prostora. Taj je proračun bio devet posto niži nego što je to Eurojust prvotno zahtijevao. Zbog tog proračunskog ograničenja i kako bi osigurao izvršavanje svojih operativnih aktivnosti koje su uvjetovane potražnjom i mogućnost ispunjavanja zakonskih obveza, Eurojust je smanjio prioritet aktivnosti koje se ne odnose na predmete, što se uglavnom odnosi na administrativne/organizacijske projekte u području IKT-a.

Tijekom 2017. Eurojust se suočio sa znatnim povećanjem potražnje od država članica za dodjelu bespovratnih sredstava zajedničkim istražnim timovima i uspio je osigurati dodatne kredite u iznosu od 310 000 EUR od Komisije. Posljedično je Eurojust u rujnu usvojio izmjenu proračuna od 48 689 237 EUR i podržao veći broj korisnika bespovratnih sredstava za zajedničke istražne timove nego prethodnih godina.

Zbog odgađanja primopredaje nove zgrade i nastalog viška od projekta izgradnje novih prostora smanjen je proračunski pritisak krajem financijske godine, a ostvarena je stopa uspješnosti izvršenja proračuna od 99,97 posto.

Konsolidirano godišnje izvješće o radu U *Konsolidiranom godišnjem izvješću o radu* (CAAR) izvršnog direktora daje se pregled postignuća i provedbe godišnjih ciljeva i aktivnosti navedenih u Eurojustovom programu rada. U CAAR-u se opisuje uporaba resursa (osoblje i proračun) i provedba internih kontrola i upravljanja rizicima. CAAR i Procjena CAAR-a Eurojustovog Kolegija bit će dostavljeni proračunskom tijelu do 1. srpnja 2018.

Poglavlje 7. Organizacijski razvoj i ključni izazovi

Stroga proračunsko okruženje i stalni pritisak na ograničene resurse Eurojusta potaknuli su Eurojust na daljnje optimiziranje svojih financijskih i ljudskih resursa.

Preustroj Uvođenje nove organizacijske strukture Uprave pokrenuto je u siječnju. Uspostavljena su tri odjela: Operativni odjel, Korporativni odjel i Odjel za resurse. Preustrojem su postignuti sljedeći ciljevi: i. pojačana podrška operativnom radu Kolegija i nacionalnih katedri prenamjenom resursa na operativni rad, ii. provedba usklađenijeg koncepta operativne potpore za nacionalne katedre uvođenjem interdisciplinarne/međusektorske potpore operativnom radu, iii. poboljšani strateški razvoj, planiranje i izvješćivanje i iv. poboljšana korporativna komunikacija.

Rad na politikama kao prioritet Na temelju prioriteta dodijeljenog radu na politikama u 2016. vježba u 2017. temeljila se na procjeni projektnih sažetaka, a u njoj se Eurojustov rad upotrijebio kao glavni kriterij za određivanje prioriteta. U rujnu je Kolegij potvrdio prioritete i povezane rezultate aktivnosti za 2018. i 2019. te novu metodologiju određivanja prioriteta u prosincu. Vodeća načela uključuju:

- prilagodljiv pristup dodjeli resursa,
- postupak vanjskog savjetovanja kako bi se uzele u obzir potrebe stručnjaka i dionika, i

- postupak ocjene rezultata aktivnosti.

Podstrukture Kolegija Kolegij je odlučio pojednostavniti svoje pripreme podstrukture kako bi unaprijedio postupke donošenja odluka i djelotvornost, čime se poboljšava učinkovitost i racionalizira uporaba resursa. Novi model osigurava koordinirani korporativni odgovor na strateška pitanja i zadržavanje operativnog znanja i vještina te informacija. Provedba će započeti u drugom tromjesečju 2018.

Sustav vođenja predmeta Sadašnji Eurojustov sustav vođenja predmeta (CMS), uspostavljen 2004., pri kraju je svojeg tehnološkog vijeka trajanja. Stoga je Eurojust proveo tehničku i funkcionalnu procjenu CMS-a u svjetlu aktualnih potreba organizacije. Ta analiza postojećih funkcija i mogućih poboljšanja na visokoj razini pomoći će u donošenju informirane odluke o mogućnostima redizajna CMS-a. Kako bi se poboljšala operativna potpora, Eurojust je odobrio skup mjera za usklađeniji unos podataka u svim nacionalnim katedrama. Te mjere, zajedno s češćim provjerama kvalitete podataka, poboljšat će kvalitetu podataka za potporu operativnom radu Eurojusta i država članica.

Očekuje se da će Eurojust imati sve važniju ulogu u širem području politike sigurnosti i pravde.

Nova Uredba o Eurojustu Uredbom će se pojednostavniti funkcioniranje i struktura Eurojusta. Izvršni odbor, koji će uključivati člana Komisije, pomagat će Kolegiju u administrativnim zadacima. Sa stajališta zaštite podataka nadzor više neće obavljati Zajedničko nadzorno tijelo Eurojusta već Europski nadzornik za zaštitu podataka. Mogući učinak preinake Uredbe 45/2001 na

sustav zaštite podataka može znatno utjecati na funkcioniranje Eurojusta. Uredba o Eurojustu i preinaka Uredbe 45/2001 trebale bi dovesti do rezultata koji ne bi stvorio prepreke u svakodnevnom operativnom radu Eurojusta te koji bi zajamčio pravnu sigurnost i osigurao visoku razinu zaštite podataka.

Suradnja s ključnim partnerima Eurojust i budući Ured europskog javnog tužitelja blisko će surađivati. Trebalo bi sklopiti radni sporazum kojim se uređuju praktični detalji o njihovim aktivnostima u području zaštite financijskih interesa Europske unije te o potpori koju Eurojust može pružiti Uredu europskog javnog tužitelja. Uredba o Europolu trebala bi dovesti do većeg protoka operativnih informacija i ojačane suradnje, uključujući utvrđivanje zajedničkih pravila i uvjeta za obradu prijava za financiranje aktivnosti zajedničkih istražnih timova kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje i učinkovita potpora nacionalnim nadležnim tijelima. Uredba o Frontexu unaprijedit će suradnju, koja će biti uređena radnim sporazumom.

Paket EU-a za zaštitu podataka Novi paket za zaštitu podataka, koji se primjenjuje na nacionalna nadležna tijela od svibnja 2018., imat će velik utjecaj na način na koji države članice postupaju s osobnim podatcima u području provedbe zakona, ali i na Eurojust kada razmjenjuje informacije s državama članicama.

Strategija EU-a o pravosuđu i unutarnjim poslovima Strategije i akcijski planovi EU-a

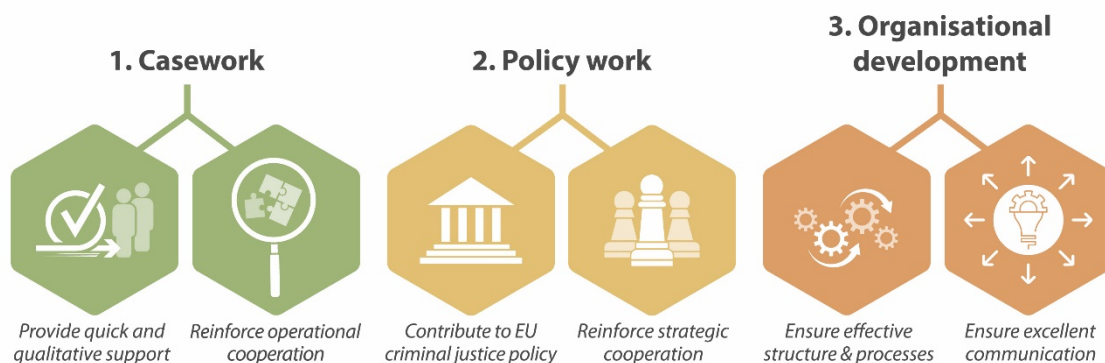
pridonose utvrđivanju Eurojustovih prioriteta i naglašavaju potrebu za sljedećim:

- bližom pravosudnom suradnjom na prvoj liniji i koordinacijom u borbi protiv teškog prekograničnog kriminala,
- pojačanom razmjenom informacija, i
- najboljom mogućom uporabom instrumenata pravosudne suradnje kako bi se olakšala istraga i progon te konačno osuđivanje kriminalaca.

Razvoj u području pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima Eurojust ostaje ključni posrednik u primjeni instrumenata kao što su europski uhiđbeni nalog i europski istražni nalog, uključujući zadaće u području pravosudne suradnje u kaznenim pitanjima, kao što je nacrt Uredbe ECRIS-TCN-u i nacrt Uredbe o uzajamnom priznavanju naloga za zamrzavanje i oduzimanje.

Suradnja s trećim državama U skladu s Eurojustovim strateškim naglaskom na jačanju suradnje s trećim državama broj trećih država koje upućuju suradničkog tužitelja u Eurojust nastavit će se povećavati. Osim toga, promijenit će se Eurojustovi budući odnosi s Ujedinjenom Kraljevinom i Danskom.

Višegodišnja strategija za 2019. – 2021.

U svibnju je Eurojust donio svoju [Višegodišnju strategiju \(MAS\) za 2019. – 2021.](#) U Višegodišnjoj strategiji naglašava se potreba za postizanjem brojnijih i boljih rezultata temeljnih operativnih aktivnosti Eurojusta kroz: i. pružanje potpore državama članicama (npr. pružanje brze i kvalitativne potpore i jačanje operativne suradnje), ii. pružanje savjeta koji se temelje na operativnom iskustvu (npr. doprinos politici kaznenog pravosuđa EU-a i jačanje strateške stručnosti) i iii. poboljšanje organizacijske djelotvornosti (npr. osiguranje učinkovitije strukture, postupaka i komunikacije). Osim toga, Eurojust je preformulirao svoju misiju, „Zadovoljavanje pravde preko granica za sigurniju Europu”, i svoju viziju, „Eurojust je vodeći partner Europske unije u privođenju kriminalaca pravdi i ključni akter u osiguravanju sigurnijeg svijeta”.